

تصویر ابو عبد الرحمن الکردي

« ئۆجه لان »
ئەزموونیکی نوێ
و
پەندی میژوویی

حوسین محەمەد عەزیز

2699/ی 1999ز

« ئۆجەلان »
ئەزمۇونىكى نوئ
ۋ
پەندى مېژوۋى

حوسېن محەممەد عەزىز

2699/ى 1999ز

« نۆجه لان » ئىزمونىتىكى نوپى و پەندى مېتروپى
دوكتور حوسېن محەمەد عەزىز
چاپى دووم
گورنستان - سالىمانى
سالى 1999
تېرلژ 500 دانە

چەند پوونگردنەوەيەك

ئەم پەرتووكە، لە پىنج گوتارى جۆرە جۆر پىكها توو، لە چەند رووداوتكى رامىياري و ميژدىيى هاوچەرخ دەكۆلپتەو. زۆرە شيان لە پۆڭگاريكى نزيكدا روويانداو. گوتارەكانيش، بە پتي ميژووي نووسينيان پيزگراون، واتا زنجيرەي رووداوەكان، لە نوپو بە كۆن دەسپيڭەكەن.

لە راستيدا، نيازەم نەبوو، ئەم چەند گوتارە، نوپسە، لە دووتوي ئەم پەرتووكەدا پلاويكەمەو. چونكە بازاری چاپمەنى كوردی، گەلنى كز و لاوازە. جگە لەوێ نووسەر، مایەكەي خۆي دەس ناكەوتتەو، جگە لەوێ زياندەكا، تووشى گللەي و نەركيتكى قورسپش دەيت.

بەلام ئەوێ پتر هانيەدام، ئەم جارەش هيندى پۆل، لە دەمى خۆم بگپمەو، تا ئەم بەرھەمە نوپسەي پى چاپكەم، ئەم خالانەي لای خوازەو بوون :

1. لەم دوایانەدا، چەند هەواڵىكى نوێ، لە سەمرانسەري جیھاندا پلاوئو، بە جارى بارودۆخى كوردستان و نيوچەكەي هەژان. لە لایەكەو، كۆتايى بە جەنگى نيوخۆي چوارسالەي، نيوان پارتى و يەكپستى هات، پۆسەي ناشتي، لە نيوان بارزانى و تالەبانيدا، لە واشنتون مۆركرا. لە لایەكى ديكەشەو، سكرتيرى گشتى P.K.K « عەبدوللا ئۆجەلان »، لە سووريا دوورخرايەو. كەچى جگە لە چەند نووسەري، زۆرەي نووسەرانى كورد، لە ناستى ئەو دوو رووداوە گرنەدا، نۆزەيان لپو نەهات، هېچ جۆرە هەلوستىكيان دەر نەهري و پتەنگ بوون! ديارە، ئەو جۆرە نووسەرانە، هەميشە نامادەن، لە پتەگاي پۆژنامە و گۆزارەكانەو، سووكايەتيى بە يەكديى بكەن، گەرمەگوتار دژى لایەنيكى ديارىكراو بنووسن و چاو لە راستىيە ميژووي يەكانيش بنوويتن، بەلام لە ناستى چەند رووداوتكى ميژووي گرنەدا، خۆيام ماتكەن!

2. ئەو مانگنامە و گۆزارە وەرزىيە كوردىيانەي، لە دەرەوێ وولات دەرەچن، زۆرەي جار، بە ناشكرا، پى هەلوستىيى، ترسنۆكيى و وابەستەيى، بە تەوتلى هيندى لە دەستى نووسەراتيانەو ديارە. كەچى گەر

نووسه ری بیهوی، کورته باسیکی میژووی پروداوه کان، پیتشکهش به خورته ران بکا، ههله ی لایه نه کوردستانیه کان ناشکرابکا، په ند و ناموژگاریه کان لیه هه لیتنج، سانسور له سهر گوتاره کان داده نین، بئ هویه کی به جئ، نووسینه کان بلاء ناکه نه وه. بۆ نمونه: گوژاری «گزینگ» له نامه یه کدا، دهراره ی گوتاره که ی «توجه لان»، بۆ نووسه ری نه م چند دیره ی نووسیوه: (به هوی ناوه رۆکی ژورنالیستی و شتواری ئیجساسی، بۆ بلاء کردنه وه په سه ند نه کرا). دیاره ههر شتن بگه بئ، دلی سهرانی ریکخراوه کان بیه شیتنج، دهسته ی نووسه ران گوشتی که مته رخه میی بئ نه گرن، له پانیی و درتیی پتی زیاد نه کمن، بلاء ی ناکه نه وه!

لیسه دا، چند پرسپاری خوی قووته کاته وه: نایا نه م راستییانه ی، له م به ره مه دا تو ماریانده که ی، چ زبانی به سه رجهم بزوتنه وه ی کورد ده که یه نئ؟ نایا ئیمه هه ست و هوشی سه رکرده ی پارتیه کان کوردستان بریندارده که ی، یا کردار و گوشتاره خراپه کان ئه وان، وامان ئی ده کمن، نه م جوژه گوتارانه یان له سه ر بنووسین؟ نه دی نه و سه رکردانه، کاتی سوکایه تی به ناو و ناویانگی خویان، ریکخراو و نه ته وه که یان ده کمن، کاتی ناکوکی و دووبه ره کیی ده نیتنه وه، کاتی له پتیاوی ده سه لات و کورسیدا، فتیله ی جهنکی نیخوژ هه لده گیرسین، کاتی ناهاکیی له خاک و هاو زمانه کان خویان ده کمن، کاتی هانا بۆ سهرانی چوار دهوله ته که ده بن، په لی له شکری دهوله ته داگیرکه ره کان ده گرن، له لایه نیتکی دیکه ی کوردستانی ده دن، کاتی ده س و په نجه یان، به خوینی رۆله کان، نه م نه ته وه هه ژاره چه وساو به نه ده سه سوورده که ن، بۆچی ده بی، نه و کاره چه په لانه یان باس نه کری؟ هه له، تاوان و ناهاکییه کانیا بۆ به شاردرتته وه؟ ره خنه ی توندیان ئی نه گیری؟

3. بلاء کراوه کوردیه کان، به شتیه که قوول و با به تانه، له پروداوه کان ناکۆلنه وه، ته نیا له ته نکاییدا په لده کوتن. رۆبه ی نووسینه کان، خویان له گلله یی کردن و پیتش نیازکردنا ده نوین. بئ نه وه ی کورته یه کی میژووی، هه موو پروداو و کاره ساته کان، بیری جه ماوه ری نه ته وه که مان به خه نه وه، بئ نه وه ی، په ند و ناموژگاریی پتیسستی ئی وه گرن، تا بۆ هه موو لایه روونیته وه، نه و کاره ساتانه بۆ روویاندا؟ که لک و زیانه کانیا چ بون؟ کئ قازانجی ئی کرد و کئ زبانی ئی کهوت؟ نه و جوژه لیکۆلینه وانه ش، به ته واری تینوتی جه ماوه ناشکیتن.

4. تا ئىستا، پەناپەرانی كورد لە دەروەى وولات، بلاوكراوەيەكى رۆژانەيان نىيە، تا كورتهەوال، دەنگوباسى كوردستان و جىهان، گوتارەكانى نووسەران بە شىۋەيەكى دىمۆكراسىيانە و لە كاتى خۆيدا بلاوكاتەو. نمو مانگنامە و گۆڤارانەى دەريشەدەن، جگە لەوێ هيندى جار گيتەلدەكەن و لەكاتى خۆياندا، بە رىكۆپىكى دەرنان، گەلىن جارى دىكەش، لە ژىر كارتىكرەنى ناكۆكى نىوان نووسەران، ئىرەيى بە يەكدى بردن، رىكۆپىنە، تۆلەكرەنەو و دەستياودا، تا پىنەقايانى تىدەنن. لە هەمان كاتىشدا، ئەو بابەتانەى بلاويشيدەكەنەو، تا بە دەس خوتەران دەگا، بە تەوايى كۆندەبن، هيز و پىزيان لەمەردەپرى.

5. ئەز وەك كوردى، تا لە ژياندايم، تا دەسم پىنوس بگرى، تا مەشكەم تواناي بىر كوردەوێ هەب، تا گىرفانم ناوێدانى، بپارمداو، لە ئەركە نەتەوێيەكانى سەرشانم دوانەكەوم، هەرچى راستىيى هەيە، بۆ جەماوەرى نەتەوێكەمى ناشكراكم. جا هەر كەس و لاىەنىكى كوردستانىي، بەو راستىيانە نىگەراندەبن، كەشتىي بەرۆوێندىيەكانيان، لە زەرياي نووسىنەكاندا نەومەبى، بە لاى مەوێ گرنگ نىيە. چونكە راستىي و هەق، بە تاكە سەرمایەى ژيانم دەزانم، هەر وەك « مەجوى » يش دەفەرموى :

بە هەق هەر هەق، بە ناھەق ناھەق و تەو لە رۆژى بوم
وێكو مەنصور ئەگەر بيشمكوژن ناكەم لە هەق لادەم
بۆيە گەر لەو رىگايەشدا، خۆم و پىنوسەكەم گلاين، ئەوا چاوى ناشكراستى
راستىيەستان، هەقىيەستان، نىشتەمانەپەرەران، خوتەرانى هيزا و دەستەپەرەران
كۆمەلگەى كوردەوارىي خۆشبن!

لەبەر ئەو هەموو هۆيانەى باسكردن، بپارمدا، ئەم چەند گوتارە، لەم پەرتووكە جوانەدا بلاوبكەمەو، پيشكەش بە خوتەرانى هيزاي بكەم. هيوادارم كەلنىتىكى لە پەرتووخانەى كوردیدا پر كوردىيەتەو، رىزەوى رووداوێكانى بە شىۋەيەكى بىلاين و پر لە راستىيەستانە روونكرديتەو، لەو ماله گەورەيەى مێژوى كوردىشدا، بەردىكەمان لە سەر بەردى داناي.

دوكتور حوسين محەمەد عزيز

ستۆكھۆلم

1998/01/01

پیشه‌کیی چایی دووهم

سهره‌تا دهمه‌وئ، شتی بلتیم: ثم بهرهمه، هر زو له نیو دل و دهروونی، کورده په‌نا بهره‌کاندا، چنگی شیاوی تایه‌تییی خوی کرده‌وه. هرچه‌نده، گوتاره‌کی «توجه‌لان»، پیش رفاندنی نووسراوه، به‌لام تا نه‌ورۆ، له یه‌ک پیستی په‌شیمان نیم. چونکه وا دهرده‌که‌وئ، نیشانم پتکاره، بۆچونه‌کان راست دهرچوون، نه‌و برایانه سود له هه‌له‌کانی خویان وهرناگرن!

پاشان دهمه‌وئ، هه‌ل بقۆزمه‌وه، چهند شتی دهرباره‌ی پارتی رامیاریه‌کانی کوردستان و دیمۆکراسیی روونکه‌مه‌وه. پارتی‌ه‌کان، دهرگای دیمۆکراسیی به دوکان و بازارپکی تایه‌تییی خویان دهرانن، هر کاتی نه‌و دوکان و بازار، قازانجی هه‌بو، نه‌وا گرنکیی پت دهن. به پتچه‌وانه‌شه‌وه، گهر زیانیان لئ پینی، نه‌وا دوکان و بازاره‌کیان داده‌خن.

شتیکی سه‌یرنیه، گهر هه‌مزویان به رواله‌ت دیمۆکراسیی پت، بانگاشی دیمۆکراسیی بکهن، چونکه له لایه‌که‌وه، دیمۆکراسیی مۆده‌ی سهرده‌مه و ناویانگیتیکی باشی هه‌یه، نه‌وانیش به هۆی نه‌و ناویانگمه، خه‌لکی پت هه‌له‌ده‌خه‌له‌تین. له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، له نیو کۆر و کۆمه‌له رامیاریه‌کانی جیهانی‌شدا، لافوگه‌زافی دیمۆکراسیی، پتسکه‌وتنه‌خوازی و مرقه‌هره‌ری پتوه لینه‌ده‌دن. به‌لام سه‌یر نه‌وه‌یه، گهر نووسهری وه‌ک لۆتی، زورنایان بۆ پرتن، چاو له که‌موکوپیه‌کانیان به‌وشن، نه‌وا به نووسهریکی گه‌وره‌ی داده‌نن و پرتی لئ ده‌گرن. که‌چی گهر نووسهری، ره‌خنه‌یان لئ بگرتن، هه‌رچه‌نده ره‌خنه‌که‌ش دروسکه‌رین، له دلسۆزییه‌وه پت، نه‌وا به چاوی دوژمن ته‌ماشایه‌که‌ن. با لیره‌دا، چهند نمونه‌یه‌کی زیندوو، له هه‌لسوکه‌وتی ریکه‌خواه‌کانی «سوید» بیان پتینه‌وه:

1. پارتی دیمۆکراتی کوردستان، که وشه‌ی دووهمی ناوی ریکه‌خواه‌که‌یان، هر له‌و رۆژه‌ی دامه‌زراوه، له دیمۆکراسیی پتکه‌هاتوه. له‌به‌رته‌وه‌ی نه‌ز دهرباره‌ی هه‌نگاهه‌ ناپاکه‌کانی (1996/08/31) و (1997/05/15)، وه‌ک کوردیکی نه‌ته‌وه‌به‌روه‌ر، باوه‌ری خۆم دهری و ره‌خنه‌م لئ گرتن، تا ئیستا هه‌رچی له ده‌سیان هاتوه، درتغییان نه‌کردوه.

2. یه‌کیستی نیشتمانیی کوردستان، له‌به‌رته‌وه‌ی له‌به‌رتوکی (پۆلی سیستمی بنه‌ماله له بزایی پرگایخوازی نیشتمانیی کوردستاندا) ره‌خنه‌م له

کاره ناله بار و خراپه کانیاں گرتووه، ماوهی سنی سالتی دهبن، جگه لهوهی
هموو جۆره پتوهندییه کی دۆستانه یان له گه لدا پچران دووم، بهرهمه کهشیان
به « جیتی نامه » له قهله مداوه. به سهرجن زۆری زۆری ئهوه بهرهمه، بۆ
پارتی و بنه ماله ی بارزانیهی تهرخانکراوه

3. P.K.K. تا رهخندهم لێ نهگرتبوون، منیاں به دۆستیهکی نزیکه ی خۆیان
داده نا. به لām کاتێ له (1998/01/05) دا، له « MEDTV »، بهرنامه ی
« دهنگی گهل »، دهبراره ی « جهنگی نهیوخو » چاوپێکهوتنیکیان له گه لدا
کردم، رهخندهم له گه لدا ره توندییه کهشیان گرت، لهو رۆژهوه به هیچ جۆری
پتوهندییاں پتوه نهکردووم. ههروهها، کاتێ له مانگی (مارسی/1998) دا،
له کۆبوونهوهیهکی فراوانی « کۆنگره ی نهتوهیهی »، له شاری ستۆکههۆلم
رهخندهم لێ گرتن، جگه لهوهی به تیلیفۆن نارهزایی خۆیان دهبرێ، ههروهها
له تیلیفۆنیزبۆنی « مه د » یه شهوه، تیلیفۆنییاں بۆ کردم، گوايه، لهو
کۆبوونهوهیهدا « جیتی » م پێ داونا له بهرئوه به یارمانداوه، چیدیکه
وانه کانی « جوگرافیا ی رامیاری » به لاونه کهینهوه. ههرحنده دوا یی ههر
خۆشیان په شیمان بوونهوه، بهرنامه کانیاں به گه رخرستهوه، به لām ئیدی لهو
کاتهوه، لای هموو لایه کیان، چاره م رهشبووه.

لیتیه دا زۆر به راشکاوی ده لێم: کاتێ رهخندهم له رێکخراویکی دیاریکراو
دهگرم، له بهرئوه نییه، شتیکی تاییه تهیم دژی ئهوه رێکخراوه دهبن، چونکه
من وهک کوردیهکی بهتلا یه، هیچ شتیکم له گهل هیچ لایه کیاندا نییه. یا
له بهرئوه نییه، تهنیا حهزم له رهخنده گرتن یه، به لکوو به یاربه یکه و داومه،
تا ماسوم، ئهوه رێکخراوانه، ههر هه له یه، تاوانێ، نا پاکیه به بهرانبهر به
رۆله کانی نهتوه کهم و خاکی نهیشتمانه کهم بهکن، پتوهندی به ئیستا و
پاشه رۆژی نهتوه کهمهوه دهبن، زیان به نهیشتمانه کهم بهگه یهنتی، هه رگیز
پتوهنگ نابم. وهک تا ئیستا پتوهنگ نهبووم. بۆیه به هیچ شتیوه ناتوانم،
قروقه یی لێ بهکم، چا و بهو قیتم و خۆم کهم کهم. خۆ گه ر کردهوهی ئهوه
رێکخراوانه، تهنیا پتوهندی به خۆمهوه بهوایه، تهنیا زیانی به خۆم
بهگه یاندا یه، ئهوا ئهوه کاته، خۆم کهم و لال و کوهر دهکرد، وهک چه ندين
جاری دیکه پشگویم خستوون. جا با بهزانین، بۆ ئه م بهرهمه نوێیه م چی
دهلێن و چی دهکن!!!

1999/03/21

ئاشتیی به دهنگ نییه،

به رهنگه!

پیش هه موو شتن دهبن، نهوه بزانی، له وولاته دیمۆکراسییه کاندایه بن، له نیتو هیچ ریکه خراوتیکدا، له هیچ دهوله تیکی نه م جیس هانه دا، هه رگیزاوه رگیز، دوو سه ره گا له مه نجه لیکدا، پیکه وه جینگایان نه بوته وه و جینگاشیان ناهیتته وه.

هه ره وه ک چهن دین جار به نووسین، له گفستوگۆی رادیو و چاوپیکه وتنی تیلیفیزیتوندا باسمان کردوه، جهنگی نیتو خۆی نیتوان پارتی و یه کیتی له باشووری کوردستان، شتیکی نوێ نییه، رووداوێکی کتوهریی نه بووه و نییه. به لکوو له دوو توتی لاپه ره کانی دیرۆکی نوێ کورددا، مینۆویه کی رهش و چه په لی بز خۆی تۆمار کردوه. نهو ناکوکی و دوو ره کییه ی نه ورۆ ده یسین، هه ره یه که م رۆژی دامه زانندی پارتیی وه سه ره په لداوه. به جۆری له جۆره کان، ناکوکییه که له نیتوان نه دانهانی سه ره گرایه تی پارتدا هه بووه، چهن د جارێ، به شتیه ی جیا جیا ته قیوه ته وه. هیندی جاریش، به پله ی جیاواز تاوی سه ندوه، له شتیه ی پیکه دادانی چه کداریدا خۆی

نواندوه، پیزی ریکخراوه کهی دووله تکر دوه و خویتیکی زۆر پزاوه. وهک
 ههموو نهو ناکۆکیی و دووبهره کییانهی، نیوان سهرانی پارت له
 سالی (1952)، ناکۆکیی نیوان سهرۆک بارزانی و ههمزه عهبدوللا له
 سالی (1959) و دووبهره کیی نیوان سهرۆک بارزانی و باله کهی پهلیتبیرو
 له سالی (1964) دا رویدا. نهو بهوو، دوا جاریان به ناپاکیی و کاره ساتیکی
 نه تهوهی گهوره کۆتاییهتیهات. ده توانین، بلتین : چهندین سال پارتی، وهک
 ریکخراوی لاواز کرد، بزوتنهوه چه کدارییه کهی (11/ سیتیتیمبهری)، وهک
 شۆرش کرمۆل کرد، خه لکی باشووری کوردستانیسی، وهک گهلیکی
 سهرهخو دواخست، فتری جهنگی کوردکۆژی و ناپاکیی کرد. چونکه گهر
 دووبهره کیی و جهنگی نهوخو نهوایه، ههلبهته، سهرانی ریکخراوهکان،
 ههر له سالی (1966) ده تا نهو، شانۆگهریه گالته جارییه میژووی
 یه کهی، میرنشینی باهانیان دووباره نه ده کردوه، ههر جاره ی به نۆره،
 لایه کیان له شکر عهره، فارس و تورکیان، بۆ سهر یه کدی نه دههتتا!
 بهلام زۆر به داخهوه، سهرانی کورد، نهک ههر پهندیان له ههلهکانی میژووی
 کۆنی کورد وهر نه گرت، به لکرو نهو ههموو ههله، ناکۆکیی، دووبهره کیی،
 تاوان و ناپاکییانهشیان، به خراپترین شیوه، له سالهکانی (1977-1987)
 دا، له شۆرش نوێی گهلی باشووری کوردستاندا دووباره کردوه. ده سالی
 ریک سهرانی پارتی و یه کیتی، دوژمنی داگیرکهری دهولهتی عێراقیان
 پشگوێخستبو، مندالی کوردیان به دهسی یه کدی به کوشتدها.
 ههروهها، له دواي نهوهی راهپهینه کهش رویدا، پهلهمانی کوردستان
 ههلبهتیرا، میری ههریم دامهزرا، خه لکی رهشپووتی کورد، ناھیکیان
 پێداهاتهوه، وایاندهزانی، سهرانی کورد، که لکیان لهو نهزمونه تالانهی
 پێشوو وهر گرتوه، ئیدی جهنگی کوردقرا هه لئاگیرسیتنهوه، وهک برا
 پێکهوه فهرمانیروایی کوردستان دهکهن، نیشتمان ههزاره بێکسه
 زامداره کهمان دهبووژیتنهوه، لایه به لای مندالانی ههتیوی باوککۆژاو و
 بێههزانی میتردکۆژاودا دهکهنهوه. ههولدهمن، ههموو ژان و نازاری، له بێر
 رۆلهکانی گهله کهمان بهرنهوه، دلنهوایی دایک و باوکی شههیدانی کورد
 دهکهن. کهچی، نهه سهرکرده چنگسوره کوردکۆژانه، هیچ له میژووی پر له

1994/01/01

شهرمزاری، نو چند ساله فترنه بونا له رژیمی (01/مئی/1994) دا،
 جەنگیتکی سەرتاسەری مالتیرانکەرانی چەلەیان بەرپا کرد، کەم سوچ و
 قوربانی مابوو، کەم بن دار و بەردی، باشووری کوردستان مابوو، بە خۆتی
 رۆژەکانی ئەم گەلە هەزارە، سووریان نەکردی!
 لە راستیدا، هەزمە کرد، سەرائی کورد هێندە ژیربونا، نەک هەر لە سەر
 دەسەلات شەریان نەکردایە، بە لکۆو هەرگیز، دلی مندالتیکی کوردیان
 نازارنەدایە، مەروولەیهکی وولاتەکیان پانە کردایە تەو و لقن داری
 سەوزیشیان نەشکاندایە تەو. بەلام، هەر وەک جەنگە کەشیان دامەزران،
 دواى چوار سال کوردکوژی، گەلێ ناواتەخوازبووم، بێرتکیان لە باری
 ناله باری نیشتمانەکیان و خەلکی چەوساوهی بێچارەى کورد بکردایە تەو.
 هەر هێچ نەبوایە، لایەکیان دەستپێشکەری بکردایە، وازی لەو
 کەللەرەگەیی، دلەرشیی، رقوکی، پاوەنخوازی، مەزنخوازی و کەلکەلەى
 دەسەلاتە بێتایە. لە کۆتەرەییەکی کوردستان کۆمەڵایە تەو، وەک دوو برا،
 رازوگەییەکانی خۆیان لە یەکدی بکردایە، رەخنەى توندوتیژیان لە یەکدی
 بگرتایە. پاشان، پاوەشیان بۆ یەکدی بکردایە تەو، دەسی بپایەتییان لە ملی
 یەکدی بکردایە، بەلێتیان بۆ رۆژەکانی، ئەم گەلە دڵسۆزە نوێ بکردایە تەو،
 کە جارتیکی دی، کوپی کورد بە دەسی کورد بەکوشتاندن، هەرچی گرفتیکى
 رامیاری، نابووری، راگەیانندن و دەسەلات هەیه، بە شیوەیهکی
 دیمۆکراسییانە چارەسەر دەکەن. نەک پەنا بۆ بەر هێز و دەسەلات بەرن،
 چەکی سووک و قورس بەکاربێنن، ئەو چەکانەى تا ئێستا، دژی سوپای
 داگیرکەری دەولەتی عێراق، بەکاریاننەهێناوە لەو پاوەردام، هەر لایەک
 ئەم کارەى بکردایە، لای رۆژەکانی گەلەکەمان، جێگای پێز و ستایش
 دەبوو. چونکە لە مێژە گوتوومانە: هەر لایەنیکیان مل بۆ داواکارییهکانی
 لایەنەکەى دی پدا، بە دڵ و بە گیان هەول بۆ ناستیی پدا، ئەوا هێچ کاتن
 ئەو ناگەیهنن، ئەو لایەنە لە بەر لاوازی و بێدەسەلاتیی، ئەو کارە بە
 ئەنجامدەگەیهنن، بە لکۆو گەر لە دڵسۆزیشەو نەبوایە، جەماوەر هەر بە
 دڵسۆزی بۆ دۆمارد. چونکە ئەو لایەنە، بەو کارەى، ناویکی بە ناگری
 نەگریسی ئەو جەنگە گلاوەدا دەکرد.

هیندئی گهس ههن، نهم سهردانهی بارزانیی و تالهبانیی بۆ واشنتون، به دهسکهوت و سهرکهوتتیککی مهزن دهزانن. بهلتی راسته، چونکه له لایهکهود کیتشهی کوردی زیندووکردهوه، هیندهی دی جولاندیی و بهردهوپیتهوهی برد. کابریهدهسانی دهولهتی ئهممیریکا، بهلتینیان به سهرکردهی ههر دوو پیکخواهکه دا، گهلی باشووری کوردستان، له مهترسی هیرشی درندانهی، سوپای دهولهتی داگیرکهری عیراق بهارقزن، له دهس کیمیاپاران و نهنفالکردن قوتاریکمن. نهخشهیهکیان بۆ چهسپاندنی ناشتی، نیتوان نهو دوو پیکخواه کیتشا و رهنگیان پشت. گهر خالهکانی پیککهوتتنامهکه، له کاتی دیاریکراوی خۆیدا جیتبهجیتیکرئ، نهوا له پرووی رامیاریی و دیپلوماسیشهوه، گهلی کهلکی دهبن. چ له ناوهوه و چ له دهروهی وولات، کار و باری کورد، بهزهو باشتردهبا.

بهلام له لایهکی دیکهوه، گهر به وردیی بیرى لئ بکهینهوه، دهبینن، به تراژیدیایهکی میژوویی نهتهوهی بۆ وینه دادهنرئ. چونکه سهرکردهی ههر دوو پیکخواه شهپرکهرهکه، ههرچی جله چلکهکەکانی خۆیان ههبوو، له سهر شووشهی تیلئیشیزوونی دهولهتهکانی جیهان، به تهنافی ئهممیریکا دا ههلیانواسی. گهلانی جیهانیان لئ تیکهیانندن، که کورد نهتهویهکه، به راستیی دواکهوتوو، ناکۆک و ناتهبایه. دواى نهو ههموو تراژیدیایانهی، گهلی باشووری کوردستان بهینیویانه، دواى نهو ههموو ژان و نازارانهی چیتستوویانه، کوردهکان ناتوان، فرمانروایی خۆیان بکهن، له نیوخۆیاندا پیکناکهون، پارتەکان له سهر کۆنترۆلکردنی کوردستان، سهرکردهکانیش له بهر کورسیی و پلهویایه، هیندهی دی نیشتمانهکیان وێراندهکن، پۆلهکانی گهل به دهسی یهکدی بهکوشتدهن. به راستیی نهمه به گالتهجاریی و شهرمزارییهکی گهوره له قهلهمدهدرئ!

جگه لهوانهش، نهمه دهمانویست، ههردوو سهرکرده، بۆ باسکردنی کیتشهی کورد، نهو گهشتهیان بهکرايه، بۆ بهیاردانی چارهنووسی گهلی باشووری کوردستان ههولیانیدا، بۆ چهسپاندنی سیستیمه فیدرالیهی جوانههرکهکه خهباتیانبهکرايه، بۆ مسۆگهرکردنی ژبانیکی پر له نازادی و ناشتی بکۆشانایه. نهمیریکا وهک چۆن ههولیداوه و ههولیشدهدا، ناوێشی له

نیتوان سەرکردەکانی، گەلی فەلەستین و دەولەتی ئیسرائیلدا بکا، وەک چۆن
خۆی ماندووکردوو و خۆشی ماندوودەکا، ناشتی له نیشتمانی هەر دوو
گەلی عەرەبی فەلەستین و جوودا بچەسپێنت، وەک چۆن دوێنت، (ياسر
عەرفەت و ئیسحاق رابین)ی ناشتکردوو، وەک چۆن ئەوڕۆش (ياسر
عەرفەت و بنیامین ئەتانیاهۆ)ی بە یەکگەیاندا، نیشەش، وەک رۆڵە
گەلێکی مافخوڕاو و بنەس، هەزماندەکرد، دەولەتێکی زلەتێزی بە توانای
وەک ئەمێریکا، سەرنای کورد و دەولەتی داگیرکەری عێراق رێکبەخا،
کۆتایی بە کێشە جەنگ لە کوردستان و ناآرامیی لە نێو کورددا بەیتن،
مافە رەواکانی گەلی باشووری کوردستان دەسبەربکا.

جگە لەو شتەکانی ناماژەشمان بۆ کردن، ئەز پر بە دل دەمخووست، ئەو
رێککەوتنە لە گوندێکی کوردستاندا بووایە. بارزانی و تالەبانی، بە
هەموو باوەڕێکەوه، باوەشی بڕایەتیان بۆ یەکدی بکردایەتمو، بە هەر دوو
رێکخراوەکە، بە هەر دوو سەرکردە هەولیانیدا، کوردستان بپوژننەوه،
رۆڵەکانی گەلێش، لەو مەترسیی، دلەراوکه، بێکاری و برسێتییه
رێگارێکەن. ئەک لە ناچاریدا، ملی رێگای ئەمێریکا بگرنەهەرا جا گەر وا
نەبووایە، هەلبەتە، بارزانی و تالەبانی، رۆژی لە رۆژان، لە ماوەی ئەم
سێ سالتی دوايی جەنگی نێوخۆدا، تەنیا جاری پێکەوه لە کوردستان
کۆدەبوونەوه! یا کاتی لە تێلێفیزیۆندا دەرکەوتن، شەپۆلی رێکی قوولی
بێسنوور، لە زەربای چاوەکانی بارزانییدا نەدەبێرا، هەلەشەیی و
شەپزەییەکی زۆر، بە هەلسوکهوتی تالەبانییهوه دیارنەدەبوو! یا لە
چاوپێکەوتنە تێلێفیزیۆنییهکە (MBC)دا، پێکەوه دادەنیشان! بەلام جگە
لەوێ بە شتوێهکی گشتیی، کورد لەو ناشتییه قازانجێدەکا، هەلبەتە دیارە،
یەکتێتی لە چاوپارتیدا، گەلکێکی زۆر لەو رێککەوتنە وەرەگری، چونکە
هەموو فاکتەرە رامیاری، سەربازی، ئابووری، پێوەندییه نێوخۆیی و
نێرجهیی و نێونهتووهیی یەکانیش، لە بەرژەوهندیی پارتیدا بوون، بۆیه بەو
شتوێه رەفتاریاندا کردا

هەرچی لە رێککەوتننامەکە و اشنتۆندا هاتوو، تەنانەت گەر تەنیا
هەنگاوێ، ئەو دوو لا شەڕکەرە لە یەکدی نزیکبکاتەوه، ناشتی له

کوردستاندا بچەسپێنن، ئەوا هەموو کوردێکی نیشتمانپەرور دەبن، بە دڵ و بە گێیان پشگیریبکا. هەرچەندە بە پیتی ڕێککەوتنەکەبن، ئاشتییی و بەشتیکی نیشتمانەکەمان دەگەرێتەوه، بەلام دوورنێیه، خۆنیتکی زۆرە چەند بەشتیکی دیکە ی کوردستاندا برێژێ! بۆیە گەر، لە بەر ڕۆشنایی بەرزەوندیی نەتەوهکەماندا، سەرنجیتکی سەرنجیتیی لە هێندێ خاڵی ڕێککەوتننامەکە بەهین، ئەوا چەند شتیکمان بۆ ڕووندەبێتەوه :

1. ئەم ڕێککەوتننامەیە، وەک خاتوو « ئۆلبرایت »، شالیاری دەرەوی ئەمێریکا گوتی : هەر هەمان ڕێککەوتننامە کۆنەکە ی سالی (1996) ی نەنقرەیه و سەرلەنۆی داڕێژاوەتەوه.

2. بەشتیکی ڕێککەوتننامەکە، بۆ دزایەتیکردنی P.K.K. تەرخانکراوه. پوختهکە ی دەلێ :

(هەر دوو پارتەکە پێکەوه هاوکاریبەدەکەن، پارێزگاریی ئاساییشی سنوورەکانی تورکیا و ئێران دەکەن. کۆتشرۆلی ڕێگاوبانەکان دەکەن، تا تیرۆریستەکان لەو سنووراندا جەوجۆلنەکەن و سنوور نەبەزێن. هەر دوو پارتەکە پەیاندەدەن، لە هەر ناوچەیەک ی کوردستانی عێراقدا، شۆینی حەوانەوه بۆ ئەندامانی P.K.K. داپێننەکەن. جەخت لە سەر ئەوه دەکەن، هیچ بێکە یەک ی P.K.K.، لە باکووری عێراقدا نەمێنن. هەر وەها ڕێگە لە شێواندنی ئارامیی و ئاساییش لە نێرچەکەدا و بەزاندنی سنووری تورکیا دەگرن.) « 16 » کەچی، ڕێککەوتننامەکە بە هیچ شتێوه، لە دەسدرێژی هەر

دوو دەولەتی داگیرکەری تورکیا و ئێران، بۆ سەر کوردستان نەداوه!
هەر کوردێکی خۆیندەوار، کەمێ بە وردیی، سەرنجی سەرتاپای خالەکان بە گشتیی، ئەو چەند دێرە ی سەرەوه بە تاییبەتیی بەدا، یەکسەر بۆی دەرەکەوئ، جگە لەوه ی هەر دوولای شەرکەر ئاشتەکاتەوه، پارێزگاریی کورد لە باشووری کوردستاندا دەکا، لە ڕووی رامیاریبەوه، هیچ جۆرە مژدە یەک ی خۆش و نوێی، بۆ گەلی باشووری کوردستان تێدانێیه. لێرەدا زۆر بە ڕوونی دیارە، چ ئەمێریکا و چ تورکیا، چ پارتی و چ یەکییتی، هەموو لایەکیان لە سەر ئەوه ڕێککەوتن، گەر پێویست بکا، هێزەکانی تورک بۆی هەیه، سنووری نێو دەولەتیی عێراق بـەـزێـنن، بە دوا ی

گريلاکانی P.K.K. دا بگه پښت و په لاماريانېدا. نه مهش هر خڅی له خڅيدا،
 له لايه کهوه، به يه کڼی له ناوېروکي نهو خالانهی، پښککه و تننامه کوته کانی
 نيوان تورکيا و عتراق داده نږی، که کاتی خڅی له سهره تاي هه شتاکاندا، له
 نيوان هر دوو دهوله تي داگير کهردا موړکرا. له لايه کي دیکه شهوه، هر
 هه مېان پښککه و تننامه يه، که چندين جبار سهرانی تورک، به سهر
 سهر گردايه تي پارتی و يه کيتيياندا سپاندا. وانا ليره دا ده توانين، زور به
 راشکاوېي بلتين: نهوي تهوهری نه ميتریکا، تورکيا و نيسرايل، له
 نيره کهردا ده يانه وي، به تهواوي به سهر پارتی و يه کيتيدا سپاندوويانه.
 جا گهر نه مه بو دواړوژ، جيتگای مه ترسي نه بهی، نيدی دهې، لهوه زياتر
 مه ترسي چی بهی؟! ۱۱

نهوا سيوحوت سالی پښک، کورډی پارچه کانی دیکه کوردستان، له
 پيتاوی شوړشی باشوردا، به هه مو شتويه، قورياني به دهسکه وته کانی
 خڅيان ددهن، به سهدانيان لڼ ده کوژي، ماليان ويرانده يی، به مه رجی
 شوړشی باشور، هر له سهره تاوه تا نهوړو، له زبان زياتر، چ سوډيکي به
 ته تهوي کورد نه گه ياندوه، نازانم، بو دهې، بهو شتويه چاکه يان
 بدرتتهوه؟ نایا نهوانيش وهک کوردي باشور، به دهس پښککه داگير کهره کانی
 کوردستانه وه ناچه وسيندرينهوه؟ نایا نهوان، له نيوان و ههواي سازگاري
 به هه شتی پانويه رینی تورکيا و نيراندا دهژين، نه مانيش له نيوانيله موی
 دوزه خي تهنگه بهری عتراقدا ده برژين؟ نایا نهوان داگير کهره کانيان، نوژ له
 سهر داميني فرشته دهکن، نه مانيش داگير کهره کيان، نوژ له سهر داميني
 نه هريمن دهکا؟ هه لېبه ته گهر وا بهی، مالی داگير کهران، بانیکه و دوو ههوا!
 کاتي گوسيمان لڼ دهې، نه ندامانی پارتی و يه کيتی، پروپاگنده بو
 پښککه وته که دهکن، به يهک ساز و ناواز، گوراني بو دهچن، کهه سڼ
 شاره زانه يی، وا ده زانې، سهرکه وتننیکي مه زنيان به دهسه تياوه. به لام له
 راستيدا، هر تهويه، له سهره تاوه له کوټوه دهسيانپتیکردوه، پاش چوار
 سال جهنگی نيوخو، بو هه مان جيتگا گه راونه تهوه، به لکوو خراپترش بوه،
 چونکه هاری ناساييش و هيميني کوردستانيان، به تهواوي تیکداوه، هه له
 ميژووي يه که يان، له کيس کورد داوه، به هزاران کورې کورديان به

کوشتداوه. بۆیه دهیی، سەرله نوێ له نووکهوه دهسپێکهنهوه، واتا گهر ههنگاوێکیان بۆ پێشهوه نابن، دوو ههنگاو بۆ دواوه گهراونهتهوه.

ئێمه له کاتی کدا، پر به دل پشگیری پرۆسهی ناشتی دهکین، له ههمان کاتیشدا دهمانهوێ، چاوی به رووداوهکانی رابردوویهکی نزیکی گهلهکهماندا بخشێنینهوه. له لایهکهوه، بۆ ئهوهی بزانی، دۆستی چی روویداوه؟ له پیتاوی چیدا، ئهوه جهنگه چهپهله خۆکوژییه ههلهگیرسا و چوار دانه سالی رههق، بهردهوامبوو؟ له لایهکی دیکهشهوه، تا به تهواوی ریز له ناشتی بگرین و نرخه بزانی.

نیمه نایب، هرگز نهوه مان له یادېچي، له ماوهی نهم چوار ساله ی چېنگدا، هیندهی کورې نازا و رژی تنگانه کسوزان، هیندهی کادېری رامیاری و سه ریازی، گیانیان له دسددا، دهوله تی داگیر کهری عیراق، له ماوهی چل سالدا، هیندهی بونه ده کوزرا. هیندهی خوتن ژندرا، دورنیه، بوزگار کردنی که رکوک و ناوچه کانی دیکه ی بنده سی عیراق، شتی که متر یا هر هیندهی خوتن بوستایه. هیندهی گوند و شاروچکه کانی کوردستان و ترانکرانه وه، هیندهی رژه کانی گمل دهره دهری ولاتان بوون، هیندهی پیره وشتی، بیکاری و برسیتی له کوردستان بلا و بزه، هیندهی دهزگا سیخورییه کانی، هر چوار دهوله ته داگیر کهره که، له شاره کانی کوردستان ته راتی نیانده کرد، هیلاندهی سیخوریان داده مه زرانده، گهرای ناکوکی، دووبه ره کیی و ناپاکیان ده خست، هیندهی دهوله ته داگیر کهره که، بهو هم مو درنده یی خزیوه، له هله که سه مادانه بوو.

به کورتیه کهی، هدرچی به عسی فاشیت، له ماوی دسه لاتیدا
فریانه کهوت، دژی خه لکی کوردستان جتیه جتیبیکا، نهو دوو پتکخراوه لم
ماوهیدا، به زیادهو بۆیان تهواوکرد. کهواتا ئیتستا بۆمان ههیه، پرووی
دومان، له هدر دوو پتکخراوی شهرکهو بکهین، له نهندا مانی سهوکر دایه تی
نهو دوو پتکخراوه به گشتیی و بارزانیی و تالههانیی به تایه تیی بیرسین،
نهو ههسوو خورینه کوردیییه، له پتناوی چیدا پۆتندرا؟؟ داوای خوتن و
گیانی، نهو پۆله قارهماناندهی که له کهمان له کتی بکهین؟؟
ئیمه لم پۆزه ناسکهدا، بۆیه نهو شتانه پاسده کهین، بۆیه نهو پرسپارانه،

ناراسته‌ی جه‌ماور ده‌که‌ین، بۆیه یه‌خه‌ی سه‌رکرده‌ی ریک‌خراوه‌کان ده‌گرین، بۆیه قه‌قماغه‌ی نهم برینه سه‌ختانه هه‌لده‌که‌نین و زامه‌کان ده‌کولیتیننه‌وه، تا جاریکی دی، نه‌و کاره‌ساته نه‌توه‌یی یه‌ ترسان‌کانه، چهند باره نه‌بنه‌وه، تا سه‌رانی نه‌و دوو ریک‌خراوه، په‌ندێ له‌ میژووی پر له‌ شه‌ره‌مزاری و له‌ خویننه‌ل‌کیشراومان وهرگرن، تا نه‌وه‌ی ماوه و له‌ ده‌سه‌چووه، به‌ هه‌مرومان قووتاریکه‌ین. به‌لێ، نابێ هه‌رگیز ناخۆشیی و کاره‌ساته‌کانی جه‌نگی نیوخۆمان به‌یرچێته‌وه. هه‌لبه‌ته هه‌م‌وو کاتێ ده‌بێ، له‌ رۆژانی خۆشیی، سه‌رکه‌وتن و ناشتیدا، ناخۆشیی و کاره‌ساته‌کاغان له‌ یادنه‌چێ و به‌یری خۆمانی بێنینه‌وه، تا خۆشیی و سه‌رکه‌وتنه‌کاغان لێ تێکنه‌چێ. له‌ هه‌مان کاتیشدا ده‌بێ، له‌ رۆژانی ناخۆشیی و ته‌نگانه‌دا، هه‌رگیز وره به‌رنه‌ده‌ین، ره‌ش‌بین نه‌بێ، بۆ ناسۆیه‌کی گه‌ش و پرشن‌گدار به‌روانێ، رۆژی سه‌رکه‌وتن و سه‌ره‌رزبان له‌ پێش چاوی، بۆ نه‌وه‌ی به‌ سه‌ر ناخۆشیی و گه‌رفته‌کاندا سه‌رکه‌وین. له‌گه‌ڵ نه‌وه‌شدا نابێ، هه‌نده‌ش پاسی ناخۆشیی بکه‌و. ده‌ی رۆژه‌کانی گه‌ل به‌روختین. به‌یه‌ی. نه‌ ناشتیدا رۆژه سه‌خته‌کانی جه‌نگمان له‌ یادبێ، له‌ کاتی جه‌نگیشدا، ناشتی باوه‌ر و هیوامان بێ!

هه‌ر چهنده له‌ یه‌که‌م رۆژه‌و گوتوومانه، ناگری نه‌و جه‌نگه نار‌ه‌وایه‌ی، له‌ نیوان پارتی و یه‌که‌یتیدا هه‌ل‌گه‌یه‌سبا، له‌ میژووی نوێی گه‌له‌که‌ماندا، کاره‌ساتێکی نه‌توه‌یی مه‌زن‌بوو، ناپاکییه‌کی گه‌وره‌بوو. به‌لام پتویسته، به‌ هه‌ر شتیه‌یه‌بێ، کۆتاییه‌په‌ینرێ. هه‌ر له‌ سه‌ره‌تاشه‌وه ده‌مانزانی، جگه له‌ ناشتبه‌ونه‌وه‌ی گه‌شتیی و دهمۆکراتیزه‌کردنی کوردستان، هیچ جۆره چاره‌سه‌ریکی دیکه نه‌بووه و نییه و نابێ. هه‌روه‌ها ده‌مانزانی، نهم فیلمه‌ی نهم جاره‌ی جه‌نگی نیوخۆی، نیوان پارتی و یه‌که‌یتیش، هه‌ر له‌ سه‌ر حسیتی، خوێنی گه‌شی ره‌شووتی رۆژه‌کانی گه‌ل ته‌واوده‌بێ، سه‌رکرده‌ی هه‌ر دوو ریک‌خراوه‌که‌ش، وه‌ک کوره‌ نازاگانی فیلم، پیتستی خویان پرگارد‌ه‌که‌ن، وه‌ک پالمه‌وانه‌کانی چیس‌رۆک، به‌ ساغی بۆی ده‌رده‌چن. نه‌و کورده به‌تایه‌نه نه‌شتمانه‌ره‌وه‌ر و دله‌سۆزانه‌ی، هه‌ر له‌ یه‌که‌م رۆژی جه‌نگه‌که‌شه‌وه، دژی ره‌فتار و گوشتاری شه‌ه‌رخوازان بوون، هه‌میشه هه‌ولیان بۆ ناشتی داوه، له‌ کۆتاییدا، وه‌ک گه‌ره‌شتوین و نازاوه‌چی نیوزه‌ده‌که‌رتن، وه‌ک ناپاکیی فیلم

و چیرۆک پاسده گرتن! ههله بهرسته گانیش، ئهوانه ی به شتویه له شتوهکان،
 پشگیزی لایه نیکیان ده کرد، دژی لایه نه که ی دی دهوان، پروپاگه ند ی
 خراب و درۆیان هلاوده کرده وه، جنتوی پیسیان ده دا، ئه و پڕو جاریکی دی
 هه ولده ده ن، به پیتی بهرزه وه ندی تاییه تی تاکه که سیی خۆیان، گوله بهرزه
 ئاسا، له گه ل خۆری بارودۆخی پڕۆستی ناشتییه که دا، خۆیان به گونجین.
 به لای منه وه، شتیکی زۆر سه یرنیه، ئه و ده مه بۆکه نانه ی تا دوینت بو،
 فوویان له گری ناگری جهنگی نیه وخۆ ده کرد، که چی ئه و پڕو گولا و پڕۆتی
 ناشتییه بکه ن! له رادیۆ و تیلیفیز یۆنه کاند، و توو پڕیان له گه لدا ده که ن، له
 پڕۆنامه و گۆزاره کاند، به گوتار نووسین پشهرکتی له سه ر ناشتییه ده که ن!
 به لام هه رچی چۆنی بێ ده بێ، هه موومان کار بو ناشتییه بکه ی، چونکه
 ته نیا هه ر به ناشتییه، براهه تی، ته با ی و یه کیتی، پڕه لیکه داپراوه کانی
 گه ل یه کده گر نه وه، زامه کان سا پڕ ده بێ، پۆله کانی گه ل، به وره یه کی بهرزه
 پته ری پۆلایینه وه، به هیز و توانایه کی مه ز یوه، بهر نه کاری نه خشه و پیلانه
 گلاوه کانی، دوژمنانی نیه وخۆ و داگیر که ران ده نه وه، وهک قه لایه کی قایم، به
 پرویاندا راده وه ستان، کو رد له مه ترسیی چه وساند نه وه رزگارد ه بێ، ورده ورده
 پشیده که وێ، دوژمنانی نیه وخۆ و داگیر که رانیش تیکده شکین.
 لیره دا با برانین، دوژمنان و داگیر که رانی کوردستان، دوینت چیه یان ده کرد و
 ئه و پڕو ش چی ده که ن؟ هه موومان ده زانین، کاتێ به ره ی کوردستانی هه بو،
 پارتی و یه کیتی ریکبوون. دواتر جه ما وه ری چه وساو ه ی کو رد راهه ری، هه ر
 چوار ده ولته داگیر که ره که ش، له وه ده ترسان، نه با راهه رینه که، ئاما نجه کانی
 خۆی به ته وایی به دی بختن. نه با ده ولته تیکی کور دی، له باشووری
 کوردستان دا به زرێ. نه با مه ترسیی راهه رین، بۆ به شه کانی دیکه ی،
 کوردستانی بنده سی خۆشیه یان به نه تسمه وه. نه با نه ته وه ی کو رد، له هه مو
 به شه کانی کوردستان، دژی داگیر که ر راهه ری، داوای مافی سه ره خۆی و
 دامه ز راندنی ده ولته تیکی ناسیۆنالی تاییه تییه بکا. به لام هه یه وو، ناش له
 خدیالتی بو، ناشه وانیش له خدیالتیکی دیکه دا بو!
 ئه وه بو، کاتێ راهه رینه که ش سه رکو تکه را، ئه و مه ترسییه له بهر ده م ده ولته
 داگیر که ره کاند، نه ما، ئیدی ئه و ترسه یان نه ما. که چی کاتێ، په رله مانی

کوردستان ههلبژێردرا، دهزگاكانى مييرى ههريه دامهزرا، ئهم جارهش هه
 چوار دهولهتهكه، دهسيان به جرتوفر تکردهوه. به شتويهكى ناشکرا و به
 تاييه تيش، هه سى دهولهتهكهى تورکيا، ئيران و سووريا، هه شهش
 مانگ جارێ، له يهکى له پيسته خسته کاني ئهو سى دهولهته داگيرکهره
 کوڊه بونهوه. به راشکاو، دزى سيستيمى فيدرالى و پهله مانى
 کوردستان، نه خشه و پيلانيان دادهنا. کوڊه جاش، دوژماني نيوخو و
 ناپاکه کاني کورديشيان، به پاره دهکرى، رايانده سپاردن، له شاره کاني
 کوردستان خه لکى بترسيه، دزى بهکن، له شونه قهره بالهه کان، بۆمبا و
 ئۆتۆمۆبيل به قينهوه. به لام کاتى جهنگى نيوخو ده سپيکرد و به تهواوى
 گهرمبوو، نهوانيش وازيان لهو پيکه گهيشته نه هينا، ئهو کوڊونه وانه
 راوهستيران. ئينجا سه راني دهولهته داگيرکهره کان، زۆر به دلخوشي و به
 وردى، سه رنجى جهنگه کهيان دهدا، له دووره وه جلهوى نه سپى سه رکيشى
 جهنگه کهيان راده کيشا، به شتويه له شتوه کان، هه دهولهتى لهو دهولهته
 داگيرکهرانه، ياره تهى لايه نى که شه رکهران دهدا، تا ده يانتهوانى، پتر
 به نزيان به ناگرى جهنگه کهى نيوان پارتى و يه کيشدا دهکهره.

دياره ناهه قيشيان نه بوو، ئهو کاره بهکن، چونکه کاتى سه راني پارتى و
 يه کيتى، نه خشه و پيلانه گلاوه کاني نهوانيان پياده دهکرد. ئيدى بۆچى و له
 پيئاوى چيدا، کوڊونه وه بهکن؟ نه دى کورد ده بێ، له وه زياتر چيديدکه له
 دوژماني و داگيرکهراني نه شته مانه کهى چاوه رپيکا؟! جا ئيسته اش، که ناوى
 په رسيى ناشتيى له ئارادايه، بارزاني و تاله بانى، به سه ره رشتى
 کاربه ده ساني واشنتۆن کوڊونه ته وه، دوورنويه، جاريكى دى ئهو کوڊونه وه
 سيقۆليانه ده سپيکاته وه، گهر ئهم جاره چوارقۆليش نه بێ و عيتراقيش به
 ناشکرا به شدارى تيدا بکا! بۆيه هه ره له يه کم ره زى دانيشته که وه، تورکيا،
 هاوارى لى هه ستا، به په له نوينه رى بۆ به غدا نارد، پتوه ندى ديپلوماسى،
 بۆ سه رده مى پيش جهنگ گي رايه وه، به هه ره دوولايان، دزى ناوه رۆکى
 رپيکه وته که راوه ستان، دهسيان به هه ره شه کردن کرد.

نه ز لهو باوه ره دام، وهک چۆن هه وا بۆ مرۆف، ئاو بۆ ماسى، شير بۆ مندالى
 ساوا پتويسته، هه ره بهو شتويه ش، ناشتيى بۆ کورد پتويسته. بۆيه هه ره

که سئ، هەر دهسته یه، هەر رێکخراویکی رامیاریی کوردستان، له هەر پارچه یه بێ، دژی ئهو پرۆسەی ناشتییه رهفتارینۆتی، گهوره ترین ناپاکیی بهرانهر خۆینی شههیدان و نهتهوی کورد دهکا، به دوژمنیکی گهورهی سهرسهختی کورد و کوردستان له قهله مدهدری. چونکه جگه لهوی، نه ورژ کاتی ئهوه هاتوه، ناشمه کینهی جهنگ، به یه کجاری له کاربهری و چیدیکه لهوه پتر نه گهری، ناشتییه کهش، کویرایی به چاوی دوژمنانی نیوخو، کوژه جاش، بازگانی جهنگ، ههله رسته کانی نیو ریزه کانی پارتیی و یه کیتیدا دیتی. به شیویه کی گشتییش، له قازانجی نهتهوی کورد دایه، ته نیاوته نیاش، داگیرکهرانی کوردستان زیانی لیده بین.

بهلام کاتی ئیمه، پت له سهر ناشتی داده گرین، له هه مان کاتیشدا ده بی، ئهوه بزانی، مه به ستمان له کام ناشتییه؟ چ جوژه ناشتییه کمان ده بی؟ ناشتییه له گه له کتی؟ ناشتییه به کتی پیکدی؟ کتی ده یچه سپیتی؟ کتی به روی پتهدا و ده یپارتزی؟ بۆ وهلامی هه موو ئه م پسیارانه، هه ولده ده بی، به چه ند خالکی کورت، باری سهرنجه کانی خۆمان ده برین :

1. ده بی ناشتییه کی راسته قینه بی، تا سهر بی و کاتیی نه بی. نه یسا بۆ تاکیک نه بی. و اتا له باوه روه هه لئولا بی.

2. ده بی ناشتییه کی سهر تا سهر بی، هه موو گوشه یه کی کوردستان بگرێته وه. هیچ رێکخراویکی کوردستانی لیده ره کړی.

3. نابێ، هه ل بۆ ده ولته داگیرکهره کانی تورکیا و ئێران به روه ستی ندری، بۆ نه وهی به ئاسانی، به ئامانجه چه په له کانی خۆیان بگهن، گه له ک له و باره وهر گرن. هه ر ده وله تیکیان ده رفه ت بین، داشه هاری خۆی به سهر پارتی و یه کیتیدا سوارکا، کاسه ی پری ناشتی و ته بایی نیوان خۆیان، وهک به لا و نه گه تییه، له سهری هه ر دوو (حیزی دیوگراتی کوردستانی ئێران و پارتی کارگهرانی کوردستان) دا بشکێن. به هیچ شیویه نابێ، کوژه پانی جهنگه که بۆ باکوور و رۆژه لاتی کوردستان بگرتزرتسه وه. نابێ، سهرانی کورد و اتی بیگن، جهنگی نیوخو ته نیا له نیوان پارتی و یه کیتیدا پووه دا، بۆ نه وهی ناشتییه له باشووری کوردستان به چ سپیتی، هه موو شتی لای ئه وان پوه ابی و اتا گه ر په لاماری نه ندانان و هیزه چه کداره کانی ئه مو دوو رێکخراوه به دن،

نهوه به ندرکی سهرشان و به پتویستی بزائن، به جهنگی نیتوخی دانه نین! لیره د شتن ههیه، پتویسته ناماوهی بژ بکهین، نهویش نهوهیه، تورکیا و نیران، وهک دور دهرله تی گه وری داگیرکهری کوردستان، بهو ههموو سوپا گه وریه وه، بهو ههموو چهکه مؤدرنه وه، بهو ههموو توانا و دهسه لاتوه، گهر نه توانن، پارێزگاریی سنوره دهسکرده کانی خویان بکهین، ئایا پارتی و یه گیتی، به چ شیوهیه ده توانن، سنوره کانی تورکیا و نیران به پارێز؟ پاشان بۆ کێ و له کێی ده پارێز؟ بۆیه دهین، زۆر به وردیی، بیر لهم کیشه گرنگه بکه نهوه، به زمانی دیالۆگ و به شیوازیکی نهرم، پیتوندیی به سهرانی نهو دوو ریکه خراوه بکهین، ههموو شتیکیان به ناشتییه له گه لدا بپرتنه وه، بۆ نهوی نهم جار هه، ههموو لایهنگان، لاقیان به تهلهی، سهرانی دهوله ته داگیرکهره کانی کوردستاندا نه ته قیته وه!

جێگهی داخه، یه کێ لهو شته خراپانهی، له ریکه کو تننامه که دا تو مارکراوه، نهوهیه، سێ جبار، ناوی P.K.K به تیرۆریست هاتوه. نه مهش خوی له خزیدا، ههر له سهره تاوه، مه ترسیی بهرده وامبسون و دووباره بوونهوی جهنگی نیتوخی لیده کری!

4. چ « حدکا » و چ « پکک » دهین، چاوی به بهرنامهی تایبه تی، کاری رامباریی و سهربازی خویاندا بهخشینه وه، ههر گیز به فیتی دهوله ته داگیرکهره کان، کاری نه کهین، زیان بهو بارودۆخه ناسکهی باشووری کوردستان و پرۆسهی ناشتییه بکه یه نین.

5. نهو ناشتییهی له ئێرانی نه ههتی کادا به دیده هینری، پارتی و یه گیتی له نیتوچه که دا، وهک کلک به ته وری تورکیا - ئیسرایله وه نه به سستیته وه، چونکه گه وریه ترین دۆزمنی نه ته وری کورد تورکه و له دواڕۆژیدا کورد زمانی زۆری لیده هینن.

6. کو میتیه کی تایبه تی، له کهسانی بێلایهین، نیشتمانپهروهر، پیاوانی نایینی و نوینه رانی ریکه خراوه کان پیکه هینری، له نزیکه وه چاودێری جێبه جێکردنی پرۆسته که بکهین. له ههر جێگه یه کی کوردستان، ههر که سن، ههر لایه نین، کاریکی خراپی کرد، به مەرچی له گه ل رهباز و نامانجی پرۆسته که دا نه گوئین، ههر زوو بیکرن و دادگایی بکهین.

7. له بهر نه وهی، چوار سالی ره بهق، جهنگی نیتوڅو له کوردستان گه رمبووه، خه لکتیکی زور کوژراوه، جوړه دوژمنایه تیه به له نیتوان پوله کانی گه لدا دروسبووه. دهبن، زور ناگاداری باری دهر وونی خه لکی بکړی. به هیچ جوړی نه هیتلن، کاری توله سه ننده وه سهر دهر پتنی، هه ولبدن، ناساییش و هیتننې شاره کان و نیتوچه کانی دیکه ی کوردستان بیارتن.

8. دهبن، ده رگاکانی ناساییش، هه موو پیکخواوه پیشه یی، دیمو کراسیی و رامیاریه کانی کوردستان، زور وریابن، ماوه به سیخوره کانی چوار دهوله ته داگیر کړه که نه دمن، ده سی نامه ردانه ی خو یان، له تپکو شه رانی کورد بو هیتنن، سهر له نوی فته یی ناگری جهنگی نیتوڅو هه لگیر سیننه وه.

9. بمانه وی و نه مانه وی، بارزانی و تاله باننن، له نیتو پیکخواوه کانی خو یاندا، ده سه لاتیکی رها و بن چهندو چونیان هه یه. دپاره، نه م جهنگه مالو ترانکه رانه یه ش، له سهر ده سه لاتی رامیاری و کیشه ی راهری بو. له بهر نه وه، کورسای جتیه جتیکردنی پیککه و تننامه که، به پله ی په کم، له نه ستوی بارزانی و تاله باننن دایه. بویه هر دوو کیان به رانیه ر داگای گمل و میژوو، وهک په ک بهر پرسیارن. جا بو نموه، چیدیکه گه له که مان، به ره و گیتاو لکی نوی نه بن، دهبن، شه و پوژ، به دل و به گیان، کار بو ناشتی بکن. هه ولی جتیه جتیکردنی خاله کانی پیککه و تننامه که بدن. ماوه به هه لپه رست و ده سنده خوړه کانی ده سه راست و ده سه چه بیان نه دمن، چیدی له وه زیاتر، کلکی ناواوه یان، له هه موو کارو یاریکی پیکخواوه کانیان و گه لی باشووری کوردستان وهر دمن. له بهر نه وه، زور به پتویستی ده زانم، زووزو په کدی بپینن، تا نه و به سه له که سایکو لوتویه نیتوانیان، به ته وایی بتوتیه وه، هرچی گرتو گولتیکی دهر وونی هه یه، له نیتوانیاندا نه میتنن. بویه دهبن، هر دوو سهر کردی پیکخواوه که، به کولو دل هه ولبدن، ناشتیه که به ته وایی بچه سپن. هر دوو کیان راسته وڅو سهر به رشتی پوژ ستیه که بکن، پو کار لکی زور په له و پتویست نه بن، هیچیان کوردستان به جی نه هیتلن.

10. دهبن، له کاتی دیاریکراوی خویدا، هه موو خاله کانی پیککه و تننه که جتیه جتیکړی. ده سه لاتی هر دوو پیکخواوه که، له هر دوو ناوچه که دا په کبگر نه وه. له کاتی خویدا هه لپه ژار دن بکړی، به هیچ شتیه یه، هیچ

ههنگاوێ دوانه خڕی. بهلام به داخهوه، گۆڕانی له کاتی ههلبێژاردنی بهرلهماندا کراوه، نهوش خۆی له خۆیدا، له لایهکهوه گومان پهیدادهکا، له لایهکی دیکهشهوه، جێبهجێکردنی رێککهوتننامهکه دوادهخا.

11. سهژنهجگامی ههلبێژاردنهکه، ههرچی چۆنی بێ، دهبن وهک خۆیان بهلێنیا نداوه، پهسه ندی بکهن. به هیچ شتیه به نابێ، نهزموونی تفتوتالی پهنجابه پهنجا دووباره بکریتهوه. گهر لایهکیان دهنگی پتری هینا، لایه نهکهی دی که مستریوو، دهبن، زۆر به سنگفراوانیی و به دلێکی پاکهوه، بهو سهژنهجگامه رازیبن. بهرژه وهندیی بلندی بزووتنه وهکه و گهلی باشووری کوردستان، پێش بهرژه وهندیی تهسکی پارتایه تی بخا. دیاره، نهو لایه نهی دهنگ که مسترده هینت، جه ماوه ری گهل ههر هیندهی دهوێ؟ بهلام له گهل نهوشدا، به پتی پتره ی نهو دهنگانهی دهیان هینت، له بهرله مان و میریی ههریمدا به شدارییدهکا، یا له بهری ئۆپوزیسیۆندا ده مینیهوه، تا جاریکی دی ههلبێژاردن دهکریتهوه، چاوه پتی ههلی سهرکهوتن دهکا.

گهر ههر دوولایان بهم شتیه به، ههلسوکهوت له گهل یه کدی بکهن، به پتی پرینسیپه کانی دیمۆکراسیی بجولینیهوه و بهیاریدن، نهوا جگه لهو ی جهنگی نیوخۆ، بۆ تاهه تایه زنده به چال دهکری، رۆله رهشپرووته کانی گهلی باشووری کوردستان ده بوژینهوه، نیشتمان به که مان ده که شیتیهوه و پێشده کهوێ، کورد له مه ترسی له دهسدانی ده رفه ته که قوتاری ده بن، نهو کلتوره دیمۆکراسیه ش ده چه سپ، له داها تووشدا هیچ لایه ناتوانی، لێی لادا، وهک له وولاته دیمۆکراسیه کانی جیهاندا پتره و ده کری. ههروه ها هه مو گهلانی جیهان، رێخکراو و دهزگا نیو دهوله تیبه کانی ش، به جۆرکی دی له گهل که مان ده روان، به شتیه کهی دی، ههلسوکهوت له گهل کیشه ی نه ته وه یی کوردا ده کهن، وهک په یانی شیانداوه، له قه کردن ده مانپارتزن.

12. ئهم ترلایدا نوییه ی گهل که مان، که له ماوه ی ئهم چوار ساله ی جهنگی نیوخۆدا رویداوه، نابێ، ههروا به خۆرای چاوی لێ بنو قیترێ. نابێ، نهو نهزموونه تفتوتاله، بێ ههلسهنگاندن پشگویی خری. به لکرو دوا ی نهو ی، ناشتی راسته قینه به تهوایی ده چه سپ، پتیسته لیکۆلینه وه که ی زانستانه و پێلایه نانه ی له سه ر بکری، ههر دوولای شه رکهر ده بن، زۆر

نازایانه، ده کۆمیتته کانیان له بهره‌ده‌سی نووسهران و لیکۆڵه‌راندا داویتن، تا بتوانن، ده‌سپیشکەر و تاوانباری راسته‌قینه‌ی جهنگ دیاریبکری. بهره‌ی رووی دادگای گهل و میژوو بکریته‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی هه‌روا به‌ خۆراپی، وهک بهره‌زهی بانان بۆی ده‌رنه‌چن! ئه‌و کاته ده‌بی، ئه‌و لایه‌نه، دان به‌ هه‌مسو هه‌له‌کانی خۆیدا بنن. داوای لیسووردن، له‌ خه‌یزان و بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان به‌ تاییه‌تی، له‌ سه‌رحه‌می گه‌لی باشووری کوردستان به‌ گشتیی بکا، په‌یمان نوێیکاته‌وه، چاریکی دی تاوان و ناپاکیی وا دووباره‌نکاته‌وه.

13. گه‌لی به‌ پیوستی ده‌زانم، هه‌ر کاتێ بارودۆخی کوردستان، به‌ ته‌واوی هه‌من بووه‌وه، ناشتی له‌ هه‌مسو گۆشه‌یه‌کی نیشتمانکه‌مان، ره‌گی قسولی داگوتا، ئه‌و کاته کۆنفهرانسیکی نه‌ته‌وه‌یی به‌گیرن، هه‌مسو که‌سایه‌تییه‌ نیشتمانپه‌روه‌ره‌ بیتلایه‌نه‌کان، پیاوانی تایینی، ئه‌کا دییه‌کان، نوێنه‌ری هه‌مسو رێکخراوه‌ پێشه‌یی، دیمۆکراسیی و رامیاریه‌کانی باشووری کوردستان، به‌ شداری تێدا بکه‌ن، په‌یماننامه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی مۆریکه‌ن، به‌لینی کوزدایه‌تی و مه‌ردایه‌تی، بۆ گه‌له‌که‌مان نوێیکه‌نه‌وه. گفتبه‌دن، چاریکی دی، هه‌یچ جۆره‌ گیروگرفتیکی نیتوان رێکخراوه‌کان، به‌ جه‌نگی نیخۆ چاره‌سه‌رناکه‌ن، په‌نا بۆ به‌ر چه‌ک و هه‌یز ناه‌ن. پاشان ئه‌نجومه‌نتیکی په‌گه‌رتوی ناشتی هه‌لبێژین، تا داها توویه‌کی دووریش کاریکا، ئه‌رکی سه‌رشارانی، چه‌سپاندنی ناشتی و ته‌بابی ریزه‌کانی گهل بن. هه‌ر له‌و کۆنفهرانسه‌ نه‌ته‌وه‌یی په‌شدا ده‌توانن، هه‌رچی گرفتی نیتوان رێکخراوه‌کان و گهل هه‌یه، چاره‌سه‌ریکی به‌ره‌تی بۆ بدۆزنه‌وه، به‌ ته‌واویش به‌رپار له‌ سه‌ر، پاشه‌روژی گه‌لی باشووری کوردستان بدن. چونکه‌ ئه‌وه‌ ماوه‌ی هه‌شت سه‌له، کیشه‌ی کورد له‌ بازنه‌یه‌کی بۆشدا ده‌خولیته‌وه، ئیدی له‌مه‌ودوا بهره‌و کۆی ده‌روا؟ چی بکه‌ین؟ هه‌نگاوی داها توومان چۆن ده‌بن؟ تا ئیستا که‌س هه‌یچ نازانی، چاره‌نووسی گه‌له‌که‌مان دیارنیه‌!!!

ئه‌و رۆ کاتی ئه‌وه‌مان هاووه، چ وهک تاک و چ وهک رێکخراو، که‌من بیربکه‌ینه‌وه، که‌من له‌ گهل خۆمان و رۆله‌کانی گه‌له‌که‌ماندا راسگۆین، درۆ له‌ گهل په‌کدی نه‌که‌ین، په‌کدی هه‌له‌نه‌خه‌له‌تینین. له‌ کانه‌گای دله‌وه‌ پێخۆشبوونی خۆمان، به‌رانبه‌ر پرۆسه‌ی ناشتی ده‌ربهرین. وهک رۆله‌ی

گه لټکي چه وساو و بندهس، به هه موو شتوره په پشگيری پړوسه ی ناستیي
 بکه یښ. به هه موو توانا مانه وه، هه ول بڼ چه سپاندنی بده یښ. له گه ل نه وه شدا،
 تا ده توانیښ، دوژمنانی ناستیي ریسوا بکه یښ. هه رچه نده له راستیدا، نه ز
 وهک کوردی زور گه شپښ نیم، به لام هه رگیز ره شپښ نه یووم و ره شپښ نیم،
 چونکه وهک مارانگا زانمان لټها توه، مارانگا زانیش له خسه ی په تکتیکیش
 ده ترمن! جا بڼه، گهر جه ماوهری گه له که مان بسله مینه وه، یا باوهر به و
 ناستییه نه کم، ناهه قیان ناگرم! چونکه له و باورده، چهن دین رټکه و تن و
 تاقیکردنه وهی، وهک دانیشته کانی (په رله مانی کوردستان، پاریس، دبلن و
 نه نقره) مان هه یه، هیچیان سرکه و تونه یوون. بڼه تا هه دوو سرکرده، به
 کرده وه نیازیا کیی خویان، بڼ جه ماوهر نه سه لټیښ، باوهرناکم، کهس باوهریان
 یښ بکا! نه ورژش دوو مانگی ته و او، به سر مژگردنی رټکه و تن نامه که دا
 تیده په ری، تا نیستا شتیکی نه و تو هه ستیپنا کری. به لام خوزگه پړوسه ی
 ناستیي، به ته و اوی سریده گرت، بڼ تاهه تایه ده چه سپی، جا نه و کاته، با
 هزارانی وهک نیمه، گومانه که ی له جتی خویدا نه بو وایه!
 که و اتا، با به هه موو مان کار بڼ چه سپاندنی ناستیي بکه یښ، چونکه
 دوورنییه، گهر نم جاره، نه و هه له زترینه مان له کیسچن، نه وه دوا
 په له قاره ی مهرگی، هه ولدانی پړوستی ناستیي بڼ! گهر نم جاره
 پړوستیسه که سر نه گری، له وانه یه هه موو ریسکه مان بیتته وه به خوری!
 له وانه یه نیدی هیچ جوړه چاره سره رټکی دیکه مان، له به رده مدا نه مینی!
 هینه دی نه و روو باره خوښه کوردییه، به خوږ له بهر گه له که مان پروا.
 له کوتاییدا ده لټم: هه رچه نده هیچ کوردیکی دلسوز، هه رگیز او هه رگیز، نه و
 چوار ساله وشکه، پر له درکوداله مه ترسییه ی جهنکی نیوخوی بیرنا چیتته وه،
 هیچ کوردیکی نیشتمانه روه ری راسته قینه، نا پاکیی سهرانی پارتی و
 په کیتی له یادناچن. چونکه گهر نه و چوار ساله، پر له قاتوقری، به لا و
 نه گبه تییه ی جهنکی نیوخومان بیرچن، گوی به و هه موو خوښه کوردییه
 به ناهه قرژاو نه ده یښ، باوهرناکم، هیچ جوړه ژیری و دلسوزییه کی تیدابی!
 نه وهی نه و میژووه ره شهش له بیر خوی ده باته وه، نیشتمانه روه ری
 راسته قینه نییه. گهر کاره سات و رووداوه کانی نه و چوار ساله له یادکه یښ،

لهوانده له ئایندهیهکی نزیکدا، به خراپترین شتوه سه ره لبداتهوه. بۆیه نهز لهو باوه په دام، هیتشتا ناکۆکی و دووبه ره کیسه که، به تهواوی کوتایی نه هاتوه، هیتشتا هه موو ده رده کان تیمار نه کراون. هیتشتا هه موو زامه کان قه قه غه یان نه به ستروه. نه مهی تا ئیتشتا هه یه، هه ر نه وه یه، بارزانی و تاله بانی ریککه و تننامه یه کیان ئیمزاکردوه، چهند جاری یه کدیان بینیه، له سه ر شوو شه ی تیلێشیز بۆ نه کانی جیهان ده رکه و توون، نه مانه ش هه مووی، به شتیکی سه ر زاره کی و با به تی رۆژانه ی کاری رامیاری و دیپلوماسیی داده نرتن. به لکوو له هه موو شتی گرن گتر نه وه یه، هه ر دوو لایان، خال به خالی ریککه و تننامه که جیبه جیبه کن. هه یج که لیتن و که له به ری، بۆ بریانیوی پیکدادانی دوا رۆژ نه هیتلنه وه، چونکه ناشتی، ته نیا هه ر به ده نگ نییه، به لکوو به ره نگه!

هه ره ها، جگه له وه ی نابن، سه رانی پارتی و یه کیستی، رینگا به هه یج گیره شتوین و ئاژاوه چیه کی نیوخۆ بدن، سه ر له نوێ فوو له ئاگر بکا و گری جهنگه که خو شیکاته وه. له هه مان کاتیشدا ده بن، گوێ بۆ سه ر ته و بۆ له، هه ره شه و چا و سوور کرد نه وه ی، ده و له ته دا گیر که ره کانی کوردستان رانه گرن. ده بن، به هه موو توانایه که مانه وه هه و لبدین، ناشتی له کوردستاندا بچه سپتین، هه ر کاره ساتن، ناخو شیه له هه ر شوتنیکی کوردستان رو ویدا، هه ر زوو ده بن، چواره وری به گیرئ، دهنگی که پکری، هه ر له به شکه دا بتا سترئ، له شوتنی خویدا سزای تاوانباران بدرئ، به هه یج شتوه یه کیش نه هیتلن، وهک سه ره تای جهنگه که، له شارۆچکه ی «قه لادزی» وه ده سپێکرد، پاشان هه موو کوردستانی گرت وه، جارتیکی دیکه به و شتوه یه به نه ئیت وه و جهنگیکی دی سه ر تا سه ری هه لگیر ستیه وه.

را خه ریکه ره گی گولی جهنگی نیوخۆ ده قرتن، خو نچه ی هیوای کورد ده که شتیه. بۆیه لیته دا به پتو یستی ده زانم، زۆر به راشکاوی به ئیم: هه زار سلا و ئافه رین، بۆ هه موو نه و کورده به نه مک و به ئا به رووانه ی، چ له کوردستان و چ له هه نده ران، چ له دووره وه و چ له نزیکه وه، چ به دم و چ به کرده وه، به هه یج جوړئ، به شداریان له و جهنگه چه په ل و ناپاکییه که و ره میتر ووی یه دا نه کرد، چیلکه و چه ویتلی پتریان له ئاگری کورد قهران

نه‌هاویشته، ئه‌ورۆ به‌ ملکه‌چی، له‌ به‌ر دادگای ره‌وای گه‌لدا رانه‌وه‌ستان،
 شه‌رمه‌زاری به‌ر ده‌روازه‌ گه‌وره‌که‌ی میژوو و یه‌زدانی گه‌وره‌ نه‌بوون، سه‌ریان
 هه‌نده‌ی هه‌موو چیا سه‌رکه‌شه‌کانی کوردستان به‌رزه، هه‌نده‌ی قولایی هه‌موو
 زه‌ریاکان، شانازی به‌ خۆیان و نه‌ته‌وه‌که‌یانه‌وه‌ ده‌که‌نا

ستۆکه‌هۆلم
 1998/ 11/18

تێبینی :

1. ناوه‌ڕۆکی ئهم گوتاره، دوو جار له‌ رادیۆی « هه‌نگاو » ی شاری « ستۆکه‌هۆلم »
 له‌ (1998/09/13 و 1998/10/18) باسکراوه.
2. جاری له‌ به‌رنامه‌ی رادیۆی « هه‌نگاو » ی شاری « مالم » له‌ (1988/09/27)، به‌
 وتووێژێکی تیلیفونی راگه‌یه‌ندراوه.
3. له‌ ده‌مانه‌یه‌کی « تیلیفۆنی ئامێز »، له‌ شاری « یۆتقۆی » له‌
 (1988/10/31) دا به‌لاوکه‌راوه‌ته‌وه.
4. هه‌روه‌ها جاریکی دیکه‌ش، له‌ رادیۆی « هه‌نگاو »، له‌ (1998/11/15)
 خۆتێندراوه‌وه.
5. دوا‌ی ئه‌وه‌ی دوو مانگی ته‌واویش، به‌ سه‌ر مۆزکردنی ڕێکه‌وتنه‌نامه‌که‌دا تێپه‌رپوو،
 له‌ شێوه‌ی ئهم گوتاره‌دا ئاماده‌کرا.
6. له‌ گه‌رمه‌ی جهنگی نی‌تو‌خۆی نی‌وان پارته‌ی و یه‌که‌تیه‌دا، نامه‌یه‌کی درێژم ٭ ٭ ٭ به‌ر
 سه‌رکرده‌ی ئه‌و دوو ڕێکه‌خراوه‌ نووسیی و ٭ ٭ ٭ ناردن. له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی ناوه‌ڕۆکی ئهم گوتاره، له‌
 گه‌لێ ٭ ٭ ٭ پێوه‌ندیه‌کی زۆری به‌ ناوه‌ڕۆکی ئه‌و نامه‌یه‌وه‌ هه‌یه، به‌ پێویسته‌م زانی،
 وه‌ک خۆی چۆن پێوه، له‌ کۆتایی گوتاره‌کاندا به‌لاوکه‌مه‌وه. تکه‌یه‌ ته‌ماشای ل 93 به‌که.

نۆجه لان

نه زموونيكي نوئ

و

پهندي ميژوويي

همه موزمان ده زانين، ماوهي پازده سالتن ده بين، شوقشي چه كداريي له
باكوري كوردستان ده سپي كرده وه. ماوهي پازده سالتن ده بين، گريلا
نازاكاني پارتی كريكاراني كوردستان، تهنگيان به كار به ده ستاني، ده وله تي
داگير كه ري تورك هه لچنيوه. گه وره ترين زيانيان به نابووري توركييا
گه يانده وه. بۆه هيچ ريگايه كي سهركوتكه رانه نه ماوه، توركه كان
به كارينه هين. هيچ ده وله تي نه ماوه، پهنای بۆ نه بين، تا جولانه وه
چه كدارييه كه ي P.K.K له نتيوه رن. ته نانه ت له دوا په له قاره ي مه رگياندا
خه ريكيوون، په لاماري سووريا بدن، جهنگيكي گه وره ي مالتو رانه كه رانه
هه لگيرستين، نتيجه ي رۆژه ه لاتي نتيوه راست، له زهرياي خوتن و فرميسكدا
نقومبكه ن.

تا نۆجه لان له سووريا بوو، تا ده سه لاتي هه بوو، تا گلتوله ي به ره و ليمزي
تلوزنه بوو بۆزه، به شتيوه يه كي ديكه خوي ده نواند، كرداريده كرد، گوتاريده دا،

هه‌لوتستیتیکی دیکه‌ی، به‌راڤهر سه‌رانسه‌ری کیشه نه‌ته‌وه‌یی یه‌کانی کورد هه‌بوو. به‌لام نه‌ورۆ، له‌جیهانیکی دیکه‌ی گه‌لێ جیاوازا ده‌زی، شیه‌یه‌کی دیکه‌ی هه‌یه، نه‌و توانا و ده‌سه‌لاته‌ی نه‌ماوه، تووشی شکستیکی پامیاری و سه‌ریازی بووه. بۆیه‌ وا به‌و شیه‌یه‌یه، تامی ده‌می گۆراوه، زمانی توندوتیژی و هه‌ره‌شه‌کردنی به‌راوه. ته‌نانه‌ت جه‌ماوه‌ری کوردیش، پتیه‌پتی نه‌و بارودۆخه‌ گۆراون. هیندی له‌وانه‌ی کاتی خۆی، کاله‌کخۆربوون و بیستانه‌ن نه‌بوون، هه‌میشه‌ ویدی سه‌ر زمانیان، ئۆجه‌لان بوو، نه‌ورۆ پشتیان له‌ رووکه‌ی بیستانه‌که‌ی وه‌رگیراوه. هیندیکی دیکه‌ش، له‌وانه‌ی دزایه‌تییا نه‌کرد، نه‌ورۆ هه‌لوتستیان گۆریوه، چونکه‌ نه‌رکی نیشتمانیی و نه‌ته‌وه‌یی وا پتیه‌سته‌که‌، به‌ هه‌موو توانایه‌که‌وه‌ پشگیری به‌کن و دۆی ده‌وله‌تی کۆلتیالیستی تورک به‌سته‌وه.

وه‌ نه‌بێ، نه‌ز ئیستا ئهم قسانه‌ ده‌که‌م، یه‌کتی له‌و کاله‌کخۆراڤه‌ بوویم، ورگم له‌ بیستانه‌که‌ی «ئۆجه‌لان» دا تیرکردبێ، هه‌له‌که‌سه‌مام بو‌کردبێ. به‌ پتیه‌وانه‌وه، نه‌وه‌ته‌ی پتیه‌ندیم، له‌گه‌ل نه‌ندامانی نه‌و ریکخراوه‌دا هه‌یه، هه‌میشه‌ ده‌نووکم له‌سه‌ریانبووه، به‌ره‌وروو ره‌خه‌م لێگرتوون. ته‌نانه‌ت زۆر به‌ راشکاوی و به‌ ناشکرا، له‌ کۆبونه‌وه‌کانی گۆنگه‌ری نه‌ته‌وه‌یی له‌ به‌رۆکسل و ستۆکهۆلم، له‌ کۆره‌ رووناکبیرییه‌کانی شاری ستۆکهۆلم، له‌ سه‌ر شووشه‌ی تیلیفیزیۆنی مه‌د و له‌ رێگه‌ی راډیۆ کوردیییه‌کانی شاری ستۆکهۆلمه‌وه، ره‌خه‌ی توندوتیژم ناراسته‌کردوون، به‌ شیه‌یه‌ سه‌رانی نه‌و ریکخراوه، هه‌موو پتیه‌ندییه‌کیان له‌گه‌ل مندا پچرانده‌وه. چونکه‌ ریکخراوتیکی هینده‌ که‌له‌ره‌ق و لووتیه‌رزبوون، ره‌خه‌یان له‌ که‌س قه‌بوول نه‌ده‌کرد. که‌س بۆی نه‌بوو، به‌ خراپ ناوی سه‌رۆک «ناپۆ» یان به‌رێا به‌لام نه‌ورۆ، هه‌سته‌ده‌که‌م، ژیاڤی ئۆجه‌لان له‌ مه‌ترسیدايه، P.K.K. له‌ ته‌نگانه‌دايه، دواڕۆژی گه‌لی باکووری کوردستان، له‌ باریکی سه‌ختدايه، تورکه‌ داگیرکه‌ره‌کان به‌ هه‌موو شیه‌یه‌یه، هه‌ره‌شه‌ له‌ چاره‌نووسی، شۆرشێ چه‌کداری گه‌لی باکووری کوردستان ده‌که‌ن. بۆیه‌ منیش وه‌ک ناسیۆنالیستیکی نیشتمانپه‌روه‌ری کورد، ده‌نگی خۆم به‌لنده‌ده‌که‌م، تا ده‌توانم، داکوکیی له‌ ژیاڤی ئۆجه‌لان، دواڕۆژی گه‌لی باکوور و چاره‌نووسی شۆرشه‌ په‌واکه‌یان ده‌که‌م.

دیاره، ئەو کوردانەیی، خەلکی هەر پارچەیەکێ کوردستان بن، گەر لە هەموو سەردەمێکدا، بە دواي بەرژەوهندی تایبەتی خۆیاندا وێڵن، گومانی تێدا نییە، بە هەموو جۆرێ، دژی بزوتنەوهی کوردایەتی رادهوستن. هەمیشە وەک پوازی کوردیی، چ بە دەم، چ بە نووسین، چ بە کردووه، وەک گەری دێژ، حەز بە تۆپینی خۆیان و مردنی خاوهنەکانیان دەکەن. تەو ئاسا پوازیان لە داره. بۆیه ئەو پۆ زۆر بێشەرمانه، دژی خەبات و ئامانجەکانی P.K.K. رادهوستن. ئاوات بە مەرگی ئۆجەلان دەخوازن. شانەشانی داگیرکەری تورک، بە هەموو شێوە هەڵدەدەن، رێکخستنی P.K.K. لەنیوەرن، تا ئافەرینیکی ژەندەپالەکانی تورکیان پێبیرێ، دلی ئاغاکانیان رازیکەن. بە لای منەوه، ئەو جۆره کەسانه، تەنیا بە زمان کوردن، ئەگینا کوردی، لە هەست و هۆشی نەتەوهیی شۆرابێتەوه، هیچ جۆره لێکدانەوهیەکێ دیکەیی بۆ ناکرێ، جگە لەوهی، لەگەڵ داگیرکەری تورکدا هاونا مانج و هاو پێن. چونکە یەک ئامانج کۆیان دەکاتەوه، ئەویش ئەوهی، P.K.K. نەهێلن! جا گەر ئەو مافه، وەک داگیرکەری بە تورک بدەین، بە درندانەترین شێوه پەلاماری کورد بدا و بێستوتیتیتەوه، ئەوا نازانم، ئەو جۆره کوردانه، بۆ دەبێ، هێنده ساویلکەبن، مەرگی خۆیان بە ئاوات بخوازن!! تۆ بەلێتی، جگە لە خۆفروشتن و چلکاوخۆزی تورک زیاتر، لە هیچ فەرھەنگێکی دیکەیی ئەم جیهانەدا، جێگایان بێتەوه!!

زۆرم لا سەیره، ناکۆکیی لە سەر دەسەلات، جیاوازیی دید و بۆچوون، لە نێوان سەرکردهی رێکخراوەکانی کوردستاندا، بەو رادهیه بگا، بۆ دوژمنه خۆتەخۆرهکانی خۆیان، وەک سەگەکانی رەزاخان، کلک و گوتی یەکدی بخۆن! ئەمە گەر لە کورد پروینەدای، ئایا لە سەرتاسەری میژروی کۆمەڵگەیی مەرزقاییە تێیدا، لە نێوچ نەتەوهیەکی ئەم سەر زەوییەدا پرویداو؟!! بۆیه ئەوهی رۆژی کوردی ناسیبی، بێ پەردە کوردی، بە نەتەوهیەکی خۆخۆر، ناکۆک و ناتەبا داناوه.

بە باوەڕی من، ئەو ناکۆکییەیی لە نێوان ئۆجەلان، بارزانی و تالەبانییدا هەیە، ناکۆکییەکە بە پەلێ یەکم، دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستان دروسییان کردووه. هەر ئەوانیش، رۆژەپۆژ بازەنی ئەو ناکۆکییانەیی

نێوانیان، گهواره ترده کهن و گهشه پیتدهدن. چونکه ههر کاتێ، داگیرکه ران
 چۆکیان به وێست و ئاره زووی، رۆژله کانی نه ته وه که مان دانه دا بێ، به چهک
 ده ره قه تی کورد نه ها تێ، ئه وا ههر زوو وهک پێشه ی سه دان سه له یان،
 په نایان بۆ بهر ئاژاوه نانه وه و گێره شتیوینی بر دووه، تیره و هۆزه کانی
 کوردیان، به گۆیه کدیدا کردووه، کوردی نیچه جیا جیا کانی کوردستانیان،
 له یه کدی بهرداوه، جهنگێکی خورتناوی کورد کۆژیان هه لگیرساندووه. بۆیه
 نووسه رێکی وهک « که سپار دایمۆن » له سالی (1809) دا گوتویه تی:
 (تورک و ئێران له وه بیهێزترین، که هتوانن، به چهک سه ره به کورده کان
 دانه وێن. له بهر نه وه، ئاژاوه نه خه نه ناو هۆزه کانه وه، یارمه تی لایهک نه دهن و
 لایهکی تر تیر نه کهن و هه میشه له مه دا، که لکی خۆیان وه رنه گرن) « 32، 11 »
 له بهر نه وه، ههر چی جۆره ناکۆکییه، له نێوان سه ر کرده و رێکه خراوه کانی
 کوردستاندا هه بێ، ده بێ، هه میشه وهک یاسا و سه ره تایه کی نه ته وه یی، نه وه
 له یاد نه کړی، ههر دوژمنان و داگیرکه رانی کوردستان که لکی لێ وه رده گرن،
 ته نیا له وه که لێ نه شه وه، زه فه ره به کورد ده بن. ته نیا ته نیاش، ههر کورد
 زیانی لێ ده که وێ. ده بێ، نه وه ش بزانی، له ههر شوێنیکی ئه م جیهانه دا،
 ههر سه ر کرده یه کی کورد، ههر رێکه خراوێکی کوردستانی، به ههر جۆرێ،
 تووشی زیانیکی پچه ووک یا گه وه ره بێ، ئه وا بێ چه ندو چوون، زیانیکی
 گه وه ره، له سه ره جه م بزوو ته وه ی کوردا یه تی ده که وێ. وهک په یام سه ره ی
 ئیسلامیش ده فه رموێ: (گه ره یه کن له نه ندامه کانی جه سته ی مرۆف، په ده س
 ئازار ته که وه نالان دی، هه موو نه ندامه کانی دیکه ی جه سته ی هاوار ده که ن).
 بۆیه ده بێ، هه موو نه و ناکۆکییه لا وه کیانه وه لا خه ی، هه میشه به را بێ، پوو
 له یه کدی و پشت له دوژمن به که ی، پشتی یه کدی به گرن، به هه موو
 شتی وه یه، دژی هه موو نه خشه و پیلانه گلا وه کانی، داگیرکه رانی کوردستان
 رابوه ستین، به رزه وه ندیی بالای نه ته وه ی کورد، له سه روو هه موو شتیکی
 دیکه وه دا نه یین، نهک ههر کاتێ داگیرکه ره که وێستی، وهک که ر کورتاغان
 کا، بۆ کوێی بۆی، ههر چۆنیکی بوێ، واما ن لێ خوړی!
 ههر وهک هه زاری موکریانیی ده لێ: (ههر که س له هه موو جیهانه دا ناوی
 تورکی بهر گوێی که وێ، نه عوزه نه ییلا یهک ده لێ، تورک و دله شیی و

را دهه ستان! به تیرۆریست و قاچاغچی نیۆزه دیانده کەنا لێردا بۆمان هەیه،
لەو گوردانه پیرسین: کێ ئێم ناو ناتۆزانە ی بە سەر (نۆجه لان و P.K.K) دا
دابێوه؟ نایا جگه له تورک و هاوسهنگه ره کانی، هیچ لایه نیتیکی دیکه
ههیه، ئه و تاوانانه ی پال ئه وان دابه؟

له راستیدا، کێشه و باسی تیرۆریستی، له جیهانی رامیاریدا، شتیکی
نۆی نییه. به لکوو ههر کاتێ، داگیرکه ران و یستبیتیان، که سایه تییه
شۆرشگێر و ڕێکخراوه کانی گهلانی بنده سی نازادیخوازی جیهان، سووک و
پیسوایکه ن، ئه و چهند تاوانیتیکی وه ک به کرێگیا ر، چلکاوخۆر، ناپاک و
تیرۆریستییان پێوه لکاندوون. شتیکی زۆر سه یر نییه، گهر سه رکرده یه کی
تیکۆشه ری وه ک « یاسر عه ره فات » و ڕێکخراویکی شۆرشگێری وه ک
(ڕێکخراوی ڕزگاریخوازی فه له ستین)، له لایه ن ده ولته ی داگیرکه ری
ئیسرایل و ئیمپریالیزمی ئه مپێریکاوه، تا دوینی بوو، به تیرۆریست
ناوده بران. ئه و عه ره فاتیه ی هاوڕێی تیرۆریستیکی وه ک « کارلۆس » بوو،
له گهل دوو ڕێکخراوی مافیا و تیرۆریستی وه ک (به درماینه وف و ئالای
سوور) دا هاوکاریبه کرد، که چی ئه و ڕۆ، زۆر ڕیزی لیده گرن، به شۆرشگێر،
تیکۆشه ر، نیشتمانپه ره ر، دیمۆکراسیخواز و ناشتیخواز باسیده کەن.
ته نانه ت خه لاتێ ناشتییشی وه رگرت! که چی فه له ستینییه کان، جاران چۆن
بوون، ئیستاش ههر وان! هیچ له کێشه که نه گتواوه، ته نیا ئه و نه ده هیه،
ئه و ڕۆ له ده ره ده ری ڕزگاریانبوه، له سه ر خاکی خۆیان تۆزده کەن و ئالای
فه له ستین، به سه ر گۆشک و ته لاره کانیانه وه ده شه کێته وه!

با لێردا، نمونه یه کی دیکه ی زیندوو پێینه وه. دوا ی ئه وه ی، به عس له
سالی (1968) دا، به پهلانی ئیمپریالیزم، کو ده تا خۆئاوییه که یان
جێبه جێکرد، ده سیان به سه ر ده سه لاتێ رامیا ری و ده زگا کانی ده ولته تدا
گرت، هه موو ڕۆژی، له ده زگا کانی راگه یاندنی ده ولته ته وه، به ده یان تاوانیان
پال سه رۆک با رزانیی ده خسست. تاوێ به چلکاوخۆری ئێران، تاویتیکی
دیکه ش به به کرێگیا ر ی ئیسرایل و ئه مپێریکا، تاوانباریانده کرد. ته نانه ت
هیندی کوردی هه له خه له تاویش، پروپاگه نده کانی دوژمنان و داگیرکه رانیان
دووباره ده کردوه، قسه ی ساردو سووکیان، به سه رۆک با رزانیی ده گوت. له

تیلینفیزینی کەرکوکەوه، کاریکاتیریان لە سەر بارزانیی پێشاندەدا، بە
(مەلا چۆمبە!) ناویاندا. ئەم کاریکاتیرە، ماوەیەک زۆر، هەموو پوڤی
چەندین جار پێشاندەدا. کەچی کاتێ، لە (11/ مارسی/ 1970) دا،
سەرگەردایەتی شۆرش و بەعس پتکەساتن، پتکەگەوتنامەگە ی نێوانیان
بلاوگرایەوه، نیدی هەر هەمان بارزانیی چلکاوخۆر و بەکرێگیراو بوو، زۆر
بە پزەوه باسەگرا، سەرانی بەعس سەردانیاندا کرد، نەسوکایەتییکردن لە
گۆتەداما، نە کاریکاتیریش پێشاندەدا! نە کۆردە هەلخەلە تاوه نە پاره‌کانی
بارزانی، قسە ی نابەجیتی دەزگاگانی بەعسی داگیرکەریان دووپاتدەکردەوه.
بەلکوو بارزانیی، لە مەلا چۆمبەیی، چلکاوخۆر، بەکرێگیراوی ئێران،
ئێسرائیل و ئەمیریکا رزگاریبوو، وەک پیاویکی تیکۆشەر، نیشتمانپەرور،
ناشتیخواز، خواناس و سەرکردە ی گەلی کورد ناسرا!

ئەمە گەر شتێ بگەینێ، تەنیا ئەوەیە، کورد هەرگیز نابێ، بەیتوبالۆرە و
قسە ی ناشیرنی داگیرکەرانێ بە میتشکدا بچێ. گەر دوتێ، ناو و خەباتی
سەرۆک بارزانییان، بەو پروپاگەندانه‌ لەکەداردەکرد، ئەو پوڤ مەسعود
بارزانیی و جەلال تالەبانیی، بە بەکرێگیراوی ئەمیریکا دادەنێن! ئایا ئەم
جۆرە پروپاگەندانه‌ راستن؟ نەخێر. بەلام بمانه‌وێ و نەمانه‌وێ، کورد
پتویستی بە یارمەتی ی و پشگیری، ئەو دەولەتە گەورانه‌ هەیە. راستە،
ئەوان لە بەر خاتری چاوی گەلی کورد، ئەو یارمەتییه‌ نادەن و ئەو
پشگیرییه‌ ناکەن. بەلکوو چۆن کورد پتویستی بە یارمەتی ئەوان هەیە،
ئەوانیش لە نێوچەگەدا، بەرژەوه‌ندی تایبەتی خۆیان هەیە، پتویستیان بە
کورد هەیە، تا نەخشە و پلانەکانیان جێبەجێبکا. هەرچەندە، هەمیشە هەر
ئەوان، گرتیان بردۆتەوه‌ و کورد دۆرانداوتی، هەر ئەوان سەرکەوتوو بوون و
کورد ژێرکەوتوو بوو، هەر ئەوان ئامانجەکانی خۆیان بەدییه‌تیاوه‌، کوردیش
ئامانجەکانی خۆی نەپتکاوه‌. چونکە ئەوان، بە نەخشە و پلان
کاریانکردووه‌، کورد نەخشە و پلانی نەبووه‌. ئەوان لە گەلی کورد بە توانا تر
و زانترن، دەسلاتی پتریان هەیە، گەلی دۆستی گچکە و گەورەشیان، لە
نێوچەگە و جیهانییدا هەیە، بەلام کورد وەک سلقی پووت وایە و کەسی
نیه‌!

ده دياره نه ورژش، كيشه و باسي تيرژريستي و تليكا فروشته كهي
(نوجه لان و P.K.K) ش، هر له هه مان قالبدا جتيگاي ده بيته وه. توركي،
ئيسرايل و نه ميتركا، نه جوره پروپاگه نده ژاروايانه پلاوده كه نه وه، كورده
بيتهوش و گوشه كانيش، دووباره يانده كه نه وه. نه گينا نه وا ماوهي حفتا و پينج
سال ده بيت، ده وله تي نوتي توركي دامه زراوه، گه لي باكووري كوردستان، به
هه موو شيوه ده چه وسپينه وه، به هه زاران كوردان تيرژر كرده وه، چه ندين
كومه لكورزي وهك شيوه «زيلان» يان به نه انجامه يانده وه، به سه دان جار،
له بهر چاري بارك، برا و ميتر، به ناشكرا لاقه، دايك، خوشك و ژنانيان
كردوه، گهر خه لكی و ژدانيان هه بيت، ده بيت، زور به راشكاوي، دان به
تاوانه كاني توركدان بنين.

به راستي، تراژيديا يه كي سهر و پر له شهر مه زاري و گالته جاريانه،
ميژرو به خراپ ترين شيوه خوي دووباره ده كه اته وه. كورد هه رگيز فيتري
تيكوشاني راست نابن. كه لك له تاقير كرده وه كاني ميژرو و هه رناگري.
جياوازي له نيوان دؤست و دوژمندا ناك. پهي به پيلانه چه په له كاني
داگير كه ران ناپا. هيوادارم، گهر كومه لاني خه لكی كورد، گوي له نووسهر و
نيشتمان په روه راني كورد ناگرن، گوي له ناژاوه چي، گيره شيوتن و
ناپا كه كاني كوردش نه گرن! نازانم، بو نهو جوره كوردانه، گوي بو
پروپاگه نده كاني تورك و داگير كه راني ديكه كوردستان راده دتيرن؟ كه چي
گوي بو دوو ديموگراسي خوازي مرؤدؤستي توركي وهك (سمایل بيشكچي)
زاناو نووسهر، «نيكيم بيردال» ي سه روكي كوميسته ي مافي مرؤف له
توركيادا راناگرن، كه هه ر دوو كييان به دوو دؤستي هه ره نزيك و دلسؤزي
نه ته وه كه مان داده نرين! ناپا ته نيا له بهر نه وه، نه وان پشگيري كورد ده كن،
گولي كه نجيتي خويان، ژيانيان، سهر و ماليان، له پيتاوي كيشه په واكه ي
كورددا به خت كرده وه، يا هه ر كورد خوي، نه ته وه يه كي بيت هه ست و هوشه،
راست و چه پي خوي نازانن، چاك و خراپ ليك جيا ناكاته وه، دؤست و
دژمني خوي به باشي نانا س!

بويه ده بيت، جاريكي دي له خومان بهرسين: كني تيرژريست و قاچاغچي
راسته قينه يه؟ كني له توركيادا، مافي كورد و مرؤف پيشيلده كا؟ ناپا

(نۆجه لان و P.K.K) تيرۆريستان، يا سهرانى دهوله تى تورک؟ من پىتموایه، گهر يەك تيرۆريست له تورکیادا هەبێ، تەنیا دەسلەتدارانى تورک خۆیان، هەر له ئەتاتۆرکەوه تا بە مەسعوو یەلماز دەگا! نایا ئەندامانى P.K.K. قاساغچیتى دەکەن و تلیاک دەفرۆشن، یا سهرانى پرۆتى تورک، ئەو کارەدەکەن؟ نایا له باکووری کوردستان و تورکیادا، P.K.K. خەلک دەکوژێ، یا میتى تورکیى و ریکخراوه شۆفینیسەکانى تورک، خەلک دەکوژن!! وا بزائى، هەر مرۆفێ کەمى هۆشى هەبێ، بەکرێگىراوى لایەنى نەبێ، شتەکان بە لیکدانەوه و وێژدان هەلسەنگیتى، لەگەڵ دەروونى کەیلی خۆیدا، ئەم شتانه پەروردەکا، بەو ئەنجامە دەگا، هەرچى ئەم بەیتوبالۆزانە هەیه، دهوله تى تورکیای داگیرکەر دەیەنۆنیتەوه، کورده ساویلکە و ناپاکەکانیش، زۆر بیتباکانە کاوێژیدەکەنەوه! مەگەر ئەوانەى پەریاریندایى، تا سەر دوژمنى خۆیان و نەتەوهکەیان بن، ئەگینا هیچ باوەر و وێژدانى ئەوه پەسەند ناکا، کورد بەو شێوەیه، دواکەوتووبێ، له بندهسى تورکدا بێ، بە هەموو جوۆى بچەوسیندرتەوه، کەچی هێندێ کورد هەبن، کاغەزى سپى پیتشکەوتنەخوایى، دیمۆکراسیەخوایى و مرۆدۆستییى بۆ تورک مۆریکەن. بە هەموو شێوەیه، پشتى داگیرکەرى تورک بگرن. هەرودها له هەمان کاتیشدا، تاوانى تيرۆريستییى و تلیکافرۆشیى، بە تەوتلى (نۆجه لان و P.K.K) هوه بنێن، هەموو خەسلەتیکى خراپیان، دوابخەن! ئەمە وهک « پیرەمێرد » ی نەمر دەفەرمووی: مەگەر هەر مەسەلەى کورد بێ و له کورد رویدا بێ، ئەگینا وهک دەلێن: له قوتووی هیچ عەتاریکدا جێى ناییتەوه!!!

دووم - پروداوهکە له ڕوى مێژوویی یهوه: هەلبەتە، ئەمە یەكەم جار نییه، سەرکەردەکانى کورد و شۆرشى کوردستان، تووشى هەرس و کارەساتى تێکشکان دەبن. نۆجه لان، یەكەم سەرکەردەى ریکخراویکی کوردستانی نییه، لاقى بە تەلەى داگیرکەراندە دەتەقیتەوه، بەو شێوەیه دەسى بە زاخدا دەکێ. واتا ئەم تاقیکردنەوهیهى نۆجه لان، له مێژووی نەتەوهکەماندا، شتێکی نوێ نییه، بەلکۆ هەر هەمان پروداوه، بەلام له سەرەدەمێکی دیکەى مێژوویدا، بە شێوەیهکی دیکە دووبارەدەپیتەوه.

هەموومان دەزانین، هەر کاتى، دهوله تە داگیرکەرەکانى کوردستان

Handwritten notes in the right margin, including the number 12 and some illegible script.

وېستېتېيان، سەرۆک تېره و هژزېکې کورد، راپه‌ری شۆرشې، رېکخراوېکې راميارې کوردستان، وهک مقاشې به‌کار به‌يېتېن، هه‌ر که نامانجه‌کانې خويان به‌ديه‌تېناوه و ئېشيان پېتيان نه‌ماوه، ئېدى زۆر به‌ناشکرا، به‌ته‌واوې پشتيان تېکړدوون، دهبه‌رداريان بوون، به‌يه‌کجاري هېز و توانايان لې پرېوون، له سهر خوين و فرمېسکې کورد، له گهل دهلته داگيرکهره‌که‌ي دېکه‌دا رېککه‌وتوون. له ميژووي نه‌ته‌وه‌ي کورددا، گهلې نمونه و نه‌زموونې لهو جۆرانه‌مان هه‌يه، به‌لام لېره‌دا، ته‌نيا سې نمونه‌يان لې باسده‌که‌ين :

1. دواي ته‌وه‌ي جهنگي يه‌که‌مي جيهان ته‌واوېو، تورکيا و ئيران له سهر هېندې کيشه ناکو کبوون. له رۆژه‌لاتي کوردستان، (سمايلاغاي سمکۆ) دږي ئيران راپه‌ري. دواي سهر به‌خوږي ده‌کرد. پته‌وندې له گهل دهلته‌ي تورکيا دا به‌تينبوو. تورکه‌کان له سهره‌تادا يارمه‌تيايانده‌دا، تا نامانجه‌کانې خويان پېکا. کاتې تورکيا و ئيرانېش رېککه‌وتن، ئېدى پشتيان تېکړد. سمکۆش تېکشکا و به‌ره‌و باشوور هه‌لات.

2. کاتې جهنگي دووه‌مي جيهان ده‌سپېتکړد، رووسه‌کان به‌شېکې ئيرانيان داگيرکړد. کورد له رۆژه‌لاتي کوردستان راپه‌ري. کوماري کوردستان به‌پشتيواني سؤفېت دامه‌زرا. به‌لام کاتې ستالېن له گهل ئيران رېککه‌وت، له‌شکري سوور گه‌رايه‌وه. ئيران هه‌موو کوردستاني داگيرکرده‌وه. لهو ناوه‌دا کورد به‌ته‌نيا مايه‌وه، هېندې له سهرکرده‌کان هه‌لاتن، هېندېکې دېکه‌شيان له سېداره‌دران. ئېدى هه‌موو شت کو تاييپېته‌ات.

3. له دواي کوډه‌تا سهر يازيه‌که‌ي (14/ يولي/ 1958)، ناکو کيبه له نېوان ئيران و عېتراقدا دروسبوو. بارزاني به‌هه‌موو شېوه‌يه، له شۆرشې (11/ سېپتېمبه‌ر/ 1961) دا، پالې به‌ئيرانه‌وه دابو، تا به‌پيلانتيکې نيوده‌وله‌تېي پشتيانشکاڼد. ئيران ته‌وه‌ي ويستی، ده‌سېکه‌وت، ئېدى وازې له بارزاني و شۆرش هېنا. چاره‌نووسي بارزاني و شۆرشه‌که‌ش ناشکرايه‌! نه‌مانه، چه‌ند نمونه‌يه‌کې زيندوويوون، له ميژووي نوږي نه‌ته‌وه‌که‌ماندا روويانداوه. به‌لام ته‌ورۆ ده‌بينين، جاريکې دېکه‌ش دويا ره‌ده‌ينه‌وه. نه‌م جاره، ناکو کيبه‌که له نېوان، دوو دهلته‌ي داگيرکهرې دېکه‌ي، وهک تورکيا و سوور يادا خوږ ده‌نوږنې. نه‌م جاره، بازي کاره‌سات و لېقه‌ومانه‌که، به‌سهر

نۆجه لانهوه ده نيشيتهوه. با بزانی، ئهم پروداوه چیمان بیرده خاتهوه؟ ئیمه ی کورد ده توانین، چ جۆره په ندئ، له زه ربای ئهم تاقیکردنه وه تفتوتاله ی (نۆجه لان و P.K.K.) هوه هه لێنجین. گهر که من به وردیی، لهم پروداوه ی نۆجه لان وردیبینه وه، ده توانین، چ جۆره په ندیکیان لێوه فێربین!!

لێره ده وه لده ده ی، باری سه رنجه کاغان به چه ند خالتی ده ربین :

1/ هه رچه نده نۆجه لان، له لایه که وه، به یه کت له سه رکرده پرونا که بیره تیکۆشه ره مه زه کانی گه لی باکووری کوردستان داده نرئ. پۆلێکی گه وری له بواری خه باتی کلتووری، کۆمه لایه تی، رامیاری، سه ربازی و دیپلۆماسیدا وازی کردوه. نۆجه لان تیکۆشه رێکی کورده، خۆی خۆی پێکه یاندوه، له سه رشانی یه کت له بنه ماله ده ره به گ، ئایینی، تیره و هۆزه کانی کوردستان به رزنه پۆته وه. پارتی کارگه رانی کوردستانی دامه زاندوه. چه ندین سالتی ته مه نی ژبانی خۆی، له پێناوی کورد و کوردستاندا به ختکردوه. ئه مه یه که م جاره، له دوا ی سه رۆک بارزانی، سه رکرده ی رێکه خراویکی کوردستانی بته و، په و شتیه یه، له هه موو پارچه کانی کوردستان، جه ماوه ره ده وری خۆی کۆیکاته وه.

به لام له لایه کی دیکه وه، به گوته کانیدا ده رده که وئ، تا به لیتی پیاویکی که له ره ق و ته وریه. زۆر شانازی به خۆیه وه ده کا. وه ک سه رکرده ی P.K.K.، ره نگی رێبازیکی دیکه تا تۆزانه ی، له نیو رێکه خراو و گه لی باکووری کوردستاندا رشتوه. پێوه ندیی رامیاری و نه ته وه یی، له گه ل رێکه خراوه کانی به شه کانی دیکه ی کوردستان به گشتیی، له گه ل باشووری کوردستان به تابه تی باش نییه. چونکه دوا ی ئه وه ی، جه ماوه ری گه ل له باشوور پابه ری، هه لبێژاردن کرا، مییری هه ریم دامه زرا، نۆجه لان هه لوتستیکی خراپی، به رانه ره ئه و تاقیکردنه وه نوێیه ی گه له که مان ده ربی. بۆیه شتیکی سه یرنیه، ئه و پۆ تورکه کان وه ک کوردی راویده نین، هه ولتی له نیو بردنی ده دن، که چی له به ستیکی نیشتمان که یدا جێنیا بیته وه، پارته کانی باشوور نه ک هه ر ئاماده نین، یارمه تیبدن، به لکوو هتندیکیان گه ر بۆشیان بلوئ، ده سگیریده که ن و به هه لبه سه راوی پوهانه ی تورکیای ده که نه وه. هه رچه نده نۆجه لان، وه ک سه رکرده ی رێکه خراو و شۆرشتیکی

تورکیادا، مان له خواردن بگرن، بهر بهر هکانیسه کی پالنه واناندهی پژی می
 تورکیا بکن، بهر گهی لیدان و نازاری جه ندرمه کانی تورک بگرن، پتشی بکن
 له گهل مهر گدا بکن، بئ نه وهی یهک توژ له وره یان کهم بیتته وه، بئ نه وهی
 ناپاکیی له ریک خراو و گهل کهی خویان بکن. ریک خراوئ به ده یان
 هه هالیان، له گورده پانه کانی وولاتانی نه وروپادا، نار هزایی خویان بهرانیهر
 تورک ده ربیرن و خویان بسووتین، نه مه مه گهر ههر له قوتا بخانه کهی
 P.K.K. دا هه بئ، نه گینا نهک ههر ته نیا، له نئو ریک خراوه کانی دیکه ی
 کوردستاندا، به لککو له نئو هه موو ریک خراوه کانی روزه هلاتی
 نئو هه استیشدا، زور به ده گهن نمونه ی وهک P.K.K. ده بینن. بویه ده بئ،
 لیکو لینه وهی تاییه تی، بیتلایه نانه و زانستانه، له سهر باوه ر، ریک خستن،
 هه لوتست و بژچونه کانیان بکه ین.

له گهل نه مه موو خه سله ته باشانه ی هه شیانه، گه وره ترین که موکوری نه مه
 ریک خراوه نه وه، له سه ده اسه ده به هه موو بهر یاره کانی سه رزه که وه
 به سراونه ته وه، وهک بت توژه لان ده په رستان. به هه یج شتیه ده دیمو کراسیی له
 نئو ریزه کانی P.K.K. دا نیسه. تا نیستا نه ندامانی سه رکر دایه تی بیان
 دیارنن. سکر تیری گشتیی، جیگری نیسه. نه مانه نش هه موو وایان لیده کا،
 له روزه کی ناوادا، که توژه لان لئی ده قه و می، سه رکر دایه تی نه و ریک خراوه
 نه توانن، به ته وایی بهر یاریکی کسونه کرت بدن، چی بکن؟ چ جوره
 ههنگاوئ بهاوژن؟ به لککو تا نه ورژش، له قوژینی گرتووخانه که یه وه، به
 هوئ ده زگا کانی راگه یاننده وه، ههر خوی بهر یارده ده! یا گهر توژه لان مرد،
 دوا ی نه وه چاره نووسی نه و ریک خراوه چی لئ به سه ردی؟ کئ جیتی
 ده گرتته وه؟ تو بلیتی، وهک کورد ده لئ: گهر مانگا مرد، دژ بهرئ!

هه روه ها نه ندامانی P.K.K. (بئ له سهر خه باتیکی وشکی نایدو لژئی
 داده گرن، که سه رده مه که ی به ته وایی کزولا واز بووه.) «67,6» هه رچه نده
 نه وان وا خویان پیشانده ده ن، هه موو داگیر که رانی کوردستان، به یهک چاو
 ته ماشاده کهن، باوه ریان به و سنوره ده سکر دانه نیسه، به لام له راستیدا وا
 نیسه، چونکه کردار و په فتاره کانیان، پیچه وانده ی نه وهی سه لماندووه. نه وان
 تورک به گه وره ترین دوزمی داگیر که ری کوردستان داده نئین، له بهر نه وه، دژی

دهلته تی تورکیا خهباتی چه کداری ده کهن. له هه مان کاتیشدا، پتوه نندییه کی
 باشیان، له گه ل هه سێ دهلته ته داگیرکهره که ی دیکه ی ئیران، عیراق و
 سووریا دا هه یه. ئه و پتوه نندییه به شتویه به وه، هیتندێ جار له سه ر حسیتی
 خهباتی کوردی، ئه و به شانیه کوردستان ته و او بووه. بۆیه گه لێ ههنگاو ی
 هه لمان ناوه، تاوانیان به رانه ر کورد کردووه. ئه وه جگه له وه ی، هه ر له
 زووه وه گوتووه مانه: (پتوه نندییه کی نابهرانه ر و نانا سایی، له نیوان P.K.K و
 دهلته تی داگیرکهری سووریا دا هه یه. ئه و پتوه نندییه به شتویه که، له
 داها توودا مه ترسییه کی گه وه ی لێ چاوه روانده کړی.) «67,6» گه ر
 ئه ورۆش، ئه و به زمه رویدا وه، ئه و شتیک ی سه ر نییه و چا و روانکرا و بووه!
 3/ هه یج کوردیک ی دلسۆز، هه یج ریکه خرا ویک ی نیشتمان به روه ر نابێ، با وه ر
 به داگیرکهرانی کوردستان بکا. چونکه داگیرکهر هه ر داگیرکهره، هه یج جۆره
 جیا وازییه کیان، له داگیرکردنی کوردستان و دیلکردنی نه ته وه ی کورددا
 نییه. گه ر ته نیا جیا وازییه کیان هه یه، ئه و له شتوازی چه و ساند نه وه که دا
 خۆی ده نوختێ! له وانه یه، ئه م داگیرکهر به هه یتر، به توانا تر و دهلته ندرتیه،
 ئه و ی دیکه یان به هه یتر، به توانا و هه زاریه. ئه میان نه رمونیان تریه، ئه و ی
 دیکه یان توند و تیتریه. ئه میان که مه ت با وه ی، به سیستیمی دیمۆکراسی
 هه یه، ئه و ی دیکه یان پتروه ی، سیستیمیک ی دیکتا توری بکا.
 له به ر تیشکی ئه م راستییا نه دا، ئه وه مان بۆ ده رده که وێ، چه ندين ساله،
 سه رکرده یه کی وهک ئۆجه لان خه باتده کا، له هه مان کاتیشدا، یارمه تییه کی
 گه وه ی رۆژمه داگیرکهری سووریا ی دا وه، ئه وانیش وهک کارتیکی
 رامیاریه و سه ربازی، دژی تورکیا به کاریان نه یئا وه. هه میشه سه ر
 ئۆجه لان، لای سووریه کان، له گه ل ناوی فورا تدا یه کسان بووه. که چی
 سه ره رای ئه وه ی ئۆجه لان، به کامی دلی خۆی، به (سه رکرده ی میژووی
 شۆرشگه یری سووریا حافز نه سه دا) یدا هه لده دا، «153, 15» له ناسکترین
 کاتدا، چۆکیان بۆ هه ره شه کانی تورکیا دا دا، ئه و سووریا پێشکه و تنخوازی،
 نهک هه ر ئۆجه لان، به شان و بازویدا هه لده دا، به لکو وه مه و سه رکرده ی
 ریکه خرا وه کانی دیکه ی کوردستانی مه زنیش، ده هۆلیان بۆ ده کوتا، ئه و
 سووریا یه ما وه ی پا زده سالتی ده یه، نکولی له وه ده کا، ئۆجه لان له سووریا

یق، باره‌گاکانی P.K.K. کرابنده، که‌چی له چاوتروکاندنیکدا، دانی به ههمو شتیکدا نا! نه‌ک ههر ئۆجه‌لانی به ئاسانت‌ترین شتیه دهرکرد، نه‌ک ههر باره‌گاکانی P.K.K. داخست، نه‌ک ههر په‌یمانی به تورکه‌کان دا، جارتیکی دیکه رتگه‌یان نه‌دا، به سووریا دا هاتوچوکم، به‌لکو به ههر ده‌په‌نچه، بۆی مسۆرکردن، ئۆجه‌لان تیسۆریسته و P.K.K. که‌ش رتکخراوتیکی تیسۆریستیه. نه‌وه له کاتیکدا، نه‌وه‌ی ئۆجه‌لان بۆ سووریا به تایبه‌تیی، بۆ فه‌له‌ستین و لوینان به گشتیی کردی، هینده‌ی خۆتینی پۆله‌کانی کوردی بۆ عه‌ره‌ب رشت، که‌م عه‌ره‌ب هه‌یه، بۆی کردن! له کاتیکدا ئۆجه‌لان، له به‌ر خاتری چاوی کالی، سه‌رانی ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری سووریا، پاژده هه‌زار کیلۆمه‌تری چوارگۆشه‌ی، له خاکی خۆراوی کوردستان دا‌ه‌ری، (نکولی له بوونی کوردستان له سووریا دا‌کرد) «167، 15»، که‌چی چونکه سووریا، ههر له به‌که‌م پۆژه‌وه، وه‌ک ده‌وله‌تیکي داگیرکه‌ر، هه‌لسوکه‌وتی له‌که‌ل (ئۆجه‌لان و P.K.K.) به تایبه‌تیی و ههمو نه‌ته‌وه‌ی کورد به گشتیی کردووه، ههمو نه‌وه‌ ئه‌رک و پاژه‌کردنه‌ی ئۆجه‌لان، بایی نه‌وه‌نده نه‌بوو، له ژێرزه‌مینیکي سووریا دا به‌شاره‌وه! نه‌مه په‌ندیکه، پتیسسته، ههمو سه‌رکرده‌ی رتکخراوه‌کانی کوردستان که‌لکی لیوه‌ر‌بگرن.

هه‌رچه‌نده، ههر ئۆجه‌لان خۆی بوو، کاتی ههر دوو شالیاری ده‌ره‌وه‌ی تورکیا و سووریا (فاروق ئه‌ل‌شه‌رع و سمایل جیم) له مانگی مارس‌دا، پتکه‌وه له شاری «ده‌وحه» کۆیونه‌وه، هه‌ولی نزیک‌یونه‌یان ده‌دا، هینده باوه‌ری به ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری سووریا هه‌بوو، لهو باره‌یه‌وه هینده کورت‌ب‌ین‌بوو، ده‌یگوت: (پت‌شکه‌وتنی پت‌وه‌ندییه‌کانی نیوان ههر دوولا، به هیچ جۆری نامان‌ترستین، به‌لکو به ته‌واویی به پت‌چه‌وانه‌یه). «18، 17» هه‌روه‌ها له‌به‌ر نه‌وه‌ی، دلی ههر سێ ده‌وله‌ته داگیرکه‌ره‌که‌ی ئێران، عێراق و سووریا را‌ه‌گرێ، دژی ههمو ده‌سکه‌وته‌کانی که‌لی باشوور ده‌جولا‌یه‌وه! نه‌وه ده‌سکه‌وتانه‌ی به دژایه‌ت‌یکردنی خۆی دا‌ه‌نا، پتی واهوو، که‌ر ده‌وله‌ت‌یکي کوردیی دا‌ه‌ه‌زری، وه‌ک خه‌نجه‌ری له پشتی ده‌چه‌قی. بۆیه به نه‌رکی سه‌رشانی خۆی ده‌زانی، به ههمو شتیه‌یه، به‌ر به دامه‌زراندنی بگرت! نه‌وه‌تا زۆر به راشکاویی ده‌لی: (ههر له‌به‌ر نه‌وه‌ش‌بوو، له باشوور، به

شیوه‌یه‌کی زۆر توندوتیژ و چروپر، به‌ره‌و قوناغی به‌رگریکردن هه‌نگاوماننا. گهر بهاتایه، نه‌و قه‌واره‌یه دابه‌زرایه، هه‌ره‌شه‌یه‌کی راسته‌وخۆی له‌ باکووری جیهانی عه‌ره‌ب، خۆراوای ئێران و هه‌موو گهلانی نێچه‌که ده‌کرد، به‌لام توانیمان، نه‌و مه‌ترسییه به‌هه‌ستین. (19، 17) که‌چی سه‌یر نه‌وه‌یه، چ عێراق و چ سووریا، کاتێ ئۆجه‌لان لێقه‌وما، نه‌هات، به‌هیچ شیوه‌یه، پاداشتی نه‌و قسانه‌یان نه‌دایه‌وه، به‌لکو به‌یه‌ک هه‌ره‌شه‌ی تورک، وازیانلێهێنا، نه‌وه‌یه پاداشتی داگیرکه‌ران! کو‌رد چاکی فهرمووه: (هه‌زار سال بکه‌ی بێگانه‌به‌رستی، ئاخ‌ری هه‌ر ده‌هینی نووشستی)!

ته‌نانه‌ت سه‌رانی ده‌وله‌تی ئێران، هه‌ر زوو جرتو‌فرتیان ده‌سپێکرد، زۆر به‌ کۆله‌وه‌هه‌ولیانده‌دا، له‌ نێوان تورکیا و سووریا‌دا، ناو‌بڕی‌که‌ن. کاتێ هه‌ر دوولاش، له‌ سه‌ر حسێبی ئۆجه‌لان پێکه‌وتن، ئێرانیه‌کان گو‌تیان: سووریا پێگایه‌کی ژیرانه‌ی هه‌له‌ژارد. به‌مه‌رجێ ئۆجه‌لان، تا نێستا له‌ گۆل کالت‌ری، به‌ ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری ئێران نه‌گو‌توه‌! ته‌نانه‌ت هه‌مووی پێش چه‌ند مانگێ به‌و، گرێلاکانی P.K.K، نو‌کو‌ردی شو‌رشگه‌یری رۆژه‌لاتیان کو‌شت، ته‌رمه‌کانیان به‌ دیاری پێشکه‌ش به‌ ئێران کرده‌وه، ئێرانیش نه‌وه هه‌له‌وتسیانبه‌و! جگه‌ له‌مانه‌ش، نه‌وه‌تا ئێران داوا له‌ سه‌رانی تورکیا و سووریا ده‌کا، کو‌په‌روه‌ه سی‌قۆلێیه‌کانی جاران‌یان زیندوو‌بکه‌نه‌وه، تا به‌ر به‌و تاقی‌کردنه‌وه‌یه‌ی باشو‌ری کو‌ردستان بگرن، په‌ڕسه‌ی ئاشتی تێکه‌شکێن، هه‌ر تروسکایی یه‌ک، له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌ردستاندا بگه‌ڕێ، هه‌ر زوو به‌ هه‌ر سی‌لایان بیک‌کو‌ژینه‌وه.

4/ نێمه‌ تا نێستا، چه‌ندین جار، نه‌وه‌مان دو‌ها‌ت‌کردۆته‌وه :

یه‌که‌م - هه‌له‌که‌وتی ه‌اری جی‌قۆلێتسیکی کو‌ردستان، له‌ پێناوی مافی (ئۆتۆنۆمی - فیدرالی)‌دا، خه‌باتی چه‌کداری هه‌له‌ناگرێ. نه‌و خه‌باته، پتر له‌گه‌ل سه‌ربه‌خۆیی و دامه‌زراندنی ده‌وله‌تی ناسیۆنالدا ده‌گه‌نجێ.

دو‌وه‌م - مۆدیلی خه‌باتی چه‌کداری، له‌ می‌ژه‌ به‌سه‌رچووه. له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌ردستاندا، هه‌رچی نه‌گه‌یه‌تی، مالتۆیرانیی و به‌لا هه‌یه، هه‌ر له‌ کۆنه‌وه یه‌خه‌ی کو‌ردی گرتوه، هه‌مووی له‌ نه‌نجامی نه‌و شیوه‌ خه‌باته سه‌خته‌دابووه. گه‌ر خه‌باتی چه‌کداری نه‌به‌وایه، چۆن هه‌ر چوار ده‌وله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌که

دهیانتوانی، چ به نهیانی و چ به ناشکرا، دهس له کاروباری نیتوخی، پارچه جیاجیایکانی کوردستان وهردهن؟ چ به کۆمهکی مرۆیی و چ به کۆمهکی سهربازی، سهرکردهی رایتکخراوهکان رستگهن؟ له پیتاوی بهرژهوهندیه تاییهتییهکانی خۆیاندا، ههلیانسورپینا! گهر خهباتی چهکداری نهبوویه، بۆچی ههر جاره ی به نۆزه، ریتکخراوهکان له شکری دهولهته داگیرکهرهکانی (تورکیا، ئیران و عێراق)یان، بۆ سهریهکدی دههینا؟ بۆچی به دهسی خۆیان، له ژێر دروشمی ناچاریدا، ناپاکیهکی گهورهی میژوویی یان، بۆ خۆیان و ریتکخراوهکانیان تۆماردهکرد؟

لێرهدا سهر نهویه، ههموو ریتکخراوه رامیاری یهکانی کوردستانی مهزن، داوای (ئۆتۆنۆمی - فیدراتی) دهکهن، کهچی دهیانهوئ، نهو مافه سهرهکییه دیموکراسییانه، به شۆرش چهکداری بهدییتنا! له کاتیگدا، تاقیکردنهوی گهلانی نازادیخوازی جیهان، نهوی سهلماندوه، خهباتی چهکداری و (ئۆتۆنۆمی - فیدراتی)، وهک حوشر و قاپقاپ وان، به هیچ شتویه ریتک ناکهون. چونکه جولانهوی چهکداری دهبن، تهنیا له پیتاوی نازادی، سهریهخۆی و دامهزاندنی دهولهتیک ناسیۆنالی تاییهتیدا بکری!

بهلێ گهر ریتکخراوهکان، پهندیان له وانهکانی میژوو وهرگرتایه، ههلهته، له دواي شۆرشهکانی (شیخ سهعیدی پیران، ژهنه پال ئیحسان پاشا و سیدی رهزا) له باکوور، له دواي شۆرشهکانی (سمکو و کۆماری مههاباد) له رۆژههلات، له دواي زنجیره شۆرشهکانی (شیخ مهحمود و سهروک بارزانی) له باشووری کوردستان، ههرگیز پیران له شۆرش چهکداری نهدهکردوه. چونکه هیچ نهتهویه، به قهدهر نهتهوی کورد، له خهباتی چهکداریدا، زیانی لێ نهکوتوه. له بهرتهوه، سێ شت ههیه، دهبن، به باشی پیرانی :

یه کهم - خهباتی چهکداری، گهر بۆ سهردهمیتکی دیاریکراویش گونجاو بووین، نهو نهوێر سهردهمکهی به سهرحوو. دوهم - کورد نهتهویهکی بێ پشت و پهنایه، دۆستی ستراتیژی نییه، بۆیه تهنیا به خهباتی چهکداری ناتوانن، ئامانجه نهتهوهیی یهکانی خۆی

به دهه سبیتی. هیچ گه لیتی نهم جیهانهش، به تنیا به هیتی بازوی خوی،
خوی رزگار نه کردوه، به لکرو هیتدی له دهوله ته کانی جیهان، یارمه تییه کی
زوریان داوه، تا سه ره خویی چنگکه وتوه.

سیتیهم - خه باتی چه کداری، گهر له ماوه یه کی کورتدا، نامانجه کانی خوی
نه پیکا، نهوا جگه له وهی شۆرشگیره کان ماندووده بن، له هه مان کاتیشدا،
ناکوکی و دووبه ره کیسه کی گه وره، له نیتوان ریزه کانی گهلدا دروسده کا،
پاشان جهنگی نیتوخوی لیده که ویتسه وه، هیتدی جاریش به ناپاکیی
کو تاییدی.

بۆیه گهر ریک خراوه کان، له هه موو پارچه کانی کوردستاندا، نهم شۆرشه
چه کداریسه یان به ریانه کرا دیه، هه لبه ته، یه کیتی وهک سه رۆک بارزانیی،
ئاواری نه میتریکا نه ده بوو، به ده ره ده ریی سه ری نه ده نایه وه. یا یه کیتی
وهک نۆجه لان، پتویستی به وه نه ده کرد، به ده وله ته کانی جیهاندا به خولیتسه وه،
هیچ ده وله تیکیش له ترسی تورک و ناتۆ، له بهر به رژه وه ندیی تاییه تی
خویان، جیگه ی نه که نه وه، ته نانه ت وهک په نابهر ریکیش وه رینه گرن. به لکرو
نه میتریکای ئاغاشیان ده یه وئ، نۆجه لان له هیچ شۆیتیکی نهم جیهانه دا
دالده نه درئ، وهک تیرۆریستی رهوانه ی تورکیا بکریته وه. یا ده یانه وئ،
وهک تاوانباری جهنگ، دادگایی بکری ئه وه له کاتیکدا ده بوایه، ده یانی
وهک (سه ددام حوسین)ی خۆتیرێژ دادگایی بکرایه، که به رانبهر به خۆنی
چه ندین میلیۆن مرۆف بهر سپاره، به لام چونکه نهو ده وله تی تاییه تی خوی
هه یه، ده وله ته کان ناتوانن، به یاریکی لهو به به ته به دن!!!

پتمرایه، کاتی نه وه مان هاتوه، سه رکرده و نه دمانانی سه رکرا دیه تی
ریک خراوه کان، زۆر به کولودل، بهر له م کیشه گرنگه بکه نه وه. به هه ر شویه
به، زمانیکی هاو بهش، له گهل ده وله ته داگیر که ره کانی کوردستاندا
بدۆزنه وه، له هه ر پارچه یه کی کوردستاندا، به شویه یه کی ناشتییه،
چاره سه ریکی نیوه ناچلی دیمۆکراسییه، بۆ کیشه ی کورد بدۆزنه وه، تا
گۆرانکاریسه کی دیکه ی گه وره، له جیهاندا رووده دا، تا هه لیتی دیکه ی
میژوویی بۆ کورد هه لده که وئ، به شویه یه کی به به ری، چاره سه ری کیشه که ی
ده کری و ده وله تی یه کگرتوی ناسیۆنالی خوی داده مه زیتنی. با له م بواره دا،

چاو له تاقیکړنده وی فله سستیښه کان بکهین. نهوان زور نازایانه، له سالی (1988) هره، وازیان له خهباتی چه کداری هیناوه. نهوه تا نه ورپه ده بینن، که لکیان له گور انکاریه کانی جیهان وهرگرتوه، خاوه نی دهسه لاتی نو تو تو می خویانن، روزه روزه ییش، پر سه که یان به ره و پیشه وه ده روا، له ناینده یه کی نرکی شدا، ده ولته نی ناسیونالی خویان داده مه زرتین. به لام گهر هر له سهر خهباتی چه کداری به رده و امبو نایه، له گهل نیسرایلدا تا سهر بیان کتلايه، باوه رناکه م، جگه له تیرورست، به شتویه کی دیکه ناویان بهاتایه و به هیچ ناما لجیتیکی خوشیان نه ده گه یشتان!

5/ هم تاقیکړنده وه یه نوجه لان، دیسانه وه نه وه مان فیرده کا، ریکخراوه کانی کوردستان. چهند به دهسه لاتین، چهند به توانابن، چهند پاره پولیان زرتین، چهند خاوه نی دهزگایه کی ناووری پته و سهر به خوتن، چندین هزار نه د امیان، له ریزی پارت که یاندا ریکخستین، خاوه نی سویا به کی مه شقی پیکراوی گوترايه ل و زوریش بن، هر کاتی سهرگرده ی ریکخراوه که به تایه تی، یا جولانه وه رامیاری و چه کداریه که به گشتی، تروشی گرفتیتی که وره بوون، لیتیان قه و ما، له نیو چوارچیره ی چوار ده ولته ته که و له سنووری ده ولته ته کانی نیوچه که دا، ته نانه ت له گوترايه پانه نیونه ته وه یی یه که شدا، به پله ی یه که م، به رزه و نندی نیو ده ولته تان، روتی سهر کی ده بینن. نه گینا له میژوی کوردا، به دهیان جار، کاره ساتی که وره و دلته زتن، به سهر نه ته وه یه کی مه زنی وه کورد هاتوه، که س گونی خوی بۆ له خوم نه داوه! کیتشه ی کورد و شوړشه په واکانی له نیوچه که دا، تمنیا وه ک جولانه وه یه کی ناژاوه چی، گیره شتوین، یاخیبو، تیکدر، تیرورست و جیا وازیخواز ته ماشاکراون، هیچ جوړه لیکدانه وه یه کی دیکه یان بۆ نه کراوه، تا سهریش، هیچ جوړه پشتویه نایه کی نه بووه. که چی ده ولته تیکی پچکولانه ی وه ک (کویت)، ژماره ی دانیشتونانی دوو میلیون نای، کاتی عتراق په لاماریدا، به سی ده ولته په لاماریان دایه وه و له کورتیان دهره پراند.

6/ هه سوو داگیرکه رانی کوردستان، به یه ک چاو له سهرگرده و ریکخراوه رامیاریه کانی کوردستان دهر و انن. یه ک حسیتیان بۆ نه ته وه ی کورد کردووه.

همموریان له یهک نامانجی سهرهکیدایه کده گرنهوه، نهویش نهوهیه، هرگیز کورد به هیچ نهبتی، به شه کوردستانه که ی بندهسیان له کیسنه چتی، تا ده توانن، به گژیه کدیاندایه بکهن، ناساییش و نارامیی له کوردستاندا نهبتی، بۆ نهوهی به ناسانتترین شیوه کورد بتوتنهوه. لای نهوان کوردی هیچ پارچهیه، له گهه کوردی پارچه که ی دیکه دا جیاوازی نییه. چونکه پتیانویه، کورد له هر پارچهیه کدا، فشه مافیکی دهسکهوئ، له دوارۆتیکی نزیک یا دووردا، کار له ههست و هۆشی، کوردی هه موو پارچه کانی دیکه دهکا، نهوانیش وهک شاره زهردهواله، لیتیان دهوورۆتین، داوای مافه رهواکانی خۆیان دهکهن، وهک نیستا به ناشکرا، له هه موو پارچه کانی کوردستاندا دهیینین.

7/ هه رچه نده دهوله ته داگیرکه ره کانی کوردستان، له نیوخۆیاندا زۆر ناگۆکیشین، چهند سال جهنگی خۆتباری، له نیوانیاندا رویدا، بهلام هه میسه هه موریان، له چاره سه رکردنی کیشه ی کورددا، یهک باری سه رنجیان هه ده. هه موریان یه کده گرن، هیز و تونایان یه کده خهن، دهوله ته کانیان له مه ترسیی جولانه وهی کورد و پارچه پارچه کردن رزگارد هکهن. چونکه به هیچ شیوهیه، هیچ دهوله تیکی داگیرکه ری کوردستان، باوه به هیچ رتیکه خراویکی رامیاری کوردستان ناکا. واتا نهوان، بۆ له نیوپردنی کورد، هه میسه یه کده گرنهوه. که چی به پتچه وانه وه، هرگیز کورد، بۆ سه ره خۆی و به ره رچه دانه وهی داگیرکه ران یه کنا گرتسه وه. ته نیا له یهک شتدا یه کده گرنهوه، نهویش ناگۆکیی و دوو به ره کییه. هیچ لایه دان به لاکه ی دیکه و هیچ سه رکرده یه دان به سه رکرده که ی دیکه دا نانن. بۆیه هه میسه، یهکتی له رتیکه خراوه کان، وهک به رخی نیر، خۆیان به قوریانی نه خشه و پیلانه کانی، یهکتی له دهوله ته داگیرکه ره کان کردووه، دژی هاو زمان و هاو نیشتمانه کانی خۆیان راهه ستاون، داگیرکه ره کهش بۆ خۆی هه واده ته وه. کورد له نیوخۆدا یه کگرتوونییه. ته نانه ته دهوله ته داگیرکه ره کان، چهند له نیوخۆشیاندا ناگۆکین، کورد که لک له و ناگۆکییانهش وه رناگرئ.

8/ نم رووداوهی نۆجه لان، شتیکی دیکه مان بۆ ده سه لیتن، نهویش نهوهیه، کورد ته نیا له رۆژانی ته نگانه و لیقه وماندا، بیر له یه کیتی،

تەبابىي، برايتىي و لاوازىي خۆي دەكاتەو. گەلىن جار، تەنيا كارەساتىكى گەورەي نەتەوئەي جولاندوويەتى، وەك لە سىدارەدانى سەرکردەيەكى كورد، ھەرس، كىمىيابارانى كوردستان و ئەنقالەكان، ھەموو لايەكى كۆكردۆتەو، ھەست و ھۆشى ھەموو پۆلەكانى نەتەوئەكى، لە ناخەو ھەژاندووە. ھەموو لاكان بىريان لە بىكەسىي، بىدەسەلاتىي، لاوازىي، بىستوانايى و لىتقەوماويى كورد كوردۆتەو. ئەورۆش دەبينن، زۆرەي زۆرى كورد، دژى داواكارىيە ناپەواكانى تورك و ئەمىرىكا رادەوئەست، داواي ئازادىي و سەفرازىي بۆ ئۆجەلان دەكەن. ھەرچەندە ئەمەش خۆي لە خۆيدا، ھەر دەرگەوتەيەكى باشە، جارىكى دىكە، يەكيتى ريزەكانى كورد بە ھىزدەكاتەو، ھىزىتىكى مۆيى گەورەي كوردىي، پىشانى دۆست و دوژمنانى نەتەوئەكەمان دەدا. بەلام بريا ھەمىشە كورد، لە نىتوخۆدا كۆك و تەبابووايە، لە پۆژانى خەبات و ئاشتىشدا، يەكگرتووبووايە، ئىنجا دەمانبىنى، چۆن سەردەكەوت! ئىنجا دەمانزانى، چۆن دوژمنان دۆشادەمان، بە ھىچ شىوئە نەياندەتوانى، پشنى كورد لە زەوى بدن و زەفەرى پىتەرن!

9/ بە راستىي، بۆ نەتەوئەيەكى چل مىليۆنى وەك كورد، بۆ خاكىكى گەورە و پانوبەرنى پىنجەسەدەھزار كىلۆمەترى چوارگۆشەي وەك كوردستان، مايەي شەرمەزارىيە، گەر نەتوانى، لە گۆشەيەكى نىشتەمانەكەماندا، يەكيتىكى وەك ئۆجەلان دالدەبدرى. لە كاتىكدا، بە سەدان ئۆپۆزىسيۆنى سەرەب، فارس و تورك، لە دەس پۆشمەكانى خۆيان ھەلھاتوون، لە كوردستانى بئەسەي خۆياندا جىگايان بۆتەو، پۆزىيان لى دەگىرى، كەچى سەرکردەيەكى تىكۆشەرى وەك ئۆجەلان، بە ھىچ شىوئە ناوئىرى، روو لە بىستىكى نىشتەمانەكى خۆي بكە! لەوانەيە، ئەمەش بۆ دوو ھۆ بگەرپتەو: يەكەم - سەرانى پىكخراوەكان ناوئىرن، لە ترسى تورك دالدەي بدن. دوو - پىتەندىي ئۆجەلان، لە گەل سەرگەردى پىكخراوەكانى دىكەي پارچەكانى كوردستاندا باش نىيە.

10/ ئىمە لە باشورى كوردستاندا دەبينن، ماوەي سىوچەوت سال دەيى، خەباتى چەكدارىي دەكرى، بى ئەوئە تا ئىستا ھىچمان دەسكەوتبى. دوو سەرگەردى وەك (بارزانىي و تالەبانىي) ش، بە خۆيان و پارتەكانىانەو، بە

شیوه‌ی یکی بهره‌وام کارده‌کهن و تا نه‌ورژ ماونه‌ته‌وه. به ناشکرا ده‌توانن، کاریکهن، بئین و بچن. وا دیاره، له لایه‌که‌وه نه‌وان به قه‌دهر نۆجه‌لان، هم مه‌ترسییان بۆ سهر داگیرکهرانی کوردستان نییه. هم دژی به‌ره‌وه‌ندییه‌کانی ئیسراییل و نه‌میریکا نین. چونکه نه‌وان زۆره‌ی کات، زۆر به ناسانی و به ناشکرا، به ناسمانی نه‌و چوار ده‌وله‌ته داگیرکهرانه‌دا، وه‌ک کۆتری ناشتی، له شه‌قه‌ی باله‌ده‌ده‌ن و ده‌فرن، بئ نه‌وه‌ی که‌سه‌ی پتیه‌یان لئ بگری یا هه‌ولی له‌نی‌هردنیان بدا! دیاره، که‌ر نۆجه‌لانی‌ش له‌ها‌کووری کوردستان بو‌ویه، له سهر په‌تی نا‌کوکییه‌کانی، نه‌و ده‌وله‌ته داگیرکهرانه یاری‌یکردایه، هه‌لبه‌ته نه‌ویش وه‌ک نه‌وان ده‌مایه‌وه.

له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، که‌ر نۆجه‌لان نه‌خشه و پلانه‌کانی، ده‌وله‌ته داگیرکهره‌کانی کوردستانی، به ته‌واوی جێبه‌جێبیکردایه، هه‌ر رۆژه‌ی له‌شکری ده‌وله‌تیکی داگیرکهری، بۆ سهر لایه‌نی له لایه‌نه‌کان کێشبیکردایه، هه‌لبه‌ته زۆر به ناسانی ده‌یتوانی، له په‌کتی له‌و ده‌وله‌ته داگیرکهرانه‌ی وه‌ک ئێران و عێراقدا، جێگه‌ی خۆی بکاته‌وه، وه‌ک پشیله‌ی هه‌وت گیانی لیبی، به هیچ داگیرکهریکی کوردستان نه‌کوژی!

11/ نه‌م رووداوه، دۆست و دوژمنی نه‌توخۆ و ده‌ره‌وه‌ی، بۆ نه‌ته‌وه‌که‌مان به‌ گه‌شتی و P.K.K به‌ تایبه‌تی ناشکراکرد. له لایه‌که‌وه، هه‌موو نه‌و که‌سه‌ی ته‌بی، رێک‌خراو و ده‌وله‌تانه‌ی، له‌گه‌ڵ نه‌وه‌دا‌بوون، په‌نا‌به‌ری رامیاریی به‌ نۆجه‌لان به‌دری، وه‌ک دۆسته‌تیکی نه‌ته‌وه‌که‌مان ناسران. له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، نه‌وانه‌ی دژی نۆجه‌لان بوون، به‌ تیه‌رۆریست تاوان‌بارانه‌کرد، دا‌وا‌یان له ئی‌تالیا ده‌کرد، په‌وانه‌ی تورکیا بکریته‌وه، وه‌ک دوژمنی ده‌سه‌کانبان که‌وته‌روو.

12/ سه‌رگه‌ردایه‌تی P.K.K، له پێش هه‌موو شیا‌نه‌وه نۆجه‌لان، پتیه‌سته، به نه‌خشه‌ی ستراتیژی، رامیاریی، سه‌ربازی، پتیه‌ندیی خۆیان و باله‌کانی دیکه‌ی به‌زو‌تنه‌وه‌ی کوردایه‌تیه‌دا بچنه‌وه. چا‌وی به‌ به‌رنامه‌ی کسار و پتیه‌ندییه‌کانیان له‌گه‌ڵ داگیرکهرانه‌دا به‌خشی‌نه‌وه. پتیه‌پیتی بارودۆخه‌ نی‌سونه‌ته‌وه‌یی په‌ نوێکه، هه‌نگاو‌به‌نین. رێز له‌ وێست و ئاره‌زوو، دید و بۆ‌چونه‌کانی، جه‌ما‌وه‌ری نه‌ته‌وه‌که‌مان بگرن. به‌ناغه‌ی پتیه‌ندییه‌کی نوێ

توندوتیژ، له گهل جه ماوه ردا دا پيژن. واز له له خو بایبسون، که لله ره قی، توندوتیژی، په رگیری، ټوله سندنه وه و پاوه نخوازی بهیتن. له نیو ریک خراوه کې خو شیاندا، پرۆسیستیکی دیمو کراسییا نه پیاده بکهن. دان به هله کانی خو بایندا بښن، که لک لم نه زمونه گه وره په ورگرن، تا جارتیکی دیکه، تووشی تر لیدیای لهو چه شنه نه بڼه وه. نه گینا گه هر له سمر، پتوشوتنه کونه کې خو باین برۆن، باوه رناکم، سهد سالی دیکه ش بښن، تییکوژن، هیچ به هیچ بکهن!

13 / با به ناسپایی، شتی به گوتی زوله کورده کاند ا بچر پښن، با تورکیای نه تا تورکیش باش بزاتی، نه وه ته ی تورکه کان نیمپراتوریای عوسمانییان له تورکیای نه ورځدا دامه زړاندووه، هه ولی تواندنه وه ی کورد ددهن، به لام تا نه ورځ نه یان توانیوه، ناما نجه گلاوه کانیان به دیبښن.

کاتی سالی (1923)، کوماری تورکیا دامه زړا، ژماره ی دانیشتوانی کورد، له باکووری کوردستاندا، نریکه ی دوو میلیون دهبو، که چی له گهل نهو هه مو چه وساندنه وه، ژینوسایید، راگواستن و تواندنه وه یه دا، نه ورځ دوا ی چه فتاویتنج سال، نهک هر کورد نه تواوه ته وه، به لکوو ژماره ی کورد ده هینده ی دیکه زیادی کړدوه. له بهر نه وه، باشتروایه، سهرانی تورک، هوشی به بهر خو بایندا پښنه وه، کیشی کورد به شتیوه کی ناشتیخوازانه و دیمو کراسییا نه چاره سهریکهن، نهک هر وهک له کونه وه، قهوانه سرواوه که یان لیده ددهنه وه و ده لښ: (له هر کوی خه نجه ری تورک له کیتلانه کې هه لکیتشرا، گیروگرفتی کورد لهو جتییه ته واوده بڼ). «4، 202» یا ده لښ: (نه وه ی لم ولاته دا له ره گه زی پاکی تورک نه بڼ، ته نیسا یهک مافی ده که وئ، مافی خزمه تکاری و کویله یی) «4، 201-202».

14 / هه رچه نده تورکه کان، لهو رځووه کوردستانیان دا گیر کړدوه، هه ولی تواندنه وه ی کوردیان داوه، به لام تا نه ورځ نه یان توانیوه، گه لی باکووری کوردستان له نیتوبه رن. هه رچه نده تورکه کان توانیویانه، یهک له دوا ی یهک، هه مو شوړ شه کانی کورد، زور بښه زه یی یانه بکوژینه وه، به لام تا نه ورځ نه یان توانیوه، گر و کلبه ی ناگری شوړ شه کانی دیکه ی کورد دا بچر کښنه وه. هه رچه نده تورکه کان توانیویانه، چه ندین سهر کرده ی قاره مانی وهک

(میریہ درخان، یەزدانشیتر، شیخ عویتی دوللای نہری، شیخ سەلیم، شیخ سەعیدی پیران، دوکتۆر فوواد، شیخ عەبدولقادر و سەید رەزا ... تادا) یان دەر بەدەر کرد و لەنێو برد، بەلام تا ئەوێژ نەیان توانیوە، وزە لە نەتەو کەمان بپێن، پێگە لە پێگە یاندنی سەر کردە ی نوێ بگرن.

هەموومان دەزانین، شۆرش دەرسیم، لە سالی 1937 دا، زۆر بە شێوە یەکی دێندانە سەر کوترا، سەر کردە ی شۆرشە کەشیان، لە تەمەنی حەفتا و پێنج سالییدا لە سێدارە دا. لێرە دا بە پێرستی دەزانم، سەر نجی خوێنەران، بۆ دوا گوته کانی، شەهید « سەید رەزا » رابکێشم، تا بزانی، چی گوتووە. بەلێ، شەست و یەک سال لە مەو بەر، شەهید فەر مویە تی: (هەر وەک ناگاتان لێیە، بزووتنە وە کە ی دەرسیم شکا، بەلام کورد و کوردستان هەر و لە سەر پیتی خۆی راوە ستاوە، ژبانی خۆی را دە بوێتی، هەر گیزا و هەر گیز نامرێ. گەنجەکان بە هیچ چەشتی نایەلن، ئەو بزووتنە و یە بکۆژیتە وە. ئەوان تۆلە ی مەن دەستیننە وە، بۆی کورد و کوردستان، بپوخت دەزگای زالمەن، سەتە مکاران و نەفرین لێ بووان) « 212،9 » دیارە سەر کردە ی شەهید راستی فەر مویە، کورد نەتوایە وە و کوردستانیش بزر نە بوو، کوانووی بزووتنە وە شۆرش گێڕیە کەشی، بە پێشمە یەک لە دوا یە کە کانی تورک نە کۆژایە وە. بە زیادیشە وە تۆلە ی سەید رەزا و شەهیدە کانی دیکە یان، لە سوپای تورک سەندنە وە. گەر شۆرش دەرسیم تێکشکا، کەچی دوا ی نزیکی ی پەنجای سال، جارتیکی دیکە شۆرش P.K.K. بەر یابۆ وە. گەر سەید رەزا نەما، کەچی دوا ی نەویش، چەندین خۆنچە گولی سەر کردە ی دیکە، لە باخە گەورە گەشە کە ی نەتە وە ی کورد دا پشکوت. بۆیە گەر ئەوێژش تورکەکان، ئۆجە لان لەنێو بەرن، سەپینی بە دەیان ئۆجە لانی دیکە لە دا ی کذب و پێدە گا. گەر تورکەکان هەر لە سەر ویستی خۆیان بەردەوامین، بیانە وێ، گەلی باکووری کوردستان تۆبێ یکن، وەک ئەو وایە، خەو بە دەسلاتی ئیمپراتۆریای عوسمانییە وە بییان! ئەگینا گەر کۆرتی نەبن، ئەو جۆرە و پێشمانە ناکەن. تورک خە یالی خواوە، هەر گیزا و هەر گیز، کورد نامرێ، دەبی، تا ماون، هەر بە و داخە وە سەرنیننە وە. بەلام سەر شۆرپی، پوورە شیی و مردن، تەنیا و تەنیا بۆ خۆ فرۆشان و داگیر کەرانی کوردستانە، لا پەرە کانی مێژووش، گەواهیی قسە کاغان دەدەن!

بویه هیچ کوردی ناهن، له وه زیاتر بنیشتنه تالی ژیر دانی داگیرکهران
 بجوړته وه. کورد نه ته وه یه کی نازا و قاره مانه، ژماره ی دانیشستووانی چل
 میلیوژنی ده بن، که چی تا نیستا، له هه موو مافیتکی نه ته وه یی و مرؤیی
 بیتیه شکاروه. له نیشتمانه که ی خویدا، به خراپترین شیوه ده چه وسیندریته وه.
 کورد دوا نه ته وه یی هم جیهانه یه، له پیناوی ژیان، نازادی، سهریه خوئی و
 سلمانندی بوونی خویدا، خدباتی چه کداری ده کا. ئیدی پا هه موو نه و کورده
 بن هوش و گوشانه، باش بزانن، کورد نه ده توانی، شوؤنییی بی، نه
 هه رگیزاوه رگیزیش تیرؤریست بووه. که یه که تیرؤریست له م جیهانه دا
 هه بن، ته نیاوته نیا، سهرانی هه ر چوار ده ولته داگیرکهره که ی کوردستانن.
 نایا نه وانه ی، چوار هزار گوندی کوردستانی سوتاند و پوخاند، به هزاران
 خه لکی به پرومته تی کوردیان، له قوژنی زیندانه کانی تورکیادا توند کردووه،
 به سهدان کورد له سهر جاده کانی تورکیا ده کوژن، تیرؤریستن یا کورد؟! نایا
 نه وانه ی، (قاسملو و شهره فکه ندیی) یان له نه وروپا تیرؤرکرد، تیرؤریستن یا
 کورد؟! نایا نه وانه ی، به هزاران کوری کوردیان، له گرتووخانه کانی
 غیراقد له داردا، زؤریه ی زؤری گوند و شاروچه کانی کوردستانیان
 ویرانکرد، هه له بهجه و نیچه کانی دیکه ی کوردستانیان کیمیا بارانکرد،
 هه شت نه نفالی گچکه و گه وریان کرد، هه شت هزار بارزانیان کوشت،
 سه دوهه شتاو دوهه زار کوردی بیتچاره یان گولله بارانکرد، تیرؤریستن یا
 کورد؟! نایا نه وانه ی، له سهره تای ساله کانی شهسته وه، هه موو خؤراوی
 کوردستانیان به عهره بکرد، نه وانه ی نوزه یان له مرؤفی کورد برپوه، نه وانه ی
 تا نه وروژش ره که زنامه ی سووریا، به کورد نادهن، تیرؤریستن یا کورد!!!
 کاره ساتیککی نه ته وه یی زؤر گه وریه، تاله بانیی و بارزانیی، دم له نیو ده مه
 بوکه نه که ی، سه دد امیتکی دیکتاتؤری تیرؤریستی شه لاتنی پیاو کوژ ده بنن،
 زؤر به گهرمییی ده سی مه سعوود یه لمازیککی سهرسهری و تلیاکفرؤش
 ده گوشن، که نووش بو مه لا دواکه و تووه کانی نیران ده بن. که چی ناتوانن،
 له گه ل برا کورده هاو خوین و هاو زمانه کانی خویناندا پتیکه کون، یه کدی له
 نامتیز بگرن، ده سی یه کدی بگوشن، برایه تی و یه کیتی نه ته وه یی سازکه ن!
 له بری نه و برایه تی و یه کیتی نه ته وه یی یه، زؤر به ئاسانیی باووش بو

سهرانی تورک ده که نه وه، په میانپان بۆ نوښده که نه وه، تا پاريزگاريی سنووره کانی تورکيايان بۆ بکه، P.K.K. په تيروريسټ داده نښن و چنده جاري، له ړټکه و تننامه که ی نښان پارتی و په کيتی له واشنتون، نه وه تۆمار ده که ۱۶، ۲-۳ « وهک تورکيا خۆی د هس و قاچی شکابن، نه ستوی وردېوېن! دياره، سهر کرده ی نهم ړټکه خراوانه، تامه زړوی نه وه، هميشه نازناوی پاسه وانی سنووره کانيان پيښه خشن!

راستيان فهرمووه، کورد له نښو خؤدا، نه ته و په کی ناکوک و ناته بایه. نه ته و په کی زیندووکړی مردو و په رسته. با تۆجه لان بکوړی، جا ده بښن، نه وانه ی نه وړ دوی ده وښ، له نوکه سهری تورک زیاتر چیدیکه یان ده سده که وې! با بزانين، دواي کوچی تۆجه لان، نه و جۆره کورده، چ جۆره پروپاگنده په کی دیکه ی ژارووی دوزمنان و داگیر که رانی کوردستان بلاء و ده که نه وه!

نه و کورده بڼ هستانه، بېړی له وه ناکه نه وه، پاکوړی کوردستان، گوره ترين بهشی نښتانه که مان پټکه ده بڼن. نړیکه ی دو له سهر سیتی هم مو کورد، له وې دوزين. چنده بڼ شؤرشې خوښاویان بهر پاکر دوه، هر هه موو شؤرشه کانیش، له لایمن تور که کانه وه، په ناگر و ناسن کوښندراونه ته وه. له دواي شؤرشې دهر سیمه وه، نه مه په کم جاره، په هوی شؤرشې P.K.K. موه، گه لی کورد هؤشیتکی په بهر د ادیتسه وه، بهو شټیوه په هه ستی نه ته و په ده وړتسه وه، گمسه ده کا، دوی داگیر که ری وولاته که ی راده په وې، داوای نازادی و سهر په خوی ده کا. له وانه په، گهر پلټسه ی نهم شؤرشه نه ته و په یه ی نهم جار هس بکوښندرتسه وه، کورد به په نجا سالی دیکه ش، جاري کی دپکه نه توانې، له شوښی خوی به وولې! له وانه په، گهر نهم جاره کورد، له سهر خاکی نښتانه که ی خوی هه لکه نن، وهک ناردی نښو درک بلاء و په پيښکه، هه لی میثرووی وای بۆ هه لنه که ویتسه وه. چونکه نابڼ، نه ومان له بېرېچې، هه لی میثرووی، بۆ نه و گه لانه ی پشت نه ستورنښ و دؤستی ستراتیژیان نیبه، هه روا به خورای و زووزو هه لناکه وې. (هر هه لیکي میثرووی بۆ نه ته و ی کورد ړټده که وې، گهر له کات و شوښی پټیوستی خؤدا، هه ولی بۆ نه درې و نه قوزرتسه وه، بۆ نه ته و په کی پيچار ی وهک

نەتەوێ کورد، دوورنێییه، ئەو هەله میترووی یه، دواى چەند سالتێکی دوورودرێژی دیکەى چاوه‌روانیی له قاییمان بداتەوه. بۆ نمونە: بەدرخان بەگی بۆتان، له «1846» دا، میرنشینه‌کەى له کوردستانی بنده‌سى عوسمانیدا، له باکووری کوردستان دامەزرا، تورکه‌کان میرنشینه‌که‌یان له‌نیسێرد، پاش سەد سالتی خشت، قازی شەهید و هاوه‌له‌کانی، له «1946» دا توانییان، که‌لک له‌ هەلی جەنگی دووهمی جیهانی وه‌بگرن و کۆماری ئۆتۆنۆمی، له‌ بەشێکی رۆژه‌لاتی کوردستاندا دامەزێن. که‌ کۆماره‌که‌ش روخا، پاش «46» سال، گەلی کورد له‌ باشووری کوردستاندا، به‌ سوودوه‌رگرتن له‌ بارودۆخی نێچه‌که‌ و جەنگی دووهمی که‌نداو، دواى ئەو هەموو جەنگی قه‌لاجۆکردن، به‌کارهێنانی چه‌کی کیمیاوی، ئەنفاله‌کان و له‌ده‌سدانی باشووری کوردستان توانییان، داگیرکه‌ر له‌ کوردستان به‌ده‌رنێن و له‌ «1992/05/19» دا، هەلبێژاردنی یه‌که‌م ئەنجومەنى نیشتمانیی کوردستان به‌ ئەنجامبەگه‌بن و له‌ «10/04» ی هەمان سالی‌شدا، فیدراتیۆنم بۆ باشووری کوردستان رابەگه‌یه‌ن. «187.4».

له‌ کۆتاییدا ده‌لێم: نیشتمانه‌ره‌ره‌ی خاوه‌ن باوه‌ر، کورده‌ره‌ره‌ی دلسۆز، ناسیۆنالیستی راسته‌قینه‌ ئەو که‌سانه‌ن، هه‌میشه‌ له‌ به‌ره‌ی گه‌لدا، خۆیان ده‌بینه‌وه. له‌ پێناوی ئامانجه‌ ره‌واکانی گه‌لدا ده‌کوژن. دژی نه‌خشه‌ و پیلانه‌ گلاوه‌کانی، دوژمنان و داگیرکه‌رانی کوردستان راده‌وه‌ستن. له‌ رۆژی ته‌نگانه‌ و لیقه‌ومانی نه‌تەوه‌که‌ياندا، هه‌رچه‌یه‌کیان پێبکێن، درێفی ناگه‌ن. به‌ ئاسانی دۆست و دوژمن له‌ یه‌کدی جیا ده‌که‌نه‌وه.

هه‌موو سه‌رکرده‌ی رێکخراوه‌کان، هه‌موو رێکخراوه‌ رامیاریه‌کانی کوردستان، هه‌له، تاوان و ناپاکیه‌یان هه‌بووه‌ و هه‌یه. ده‌ی، هه‌ر کێشه‌یه‌ به‌ جییا، حسێبی خۆی بۆ بکێن. نابێ، هه‌موو کارته‌که‌کان پێکه‌وه‌ تێکه‌لاه‌بکێن. پێویسته‌ دوو شت له‌ یه‌کدی جیا بکێنه‌وه، رێکینه‌، کێشه‌ی تاکه‌که‌سی، پاوه‌نخوازی پارتایه‌تی و گرفتێ رابه‌ری، له‌ گه‌ل کێشه‌ی نه‌تەوه‌یه‌دا تێکه‌ل نه‌که‌ن. پێویسته‌ هه‌موو ناکۆکی، دوو به‌ره‌کی و کێشه‌ لاوه‌کییه‌کان، به‌ ته‌واوی پشکوێخه‌رن، ته‌نیا بایه‌خ به‌ کێشه‌ سه‌ره‌کییه‌ نه‌تەوه‌یه‌ی یه‌که‌ی کورد به‌رن. بۆیه، هه‌رچه‌نده‌ ئۆجه‌لان هه‌له‌ی

زۆرىن، تاوانى بەرانبەر نەتەۋەكەي خۆي كىردىن، ئەورۇ ۋەك سەر كىردەي
 پىك خراۋىكى مەزن و شۆرشگىر، ژيانى لە مەترسى داىە، لە سەر ھەمىو
 كوردىكى نىشتىمانىپەر ۋەر پىتۈستە، پىشگىرى ئۆجەلان بىكا، ۋەك كوردىكى
 نىشتىمانىپەر ۋەر و شۆرشگىر بىناسىتى. دۇي داۋاكارىيەكانى تورى
 پاۋەستى، پروپاگەندەكانى دوزمانان و داگىر كەرانى كوردستان پوچكا تەۋە.
 ھەرچى شتى پىتۈستە، بۆنەۋەي ژيانى ئەۋ كوردە خەباتگىرە، لە مردن
 پرزگار بىكرى، پىتۈستە بىن يەك و دوو بە زوۋىي بىكرى.

ستۆكھۆلم
 1998/11/15

تېمىنى :

ھېندى لەم بۆجۈنەنە، لە رادىۋى كوردىي شارى ستۆكھۆلم، لە بەرنامەكانى « ھەنگاۋ »
 رۆژى (1998/11/15) و « دەنگى گەلى كوردستان » رۆژى (1998/11/20)، لە
 وتۇرۇشكى تېلېفۇنىدا باسكراۋە.

با جارّ پهل نه کهین هیشتا زووه فتوای وا بدهین!

له گۆفاری « پهنگین » ی ژماره « 103 » ی سالی « 1997 » دا، مامۆستای میژوونوسمان دوکتۆر کهمال مهزهر، گوتاریکی کورتی له ژنیر ناویشانی « ویردان و میژوو ... یان دادگهی مویشیری همهی سلیمان » دا نووسیوه. مانگنامه ی « پیام » یش له لهندن، دووباره بلاویکردۆتهوه. گهر « پیام » نهو گوتاره ی بلاونه کردایه تهوه، له وانهیه، زۆر درهنگتر بماندایه، چونکه ههموو بلاوکراره کوردییهکانی کوردستان و عیراق، ههروا به ئاسانی له ههندهران، دهس ههموو کهس ناکهون. له بهرنهوه، نهه دههته قتییه له سهه نهو یابده ته کهمی دواکهوت.

نهوه ته ی دوو گۆتمان لی رواده، نهوه ته ی راست و چهپی خۆمان دهناسین، نهوه ته ی راپهرین و شۆرشهکانی کورد، یهک له دوا ی یهک بلاوه یان پیکراوه، باوویا پیر و میژوونوسانمان، دهه به دهه و پشت به پشت بۆمان دهگێژنهوه، که (ئیدرسی بدلیسی، مهلای خهتی و مویشیری همهی سلیمان) و کتی و کیتی دیکه، ناپاکییان له کورد کردوه. بهلام نهوه تا نهو پۆ، دوکتۆر کهمال رامانده چله کیتی و دهیهوئی، بۆمان ساغکاتهوه، گوایه نهو پیاوانه ناپاک نهبون و غه دریانلیکراوه، بۆیه سهه رهتای نووسینه که ی بهم شتیوهیه ده پارتنیسته وه و دهلتی: (به داخه وه جاری وا هیه درۆیه کی ههلبه سترای فیتنه بازکی ناخه به زۆری زۆرداره کی دهکرتیه راستییه کی میژووی،

همه‌موان له ئاسمانه‌وه ده‌یقۆزنه‌وه. هه‌ی وایان هه‌یه مشتیکیشی ده‌خه‌نه سه‌ر و وه‌ک شایه‌ر هه‌ر ده‌یلتین و ده‌یلتینه‌وه، نان و پیازی پتوه ده‌خۆن. ئیمه‌ بێ بیرکردنه‌وه‌ی قوول، به‌ درێژایی ده‌یان ساڵ تاوانی نیشتمانفرۆشیمان داوته پال زانایه‌کی دووربینی وه‌ک مه‌ولانا ئیدریسی بدلیسی، یان مه‌لای خه‌تی و که‌سانی تر.

موشیری حه‌مه‌ی سلێمانی هه‌مه‌وه‌ندیش، یه‌کیکه‌ له‌وانه‌ی میژوونوسی کورد له‌خۆرا، به‌ تۆمه‌تیکه‌ی هه‌لبه‌ستراو ناوی زرا‌ندوه‌وه. «5,10» دیاره‌ هه‌ر یه‌کتی له‌و پیاوانه‌ی دوکتۆز ناوبه‌یتان، چیرۆک و به‌سه‌رهاتنی تایبه‌تی خۆیان هه‌یه. به‌لام با جارێ، واز له‌ هه‌ر دوو زانای به‌ ناوبانگی موسولمان، (بدلیسی و خه‌تی) به‌یتین، تا له‌ ده‌رفه‌تیکه‌ی دیکه‌دا، هه‌لمان بۆ ده‌ره‌خسێ و به‌سه‌ریانده‌که‌ینه‌وه. هه‌تنده‌ی باهه‌ته‌که‌ی دوکتۆز، سه‌رنجراکیشه‌ و نه‌وه ده‌هه‌یت، خۆمانی پتوه ماندووکه‌ین، سه‌ره‌تا سه‌ردانیکی ئه‌رشیفی میژوو ده‌که‌ین، تا بزانی موشیر ناغای هه‌مه‌وه‌ند، چۆن کوردی بووه‌، وا دوکتۆز دا‌کۆکیی لێ ده‌کا؟!

پێشه‌کی ده‌مه‌وێ، به‌لێم: وا بزانی، هه‌موو کوردیکه‌ی نیشتمانپه‌روه‌ر و دڵسۆز، له‌ کانه‌گای دله‌وه‌ حه‌زیده‌کهر، له‌ سه‌رانه‌ری میژووی نه‌ته‌واپه‌تیه‌ماندا، له‌ نی‌و پرزه‌کانی کورددا، یه‌ک تاکه‌ کوردی خۆفرۆش و نیشتمانفرۆشی تێدانه‌به‌واپه‌یه. به‌لام که‌ باخه‌ پانه‌یه‌رینه‌ را‌زاوه‌ میژووی یه‌که‌ی کورد، وه‌ک باخی زۆری نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌، بێ درک نابێ، نه‌وه‌یان له‌ ده‌سه‌لاتی ئیمه‌دا نییه‌. وا دیاره‌ « حوکه‌می قه‌ده‌ر وای کردوه‌ ! »، ده‌یت، چه‌می میژووی کوردیش، برێ چه‌قه‌لی تێدابه‌ی! که‌واتا که‌ر له‌ میژووی نه‌ته‌وه‌که‌ماندا، چه‌ند نا‌پاکه‌تیه‌کیان تێداهه‌له‌که‌وتبێ، ده‌یت ناوبانه‌یتین، له‌ خراپه‌کاری، خۆفرۆشی و نا‌پاکیدا، به‌ غه‌ورنه‌ بیانه‌یتینه‌وه، به‌لام پتووست نا‌کا، به‌ خۆپایی غه‌در له‌ که‌س به‌که‌ین، میژووی نه‌ته‌وه‌که‌مان بشی‌وتین، به‌له‌کوو ده‌یت، نه‌و میژووه‌، له‌سه‌ر به‌نجینه‌یه‌کی زانسته‌انه‌ شیبکه‌ینه‌وه، به‌ به‌له‌گی راسته‌قینه‌ی میژووی بیسه‌لمه‌یتین، له‌ که‌فوگولی ده‌روون، هه‌ست و سۆزی نه‌ته‌وه‌یی دوورکه‌وینه‌وه، میژووه‌که‌مان به‌ باشی شه‌ن و که‌وکه‌ین و لێکۆلتینه‌وه‌ی له‌ سه‌ر به‌که‌ین.

دیاره، میژوونوسه‌کانی نهو سدرده‌مانه، هەر له خۆرا شه‌قوهر، تاریکه‌شه‌وی کۆمه‌لگه‌ی کورده‌وارییان، بهر ته‌قه‌ی تفه‌نگ نه‌داوه. چهند جارێ جهنگ، له‌ نێوان سوپای ئینگلیز و شۆرشگێڕانی کورددا قه‌وماوه، نه‌وانیش چاکی چالاکیان به‌ لادا‌کردوه و به‌سه‌رها‌ته‌کانیان بۆ تۆمار‌کردوین. پووداوه‌کانی نه‌و جهن‌گانه‌یان چۆن دیوه، به‌ تاییه‌تی جهنگی ده‌ربه‌ندی با‌زیان، هەر به‌و شتیه‌ی‌ش نووسیویانه. بۆیه‌ نه‌ورۆ، له‌و سه‌رچاوه‌ زیاتر، هیچی دیکه‌مان له‌ به‌ر ده‌سدانییه. جا له‌ راستیدا، سه‌ره‌تای پووداوه‌که و کۆکردنه‌وی هیزه‌کان، چۆن بووه و چۆن نه‌بووه، نێمه‌ نێستا هیچی لێ‌نازانین، به‌لکوه‌ هەر هێنده‌ی لێ‌دزانین، که‌ میژوونوسه‌کا‌مان بۆمان ده‌گێ‌نه‌وه. وه‌ک دوکتۆر که‌مالیش، له‌ میژوونوسه‌کانی نه‌و سدرده‌مه‌ی کورد و له‌ ده‌کۆمێنته‌کانی نه‌رشیفی بریتانیای وه‌رگرتوه، ده‌لێ: (رۆژی هه‌له‌ده‌ی حوزه‌یرانی سالی 1919) هیزه‌که‌ی جهن‌را‌ل فرێزه‌ر له‌ که‌رکوکه‌وه که‌وته‌ رێ و لای ئیوارێ گه‌یشته‌ نزیک ده‌ربه‌ندی با‌زیان. دوا‌ی نه‌وه‌ی تاریکایی دا‌هات، به‌پیتی نه‌خشه و پلاتیکی سه‌ربا‌زیی ورد به‌شێکی زۆری نه‌و هیزه، بێ نه‌وه‌ی نه‌و دیو هه‌ست به‌م دیو بکات، به‌ شاخ و گرد و ته‌پۆلکه‌کاندا هه‌لگه‌ران. تۆیه‌ دوور‌ها‌وێژه‌کانیشیان سه‌نگه‌ری له‌با‌ریان لێ‌دا. به‌ره‌به‌یانی رۆژی دا‌هاتو نه‌و هیزه‌ گه‌وره‌یه‌ له‌ نا‌کا‌ودا که‌وته‌ هێرش و له‌ ماوه‌ی چهند ده‌قیقه‌یه‌کدا هه‌موو شت ب‌رایه‌وه. «5, 10» به‌لام لێ‌ره‌دا، مشتومره‌که‌ی نێمه‌ له‌سه‌ر نه‌وه‌ نییه، جهن‌گه‌که‌ چۆن روویداوه، به‌لکوه‌ له‌سه‌ر نه‌وه‌یه، ئایا نه‌و هیزه‌ گه‌وره‌یه، ته‌نیا به‌ شاره‌زایی خۆیان، به‌ هەر دووبه‌ری ریزه‌چیا‌کانی ده‌ربه‌ندی با‌زیاندا هه‌لگه‌ران، یا پێشه‌کی نه‌خشه و پلاتیان بۆ دا‌ن‌رابوو، چا‌وسا‌غیتی‌کی وه‌ک مو‌شیر نا‌غایان له‌گه‌لدا بووه، تا رێگایان پێشاندا؟

پێش نه‌وه‌ی، په‌ل بۆ نێو قو‌ولا‌یی نه‌و با‌سه‌ بکوتین، ده‌مه‌وێ چهند شتێکی به‌لگه‌نه‌وست با‌سبکه‌م. هیزه‌که‌ی ئینگلیز مو‌شیر نا‌غا یا هەر خۆ‌فرۆش‌تی‌کی دیکه‌یان له‌گه‌ل بو‌وايه، یا که‌سیان له‌گه‌ل نه‌بو‌وايه و هەر خۆشیان به‌ ته‌نیا بو‌ونايه، گو‌مانم له‌وه‌ نییه، هیزی شۆرشگێ‌ره‌کانیان تیک‌ده‌شکان. چونکه‌ نه‌ز پێ‌مانییه، هیزه‌که‌یان ته‌نیا له‌به‌ر نه‌وه‌ شکاوه، مو‌شیر نا‌غایان له‌گه‌ل بووه، رێگای پێشان‌دا‌ون و نا‌پاکیی له‌ کورد کردوه، وه‌ک هێندێ له‌

میژوونوسان باسیده‌کن، دوکتوریش به ته‌وسه‌وه ئاماژه‌ی بۆ ده‌کا و ده‌لتی: (دوای ئەو تێکشکانه گسه‌وره‌یه به‌ندوباوی ئەوه بلاویۆه گسویه موشیری همه‌ی سلتیمان، که یه‌کتیک بوو له ناسراوانی همه‌وه‌ند، له پشته‌وه رێگه‌ی نیشانی ئینگلیز داوه بۆیه هیزه‌که‌ی جه‌نرال فریزه‌ر توانیویه زه‌فه‌ر به‌ کورد به‌ری. ئەوانه‌ی پتیمان وایه کورد هه‌رگیز ناشکی، تایبته‌ لایه‌نگرانی شیخ مه‌حمود، ئەم به‌ندوباوه‌یان له ناسمانه‌وه قۆسته‌وه، چونکه بیانویه‌کی باش بوو بۆ لیکدانه‌وه‌ی تێکشکاندنی کورد. دوایی میژوونوسانی کوردیش سووک و ناسان کردیانه راستیه‌کی نه‌له‌قاو له ناو تو‌ماری میژوونوسایی کوردیدا. 5، 10» دوکتۆر بۆ ئەوه‌ی دید و بۆ‌چوونه نوێ‌کانی خۆیان بۆ بسه‌لمێتی، سێ خالی سه‌ره‌کیی پێش چا‌و‌خستوین. ئیمه‌ش که‌من دو‌اتر، به‌پیتی توانا هه‌ولده‌ده‌ین، به‌ کورتیی لێیان بدوێین.

هه‌رچه‌نده له هیندی کاتدا، ناپاکیی و تێکشکان، پتوه‌ندییه‌کی توندوتو‌لیان له نیتوانادا هه‌یه. گه‌ر که‌سێ، کۆمه‌لتی، خێلتی یا رێک‌خراویکی پامیاری، ناپاکیی له گه‌له‌که‌ی خۆی نه‌کا، هیزی دۆژمن بۆ سه‌ر سه‌نگه‌ری شۆڕشگێڕان بانگنه‌کا، پێش سوپای داگیرکه‌ر نه‌که‌وێ، دوورنیه‌، سه‌رئه‌نجامی جه‌نگه‌که به‌ شیوه‌یه‌کی دیکه‌ بشکێته‌وه. به‌لام ناپاکییه‌که‌ی موشیر ناغا، هه‌موو شتی نییه، هیزه‌که‌ی شیخ تهنیا له‌به‌رئه‌وه نه‌شکاوه، چونکه موشیر ناغا پێش سوپای ئینگلیز که‌وتووه، به‌لکوو ئەوه تهنیا، به‌ یه‌کتی له هۆ‌کانی ئەو گه‌مارۆدان، په‌لاماردان، شه‌ری ده‌سه‌ویه‌خه و تێکشکانه داده‌نری، ئەگینا گه‌ر واشنه‌بوایه، ئەوان هه‌ر ده‌شکان.

به‌لام تێکشکانی هیزه‌که، نه تهنیا بۆ ناپاکییه‌که‌ی موشیر ناغا ده‌گه‌رێته‌وه، نه ده‌شتوانین، پاساوی ناپاکییه‌که‌ی ئەویشی پتیده‌ین. چونکه هه‌ر دوو رووداوه‌که، ناپاکیی و تێکشکان، شانیه‌شانی یه‌کدی رۆشتوون و له یه‌ک کاتدا روویانداوه. واتا هیزه‌که‌ی کورد شکاوه و موشیر ناغاش ناپاکیی خۆی کردووه. به‌لام ناپاکییه‌که‌ی ئەو، تهنیا هۆی ئەو تێکشکانه گه‌وره‌یه نه‌بووه، به‌لکوو کۆمه‌لتی هۆی دیکه‌ هه‌بوون، هه‌موو پێکه‌وه به‌یاری ئەو تێکشکانه‌یان داوه. ئەمه راستیه‌کی بێ چه‌ندو‌چوونه و ده‌مه‌ته‌قی هه‌لناکری. بۆیه ئەز پتیموایه، گه‌ر موشیریش له‌گه‌ل هیزه‌که‌ی شیخ بوایه،

لهو جهنگه دا هەر تیکدهشکان، بهلام نهوهی گومانی تیدانییه، نهوهیه، نهجمای پیکدادهگه بهو شیوه ترلیدییه نهدهشکایهوه، شوپشگیرهکان تووشی شهری دهسهویهخه نهدهبون، نهو ههموو خه لکه بهیندار نهدهبون، نهو ههموو شههیدیان نهدهدا. لهوانهیه، گهر بیانزانیایه، بهرگه ناگرن، ههر زوو پاشهکشهیان بهکردایه، یا شیخ مهحمود به بهینداری نهگیرایه. ههلبهته وهک دوکتوریش باسیدهکا، نهو لیکدانهوهیه دهلتی: (گهر خیانهتی مویشیری همهی سلیمان نهبوایه ههرگیزاوههرگیز نینگلیز نهیدهتوانی بهسهر کورددا زال بهن). «5، 10» زۆر ساکساره، زیاتر لهوه دهچن، له کهفوکولتیکی ههلهچووی ههست و سۆزی نهتهوهیی یهوه ههلقولابن. گوایه کورد هینده نازایه، نابن، له هیچ سهردهمیکدا، له هیچ جهنگیکدا، به هیچ جوژی تیکیشکتی.

گهر رووناپیر و میژوونووسهکاغان، بهو شیوهیه له کوردیان روانیبن، گهر رووداوهکانیان بهو شیوهیه شیکردبیتهوه، گهر نهجمای تیکشکانندهکانیان بهو جوژه لیکدابیستهوه، نهوه تنیا نیشانهی نهوهیه، نهوان له بارودۆخی قۆناغه جیاوازهکانی میژوو تینهگهپشتون، ههلمههرجی نیخۆیی و دهرهکیی کوردستانیان رهچاونهکردوه، بهلکو ههموو توتی ئاسا، بۆچوونی نووسهرهکانی پێش خۆیان دوبارهکردۆتهوه. نهگینا با کورد، به نهتهویهکی نازا ناویدههرکردب، با به دهیان لهشکری وهک یۆنانیسهکانیسی راوناپ، بهلام مهههرج نییه، له ههموو پهلاماردان و پیکدادهکانیدا، تاههتایه ههر سهرکهوتوووبوین، یا کاتی له جهنگیکی دیاریکراودا شکیندرابن، هۆکهی بۆچهند خالیکی لاواز بهگیریتهوه. بهلکو کوردیش، وهک ههموو نهتهوهکانی دیکهی سهر رووی ئهم زهوییه، چهندیش نازابن، له سهرانسهری میژووی خۆیدا، له جهنگهکانیدا دژی دوژمنان و داگیرکهران، به شیویهکی زۆر خراب شکینراوه. به پێچهوانهشوه، هیندی جاریش، گهلتی سهرکهوتنی مهزنی بهدهسهنتاوه. بۆ نمونه:

ههیزهکانی پێشمههرگی کوردستان، له شوپشی (1961/09/11) دا، له گهلتی لهو نهبهردانهی، دژی سوپای داگیرکهری عێراق به نهجمایاندهگهیاندا، سهرکهوتنی زۆر قارهمانانهیان بهدیدههیتا، وهک له جهنگه به ناویانگهکهی

« هەندرتین » ی (12/05/1966) دا روویدا، کە غەمەنی جەنگی پارتیزانیی لە خۆیوردوویی، نازایی و دڵسۆزی پیتشمەرگەکانی ئەو سەردەمە بوو. کەچی هەر ئەو پیتشمەرگانە هەمان شۆرش بوون، لە بەهاری (1974) دا، لە زۆری ناوچەکانی کوردستان تێکشکان، هەموو (دەشتی هەولێر، شارۆچکەکان، رانییە، پشدر، رەواندز، نێوچەکان، بادینان، قەرەداغ و ناوچەکانی شارەزووری) یان، بۆ دووژمن چۆلکرد و بەرگرییان پێنەکرا. دیارە، ئەو بە کاریکی سروشتیی جەنگ لە قەڵەمدەدری، چونکە پێوەندییەکی توندی بە بارودۆخی سەردەمەکە، تەرازووی هێزەکان، ژمارەکانی جەنگاوهرانی هەر دوولا، هێز و توانای جەنگاوهرەکان، کەرەسەکانی جەنگی مۆدرن، جۆری چەک، بەرژەندیی هێزەکانی نێوچەکان و دەورووبەرە هەیە. هەرەها نابێ، باری جوگرافیا، شێوەی تۆپوگرافیا و زەوی و هەلکەوتی گۆڕەپانی جەنگەکانمان لە بیرچی، چونکە جوگرافیا و تۆپوگرافیا ناوچەکان، وەک فاکتەرێکی گرنگ، کاریگەرێتی تایبەتی خۆیان هەیە، هێندێ جار چارەنووسی جەنگەکان دیاریدەکەن. ئەو جگە لەوێ، خواردن و ئاویش، کاریکی یەکجار گرنگ لە مانەوە، خۆیگرتن، بەردەوامبوون و پلە بەرەنگاربوونەوەی جەنگاوهرەکان دەکا، وەک ناپلێتۆنیس دەلی: (لەشکر لە سەر گەدە دەپوا).

جا با ئێستە پێکەوه، بازی بەسەر ئەم بامانەدا بەدەین، سەری بە لای بەلگەکانی دوکتۆر کەمالدا شۆڕبکەینەوه، تا بزاین، چۆن بۆمان دەسەلمێت، مێژوونووسان غەدربان لە موشر ناغا کردووه و بە نیشتمانفرۆش ناویانزاندووه، دوکتۆرش لە بەرچی، داوای لێبووردن لە گیانی پاکیی دەکا و بە نیشتمانپەرور ناویدەها!

ناشکرایە، لەو رۆژەوه لەشکرەکانی شیخ مەحمود، لە گەل سوپای ئینگلیز، لە نێو دەروازەکانی دەریای بایان، دەسەویخە تێکشکان، لە ئەنجامدا هێزی کورد تێکشکا و سوپای ئینگلیز سەرکەوت، رووناکبیر، نووسەر و رامیارەکانی کورد، لە ناخافتن و نووسینەکانی خۆیاندا، (موشر ناغا) حەمەیی سەلتیمانی (هەمەوێن)، بە ناپاک لە قەڵەمدەدن. ئەم تاوانبارکردنەش هەروا بە خۆزایی نەهاتووه، بە لکۆو لە ئەنجامی کردەوهکانیدا بووه.

تاوانه کەش خۆی لەوێدا دەبینی، ئەو پیاو، سوپای داگیرکەری
ئیمپریالیزی بریتانیای، لە پشتهوه و بە قاچاغەرتدا، بۆ سەر لەشکرەکی
شیخ هیناوه.

بەپیتی لاپەرەکانی «چیم دی»، جەنگەکە لە (22/یونی/1919)دا
پرویداوه. کەچی دواى ئەوێ نزیکەى هەشتا سال، بە سەر ئەو پرووداوه
تێپەرەبێ، ئیستاش دەسی ناپاکیی بۆ ئەو پیاو پادەکیشری.

بەلام ئەو ئەورۆ، یەکەم کەس و یەکەم پرووناگیرى کورد «دوکتۆر کەمال
مەزەر»، پێ بە جەهرگی خۆیدا دەنی، دەیهوێ، پلەوپایەى
نیشتمانپەرەوێ و کۆمەڵایەتیی، بۆ موشر ناغا بگێڕتەوه، دواى ئەوێ
ئەو پیاوێ لە مێژووی کورددا، چەند جارێ وەک ناپاکی ناساندووه و
دەلی: (من بۆ خۆم سێ جار لە نووسینی بلاوکرەوێ خۆمدا ئەو قسە لۆکە
هەلبەستراوەم تۆمارکردووه، داخەکەم هەر سێ جارەکەش بە زمانی پرووسی
بوون) «5، 10» ئیستاش دەیهوێ، ئەو غەدری لە گیانی ناغای هەمەوێند
کراوه، بە زیادووه تۆلەى بۆ بکاتەوه. بۆیە لە کۆتایی گوتارەکید، داواى
لیبورێن لە گیانی پاکی دەکا، پروانامەى پاکیی و نیشتمانپەرەوێ بۆ
مۆردەکا و دەلی: (من بەش بە حالێ خۆم، زۆر بە گەرمی، داواى لیبورێن
لە موشری هەمەى سلیتمان و هۆزى سەریەرزى هەمەوێند و شۆرەسوارانی
دەکەم). «5، 10»

ئەم دید و بۆجۆنە نۆیەى دوکتۆر کەمال، ئەوەمان بێر دەخاتەوه، کە مێژوو
لە گەلی شۆنی ئەم جیهانە و لە هیندی بواردا، چەندین جار خۆی دووبارە
و چەند بارە دەکاتەوه. ئەوێ، دواى پتر لە هەشتا سالی رەبەق، ئیسکەکانی
بنەمالەى رۆمانۆفی دوا تزاری پرووسیا، لە گۆر دەردەهێن و زۆر بە پێزەوه،
لە تەنیشت باووباپیرانی خۆیانەوه دەیاننێژن. هەرەها لە سەردەمى
خروشتیفا، لە یەکییتی سۆڤیەت، پەیکەرەکەى ستالینیان لا برد و مافی
ئەندامیتیشیان لێ سەندەوه، کەچی پاشان لە سەردەمى برێژنیفا، پلەوپایە
و پێزی تایبەتیی خۆیان بۆ گێڕاوه. لە عێراقیشدا، هەمووی چەند سالی
لەمەوبەر بوو، زۆر بە چاکە باسی رۆلی بنەمالەى شا فەیسەلیان دەکرد و
مەزراکانیان بۆ هەلبەستەوه. گەر ئەورۆ لە کوردستانی بنەدەسى ئیمەشدا،

شتی لهو رووداوه میژوویی یا نه ئیقبداتهوه، شتیکی سهر نییه!
بهلام با جارئ، لیره دا ههلویتسته به بکهین، پهله نه کهین، بهخوایی سهری
قایلبوون بۆ دوکتور نه له قیتین. ههر له بهرنه وهی، میژوونووسیکی شارهزا، به
توانا و ناسراوی وهک دوکتور، سهره داوی گریکویره کی کلافه ی گرفتیکی
میژوویی، لهو چه شنه ی بۆ کردوینه تهوه، ئیدی ههر له خو مانه وه و بۆ
به لگه، له پستی ملی بۆ بدهین و پشگیری بیکهین.

ههر چه نده، بهم ههواله نوییه ی دوکتور، هیتدی له پروناکبیر و نووسهران،
تووشی دله راوکه، در دۆنگیی و پارایی دهین، به چاوی گومانه وه له میژووی
نه ته وه که مان ده روان، وایانلیدی، بیر بکه نه وه، پتر به داوی راستیه کاند
بکه رین. له گه له نه وه شدا، دوکتور هه ولیداوه، تاله مووی باریکی ملی خۆی،
له دهس چه قوی تیری میژووی تاوانباریی رزگاریکا. بهلام هیتشتا زووه و
زۆری ماوه، نهو راستیه ی دوکتور دهیه وئ، پرومان پتیه تین، به تهواویی
له نیتو بیر و هۆشی خۆنده وار و نووسهران به تایبه تیی و کۆمه لانی خه لک
به گشتیی، جیگه ی بکاته وه و وهک راستیه کی بۆ چه ندو و چون
بیچه سپین. چونکه :

1. تا ئیستا، هه موو سه رچاوه میژوویی یه کانی وهک (یاداشته کانی ره فیک
حیلمی، چیم دی نه حمه د خواجه ... تاد)، که نووسه ره کانیان لهو
رۆزگارانه دا، له نیتو جه رگه ی کاره ساته کاند ژیاون، نهو ناپاکیه ی مو شیر
ئاغایان له نووسینه کانی خۆیاندا تۆمار کردووه، تا دوا رۆژه کانی ژیانیشیان،
لئی په شیمان نه به ونه ته وه و هیچ که سیکیشیان پاکانه یان بۆ نه کردووه. با
بزاین، نهو دوو نووسه ره، لهو باره وه چیمان بۆ ده گتیره وه؟

مامۆستا ره فیک حیلمی، له یاداشته کانییدا ده لئ: (له م ده ریه نده وه که به
له شکر ی شتیخ مه حموود ته نرابه وه و گیرابو، تپه پین بۆ له شکره که ی
ئینگلیز شتیکی ئاسان نه بوو. « شتیخ مه حموود » یش نه وه ی به بیرا
نه نه هات، که له لایه کی تره وه به توانن، له ده ریه نده وه تپه پین و هه لمه تیان
به رنه سه ر. چونکه له زه مانئ ئاسووریه کانه وه تا نهو رۆژه، ههر له شکر یکی
دوژمن رووی کرد بته نه م وولاته، تا له شه ری نه م ده ریه نده سه رنه که وتب،
نه یه توانیوه پین بنیته نهو دیوی شاخه که وه. بهلام به « رابه ر » ی « مو شیر ی

همه‌ی سلیمان»، یکتیک له ره‌نیسه به‌گزاده‌کانی «همه‌وه‌ند»، که ساردی و ناگوکیی له‌گه‌ل «شیخ مه‌حمود» هه‌بوو، به‌شیک له له‌شکره‌کی ئینگلیز، به‌یانیه‌ک پتش هه‌تاوکه‌وتن و له‌رتگه‌یه‌که‌وه به‌بیری که‌سا نه‌هاتیی، له‌لای راستی دهره‌نده‌وه به‌شاخه‌کانا سهرکه‌وت. له‌سفیده‌ی به‌یانان و له‌کاتیکا که‌شیخ مه‌حمود له‌به‌رده‌می دهره‌نده‌وه به‌ته‌ما‌بوو، هه‌لمه‌ت به‌رنه‌سهری، له‌پشته‌وه دهره‌یان دا.» (125-124.7).

لیره‌دا ماموستا حیلمی، ته‌نیا باسی ناپاکییه‌که‌ی موشیرناغا و دهره‌ندی بازیان ده‌کا. هه‌روه‌ها دوکتوریش هه‌ر باسی نه‌و رووداو و شوته‌ ده‌کا. به‌لام «نه‌حمه‌د خواجه»، جگه‌ له‌جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازیان، له‌چهند جیگایه‌کی دیکه‌ی بیره‌وره‌یه‌کانیدا، ناوی موشیری همه‌وه‌ند ده‌هیتنی، باسی په‌لاماردان و هتیره‌که‌ی «تاسلوجه» ش ده‌کا، به‌چ شتویه، رۆلی ناپاگانه‌ی خۆی تیدا بینوه.

دوای نه‌وه‌ی، نه‌حمه‌د خواجه، تابلۆیه‌کی ره‌نگاره‌نگی، چۆنیتی شه‌ره‌که و نازایه‌تی بیتچوه‌ شیرانی کوردمان بۆ ده‌کیشتن، پاشان باسی موشیرناغا ده‌کا و ده‌لتی: (تا پاش نیوه‌رۆ، تاسلوجه به‌و به‌گۆرستانی نه‌و سوپایه و گیاندار له‌دورمن به‌را. وا نه‌زانم، زابتیک له‌گه‌ل مشیری همه‌ی سلیمانی همه‌وه‌ندا رزگاری بوو.) (41.1) نه‌مه‌ نه‌وه‌مان بۆ ده‌سه‌لمیتنی، موشیرناغا له‌شه‌ری تاسلوجه‌دا به‌شداری کردی، که‌چهند رۆژی پتش شه‌ری دهره‌ندی بازیان روویدابوو. پاشان له‌جیگایه‌کی دیکه‌دا ده‌لتی: (له‌و کاتدا، که‌له‌لای حاجی سه‌بید عومەر به‌وم، پیاوێکی شال سه‌وز به‌سه‌ریان هیتا. له‌ناو پیتلاوه‌کانیا نامه‌یه‌ک دۆزرا بۆوه، دایه‌ده‌ستم، فه‌رمووی چی نووسراوه؟ نه‌مه‌بوو: له‌ع. بۆم. نه‌زه‌ون خ ناچیت. پیتی وت: نیره‌مراوی له‌وشکی مه‌له‌نه‌که‌یت، نه‌مه‌چییه‌؟ وتی سێ زابت دایاغتی، که‌به‌به‌م بۆ مشیرناغا. وتیان بلتی خواردن ناچیت.) (45.1) نه‌مه‌ش نه‌وه‌مان بۆ ده‌رده‌خا، موشیرناغا نه‌که‌هه‌ر له‌شه‌ره‌کاندا به‌شداری کردووه، به‌لکوو تۆری سیخوڕیشی رتیکه‌ستوه.

دهرباره‌ی جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازیانیش ده‌لتی: (له‌ژێر جله‌وکیشی مشیر ناغای همه‌وه‌ندا، که‌به‌فه‌رمانی هوکمداری کوردستان کرابوو به‌سه‌رۆکی

هتیزی چه مسچه مال، له لار پی چپای دهر به نده وه، له چه پ و راست و پرو به پرو، به هتیزیکی سواره ی گیان به لاشی هیندییه وه، به سنی لیشاوی به دبه خستی و خوتنمژ، له ناکاو و سپیده ی عاسماندا هتیرشیان هینا. (1، 47-48) پاشان ده لتی: (له سهر پیشاندان و په یامی مشیر ناغا، به برینداری شیخ مه حمود له گه ل شیخ حه مه غه ریب به یه خسیر گیران و بران بز به غداد و دواپی جه نگیش هات. (1، 48)

هه لبه ته شیخ مه حمود خوی، لهو کاته دا موشیر ناغای دیوه، بزیه نهم قسه یه باسه ده کری، نه گینا چۆن موشیر، شتیخی پیشانی ئینگلیزه کان داوه؟! وا بزائم، نهم چند کۆپله یه ی لهو دوو سه ره چاوه یه وه وه رمانگرت، گه واهی نه وه ده دن، موشیر ناغا لهو سه رده مه دا، پیوه ندیی به ئینگلیزه کانه وه هه بووه و دژی له شکره که ی شیخ مه حمود له کار دا بووه. نهو دوو پیاهوش، خوتنده وار و پروناکبیری سه رده می خویان بوون، لهو باوه ردا نیم، شتیکی تایبه تیشیان له گه ل موشیر ناغادا هه بوو بی، تا نهو بوختانانه ی بز هه لبه ستا!

2. راسته وهک ده ماوه ده گتیره وه و ده لتی: موشیر ناغا له پیتشدا، له گه ل شۆرشگتیره کان بووه، پاشان له گه ل شیخ مه حمود دا تیکچووه، بزیه په نای بز بهر ئینگلیزه کان بردووه. به لام جکه له وه ی، هیچ شتی پاساوی نا پاکیی نادا، تا ئیستاش، چ به ده می و چ به نووسین، له میژووی کورددا نه بیسراوه، دوا ی نهو پرو داوه، کهس به نیشتمان په روهر باسی کردی.

3. هیتشتا خوتنده وار و نووسه راغان، به ته وایی هه موو کونوقوژینی نووسراوه کانی میژوویان نه پشکنیوه، هه موو به لگه نامه کانی نه رشیفی بریتانیا، به دوا ی نهو پرو داوه دا نه گه راون. ته نانه ت دوکتور خوشی، زۆر لهو کاره دلتیانیه، بزیه داوا له پروناکبیر و نووسه ران دهکا، بز دلتیایی ته ماشای به لگه نامه کانی نه رشیفی بریتانیا بکه ن و ده لتی: (نهم باسه ی موشیری حه مه ی سلیمان پیوستی به پنداچوونه وه یه کی قووله. (10، 5) هه روه ها ده لتی: (خۆزگه نهو کوردانه ی له هه نده رانن، به وردی له ناو فایله کانی وه زاره تی مه سته عمه رات و فرۆکه وایی بریتانیا دا به دوی نهم باسه دا ده گه ران، چونکه من هه موویانم له بهر ده ستدا نییه. (10، 5)

که واته پتویسته بزاین، ئەو ئەرشیفە دەولەمەندەى بریتانیا، چى دیکەى لەسەر ئەو پرووداوە بە تاییەتیی و لەسەر کیشەى کورد بە گشتیی، لە نێو هەناوی خۆیدا حەشارداوە، تا ئەو کاتە بە بەلگە و لیکۆلینەو، لە هەموو باری سەرئەجەکان بدوێن، ئینجا پتویستە بریار بدەین!

4. پاشان دوکتۆر لەسەر باسەکەى دەروا و دەلتی: (لەو سەدان بەلگەنامەى ئەو رۆژگارە، کە مەن دیومەن ناوی موشیری حەمەى سەلیمان بە خراپى نەهاتوو. بە پێچەوانەو، لەم چەنداندا لە بەلگەنامەى کەدا، وەک کوردپەرورەتیک ناوی هاتوو. یەکتیکە لەوانەى سەرەتای سییەکان داواى مافە پەواکانى کوردی کردوو. 5، 10)

دەبێ، لێرەدا ئەو بەلێتین: مەرج نییە، کاتێ دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستان، بە چاکە باسى کوردیکیان کرد، بە نیشتمانپەرور لە قەڵەمیاندا، ئیدی ئەوان راست بکەن و ئێمەش باوەریان پێبکەین. چونکە پتویستە، بزاین، بۆچی بەو شتوویە، بە شانویازویدا هەڵدەدەن و بە نیشتمانپەرورەى دادەنێن؟ ئایا ئەو سەرەمەى خوارووی کوردستان، لە لایەن ئیمپریالیزمى بریتانیاوە داگیرکراو، خەسەلتى نیشتمانپەرورەى، بە چ سەنگ و تەرازوویەک دەکێشرا؟ نیشتمانپەرورەى لای ئینگلیزەکان چى دەگەیان؟ رەنگووتى چۆن بوو؟ کى ئەو مافەى هەبوو، ئەو ناسنامە گرنگە بە خەلکى بێخەش؟ ئینگلیزەکان یا نووسەر و شۆرشگێڕەکانى کورد بۆیان هەبوو، بریار بدەن، نیشتمانفرۆش لە نیشتمانپەرور، ناپاک لە پاک، رەش لە سپى جیا بکەنەو؟ جگە لەوانەش، گەر موشیر، بە راستیی پیاوی ئینگلیز بووبێ و ناپاکیی لە شۆرشەکەى شیخ مەحمود کردبێ، مەرج نییە، هەموو کاتى، داگیرکەر فایلی ناپاکیی پیاوێکەى خۆى، بۆ خەلکى ئاشکرابکا و پەردەیان لە روو هەڵمەلت، تا ناوی نیتوچەوانیان نەتکێ و خەلکى دیکەى پێ بەچەترستێن نەبێ.

هەرەها، لە مێژووی کۆن و نوێ کورددا، چەندین نمونەى ناکۆکیی و ناپاکیی، لەو بابەتەى موشیر ناغامان هەیە. هێندى کەس لە سەرەتادا، نیشتمانپەرور و شۆرشگێڕ بوون، پاشان ناپاکییان لە خاک و نەتەوێکەى خۆیان کردوو. هێندیکى دیکەش، هەر لە بنەڕەتدا خۆفرۆشبوون، بەلام

پاشان ھۆشیان بە بەر خۆیاندا ھاتۆتەو، وازیان لە ڕێگای ناپاکیی و دوژمنایەتی نەتەوەکیان ھێناو، بەرانبەر بە داگیرکەری بیانیی ڕاوەستان و ڕاپەرپوون. تەنانت ھێندێکیشیان لەو ڕێیەدا، گیانی پاکیان بە دایکی نیشتمان بەخشیو و لە سێدارە دراو، بە خۆینی گەش و ئالیان، پەلە چلکەکانی ناپاکیی ژبانی خۆیان شتۆتەو، بەو شتۆیە باجی ناپاکیی خۆیان داو. بۆ ئومو ە « یەزدانشێر » ناپاکیی لە شۆرشەکی « میر بەدرخان بەگی بۆتان » کرد، لە گەل سوبای تورکدا، پەلاماری شۆرشگێڕەکانیان دا و ناگری شۆرشەکیان کوژاندەو. کەچی ھەر ھەمان « یەزدانشێر » ی ناپاک بوو، داوی مارەییە، گەورەترین شۆرشێ دژی تورکە عوسمانییەکان بەرپا کرد. بەییتی بۆجوانی، ھێندێ لە نووسەر و میژوونوسان، بەتێسە شۆرشەکی « یەزدانشێر »، لەوێ « میر بەدرخان »، گەلی بەتینتر و گەشەدارتر بوو، لە زۆر ڕووەو، ڕێکوپێکتر، بەھیزتر و پێشکەوتوتر بوو.

ئەو جگە لەوێ دەتوانین، لەو بارەییو، چەندین ئومو ە زیندووی دیکە نوێ، لە ھەموو بەشەکانی کوردستاندا، لەسەر سەرائی ئەو ڕۆی کورد بەییتینەو. ئەمە گەر شتی بگەینەتی، تەنیا ئەوێ، مەژێ لە ھەموو قۆناغەکانی ژبانی خۆیدا لێدەوشتەو، قاچی بەرەو لیواری چالی ڕەشی ناپاکیی ھەلخۆی و ناپاکیی لە خۆی، ڕێکخراوەکی و نیشتمانەکی بکا. لە ھەمان کاتیشدا بۆی ھەیی، لە قۆناغێکی دیکە ژبانییدا، بیری لە خراپەکاریی و ناپاکییەکانی خۆی بکا تەو، وەک نیشتمانپەرورێ سەرلەنوێ تێھەلچیتەو، لە پێتاری ئازادی، سەرەخۆی و سەرفرازی گەل و نیشتمانەکییدا تێبکۆشی و قوربانییدا، جا موشیر ئاغاش لەم یاسایە، بەدەرەبوو و بەدەرنییە. گەر لە سەردەمی شیخ مەحموددا، دەسی لە گەل ئینگلیزەکاندا تێکەلاو کردبێ، تەنیا بۆ ئەوێ پستی شیخ لە زەوی بدا، دوورنییە، لە سییەکاندا پەشیمانبوو پیتەو، وەک دوکتۆرش دەلی: داوی مافە ڕەواکانی کوردی کردبێ! بەلام جاری ئەو گریمانە، لە لاپەرەکانی میژووی ئەم ھەشتا سالێ داوی کورددا، ھیچ لەو راستییە ناگۆڕی، تا ئەو ڕوداوە بە تەواوی ڕوونەبیتەو، تا بەلگە نیشتمانپەرورێ ناغامان دەسنەکوێ، ھەر وەک ھەموو ناپاکیی دیکە نەتەوەکیان تەماشادەکری.

پاشان دوکتۆز بەلگە یەکی دیکە دەهینیتەوه و دەلت: (جەنرال فریزەر پتویستی نە بە مویشیری حەمەدی سلتیمان، نە بە هیچ کوردیک بوو تا بە سەر هیزەکە شتیخ مەحمودا سەر بکەوێ، هیزەکە ی ئەو بریتی بوو لە دوو لیوای پیادە و سواری سیخ و گورگە ی شەرکەری شاخاوی مەشقپیتکراوی پر لە چەک و تفاقای نوێ و ژمارە یەکی زۆر لە زرتپۆش و تۆپی هەمەچەشنە، کە هاتبوونە جەنگی هیزتیک بچووک ی بێمەشقی کەم چەک و تفاقای کۆن، کە تەنیا بارەریان بە کەرەمات و تەلیسمی گوللە بەندەکە ی شتیخ مەحمود بە را دە ی یەکەم و کوردایەتی بە را دە ی چوارەم لە سەنگەری شەرفدا کۆی کردبوونەوه. (5, 10)

تاقیکردنەوه ی میژووی راپەرین و شۆرشەکانی کورد، ئەوەمان بۆ دەردەخا، ئەم بەلگە یە یێ بنچینه یە و لە راستییەوه دووره. چونکە داگیرکەرانی کوردستان، گەر لەوێش بەهیزتر بووین، گەر سوپا کانیان لەوێش گەورەتر بووین، گەر سەربازەکانیان لەوێش زیاتر مەشقیان پتکراوین، گەر لەوێش زیاتر چەکی جۆرە جۆری مۆدێرنیان هەبووین، وەک دوکتۆز باسیدەکا، ئەوا هیشتا هەر پتویستیان بە یارمەتی ی و چاوساغی خۆفرۆشانی نیتوخۆ هەبووه. بۆ نمونە: سوپای داگیرکەری دەولەتی عێراق، کە وەک ئینگلیزەکان سوپا یەکی نامۆ و بیانیی نییە، زۆری زۆری سەربازەکانی، لە پۆلە رەشپووتەکانی گەلانی عێراق پتکەاتووه. دەولەتی عێراق، باشووری کوردستان بە بەشت لە خاکی خۆی و نیشتمانی عەرەب دەزانی، و اتا شارەزاییەکی باشی لە کوردستاندا هەیه. کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، لەو پۆلەوه ئەو دەولەتە عەرەبییە دامەزراوه، هەر کاتێ راپەرین و شۆرشێکی چەکداریی، لە باشووری کوردستاندا بەریابووین، سەرانی ئەو دەولەتە داگیرکەرە، هەمیشە پەنایان بۆ بەر پوازی کوردیی و خۆفرۆشانی نیتوخۆ بردووه، تا هێرش بۆ سەر بکە و سەنگەرەکانی پتشمەرگە ی کورد بەرن. چونکە هەمیشە لە هیزی پتشمەرگە ترسان، و یستوویانە، بە کەمترین زیان، شۆرشەکە جوانەمەرگ بکەن. لەبەرئەوه، هەمیشە پتویستیان بە جاشە کورد هەبووه، تا وەک چاوساغی پتشیانکەون، رێگایان پیشاندەن، لەگەڵ ئەوەشدا، سەردەمەکەش گەلێ گۆراوه، چەکی باشتەر و فەرکە ی

جەنگیی مۆدرنیشیان ھەبە، ئەو نەخشانە (ھەموو شار و شارۆچکە و گوند و شاخ و داخ و گرد و تەپۆلکە و دارستان و گۆم و پروبار و جۆگە کوردستانیان بۆست بە بۆست پێوابوو) «5، 10»، دوێنێ لای ئینگلیزەکان دەسە کەوتن، ئەوڕۆ ھەمان نەخشە و بگرە باشتێش، لای داگیرکەری دەولەتی عێراقیش چنگە کەون.

ئەو جگە لەوێ، ھەمووی چەند رۆژێ، پێش ئەوێ ئەو جەنگی دەریەندی بازیان روویدا، شۆرشگیرەکانی کورد لە تاسلۆجە، پەلاماری سوپای داگیرکەری ئینگلیزیان دا. جگە لە کوژاو و بریندار، وەک دوکتۆر خوشی دەلی: (لەو شەڕدا ئینگلیزەکان شکان. بە پیتی سەرچاوەکانی خۆیان چوار زۆریۆش و نۆژە ئۆتۆمبیلی ئۆردیان تێکشکێنران). «5، 10» جە ئیدی خەلکینە ھەر خۆتان بلێن، ھێزێکی وا کەم، بە چەند پارچە چەکی کۆنەو، لە بەرزاییەکی وەک تاسلۆجە، پەلاماری سوپایەکی گەورە و پڕ چەکی مۆدرنی ئینگلیزیان دا، (کە لە تەقەنگی پەرپووتی ماووز و برنە و چەقۆ و خەنجەر و توورە کە یەک نانەوشکە بەولایە ھێسچی تریان پێ نەبووین) «5، 10»، تەنیا پشت و پەنایان، تەنیا سەرچاوە و قەلەمی ھێزی دەس و ئەژنۆیان، ھەر خۆیان بووین، وەک دوکتۆریش خۆی گەواھیان بۆ دەدا و دەلی: (تەنیا باوەریان بە کەرەمات و تەلیسمی گوللە بەندە کە ی شێخ مەحمود بە رادە یە کەسەم و کسوردا یەتی بە رادە ی چوارەم کۆی کرد پێستەو) «5، 10» ئیدی دوا ی ئەو سەرکەوتنە مەزنە ی کورد، دوا ی ئەو تێکشکاندنە پێنا پەرپووتی ئینگلیزەکان، دوا ی ئەو ھەموو زیانە گەورە یە، لە شەری تاسلۆجە دا لە سوپای ئینگلیز کەوت، بۆچی دەین، ژەنەرال فرێزەر لە ھێزی کورد نەترساین و پەنای بۆ بەر یە کێکی وەک مو شیر ناغا نە بردین!!! بۆچی دەین، پێستی بە مو شیر ی ھەمی سلتیمان یا ھیچ کورد یکی دیکە نەبووین، تا بە سەر ھێزە کە ی شێخ مەحمود دا سەرکەو ی؟ ئایا دۆزمنان و داگیرکەرەکان، بۆ ئەو ی سەرکەون، ھەموو ھۆیە بە کارنا ھێن؟ لە ھیچ شتێ سەندە کە نەو؟ ئایا مارانگاز لە خەشی مار و میروو ناترسن!!!

ھەر ھە دوکتۆر لە جێگایەکی دیکە ی گوتارە کەیدا، دەریارە ی ھێزی شۆرشگیرەکان دەلی: (بە داخەو، شێخ مەحمود بۆ ئەو کارە گەورە یە بە

هزار ناری عه‌لی و نه‌مسهر و نه‌وسهر نو‌جا توانیبوی سنج سه‌د
 چه‌کداریک کو‌یکاته‌وه. «5, 10» دیاره، گهر نه‌م ژماره‌یه‌ی دو‌کتور
 باسیده‌گا، له‌ به‌ر رۆشنایی نو‌ زانیارییانه‌ی له‌ سه‌رچاوه‌کاندا هه‌ن،
 به‌راوردیانبکه‌ین، نه‌وا بۆمان ده‌رده‌که‌وئ، راست نیسه. چونکه وه‌ک
 سه‌رچاوه‌کان بۆمان ده‌گێرنه‌وه، هه‌یزه‌که گه‌لئ له‌وه زیاتر بووه. شیخ مه‌حمود
 هه‌یزه‌که‌ی خۆی به‌ سه‌ر سنج ده‌سته‌دا دا‌به‌شکردوه. ده‌سته‌ی یه‌که‌م له‌گه‌ل
 شیخ قادری برای له‌ نزیک چه‌مچه‌مال، ده‌سته‌ی دو‌وه‌م له‌گه‌ل مه‌حمود
 خانی دزلی له‌ نزیک قه‌ره‌ه‌نجیر و ده‌سته‌ی سێیه‌میش له‌گه‌ل خۆیدا له‌
 ده‌ریه‌ندی بازبان بوون. هه‌ر به‌ ته‌نیا نو‌ هه‌یزه‌ی شیخ قادر سه‌ره‌رشتیی
 کردوه، له‌و ژماره‌یه‌ پتر بووه. له‌و باره‌یه‌وه، مامۆستا حیلمی ده‌لئ: «شیخ
 مه‌حمود» فەرمانی دا به‌ «شیخ قادری» برای که ده‌سه‌جی به‌ خۆی و
 «500» سواری کوردوه به‌جێته «به‌نه» که نه‌که‌وێته «4» میل نو‌ لای
 باکووری چه‌مچه‌مال. «121, 7»

بۆیه تا نو‌ رۆژه‌ی، هه‌م‌و‌ر راستیه‌که‌کان بۆ چه‌ماوه‌ری گه‌ل، به‌ ته‌واوی
 پرونده‌به‌نه‌وه، به‌لکه‌ میترووی یه‌کان ده‌یسه‌لێتن، نو‌ دید و بۆچوونانه‌ی
 دو‌کتور که‌مال، هه‌روا له‌ خانه‌ی گوماندا ده‌مێننه‌وه. له‌به‌رنه‌وه، با زۆر زو
 به‌ریان ده‌هین، په‌له‌نه‌که‌ین، چونکه گهر په‌له له‌ تاوانبارکردنی موشیردا کرابێ،
 نه‌وا پیتوستناکا، په‌له له‌ سه‌رینه‌وه‌ی نو‌ تاوانده‌ا بکری، تا جارتیکی
 دیکه‌ش به‌ هه‌له‌دا نه‌چینه‌وه، سه‌ره‌له‌نوێ تاوانباری بکه‌ینه‌وه و دیسانه‌وه له‌
 بۆچوونه‌کاغان په‌شیمانیه‌نه‌وه. به‌لام له‌گه‌ل هه‌موو نه‌مانه‌شدا، دو‌کتور که‌مال
 کارتیکی گه‌لئ چاکی کردوه، چونکه له‌ ده‌رگای باستیکی میترووی و
 گرنگی داوه، نو‌ ده‌رگایه‌شی له‌ به‌رده‌می پروناکییر و نو‌سه‌رانی کورددا، له‌
 سه‌ر گازی پشت به‌ ناواله‌یی به‌جیه‌هێشتوه.

هه‌لبه‌ته کارتیکی زۆر پیتوست و ره‌وايه، گهر هه‌مسو کاتئ، به‌ چاوی
 گومانه‌وه له‌ هه‌مسو شتی به‌روانێن، به‌ دوا‌ی راستیدا به‌گه‌رێن، هه‌ولیده‌ین،
 هه‌له‌کاغان راسکه‌ینه‌وه، په‌له‌ی تاوانه‌ ره‌ش و چلکه‌ میترووی یه‌کان، به‌
 به‌لکه‌ی نه‌کا‌دیسیانه‌ به‌شورینه‌وه، ده‌سی نا‌پاکه‌کانی میتروو، بۆ رۆله‌کانی
 گه‌ل نا‌شکراکه‌ین، ناویان‌ب‌زێنێن و له‌ قاویانیده‌ین. له‌ هه‌مان کاتیشدا، نو‌

کوردانه‌ی به خۆپایی، سوکایه‌تییانپێکراوه، تاوانی ناپاکییان وه‌پالخواوه و
 ناویان له‌که‌دارکراوه، زۆر به‌ دلپاکیی و له‌خۆبووردنمه‌وه، داوانی لیبووردن له
 گیانی پاکی خۆیان و نه‌وه‌کانیان بکه‌ین و به‌ چاوی ریزه‌وه ته‌ماشایانیکه‌ین.
 وه‌ک ده‌لێن، مێژوو له‌ قوناغه جیاوازه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مرۆڤایه‌تیدا، هه‌ر
 خاوه‌ن ده‌سه‌لاته به‌هێز و تواناکان نووسیبوایه‌ته‌وه و ده‌شینووسنه‌وه. به‌لام
 مه‌رجیییه، نه‌و مێژووه مێژویه‌کی راستدروست بێ، ناوتنه‌یه‌کی بێگه‌رد و
 بالانمای پروداوه‌کانی، سه‌رده‌مه جیاوازه‌کانی نه‌و کۆمه‌لگه‌یه‌بێ. بۆیه ده‌بێ،
 پروناکبیر و نووسه‌رانی کوردیش، په‌ندێ له‌م پروداوانه‌ی سه‌رده‌م وه‌ریگرن،
 به‌ چاوی وێژدان و راستییه‌وه له‌ مێژوو به‌روانن، به‌ شێوه‌یه‌کی نه‌کادیمیانه،
 لاپه‌ره‌کانی مێژووی کورد به‌رازێننه‌وه، په‌نا بۆ ئه‌رشیف و به‌لگه‌نامه‌کانی
 کورد و بیانیی به‌رن، به‌ ده‌سپاکییه‌وه بیانگوتزنه‌وه و به‌کاریانبه‌یتن، دوور
 له‌ گرتوگۆلی سایکۆلۆژی، به‌رژه‌وه‌ندی تایبه‌تی تاکه‌سیی، بنه‌مه‌اله‌یی و
 پێکخواوه‌یی، مێژووی نوێی کورد، بۆ نه‌وه‌کانی داهااتوومان، وه‌ک چۆن
 هه‌یه، هه‌ر به‌و شێوه‌یه‌ش تۆماربکری، نه‌گینا مێژویه‌کی زۆله‌ک و پر له
 درۆده‌له‌سه‌ی لی دهرده‌چێ. گه‌ر نه‌و پۆش پروناکبیر، نووسه‌ر و
 مێژوونووسان، له‌ به‌ر هه‌ر هۆیه‌ بێ، چا و له‌ راستیه‌کان بنوقێن، نه‌وا زۆر
 دلنیام، له‌ پاشه‌پۆژدا، پۆله‌ شاره‌زا و به‌ نه‌مه‌که‌کانی کورد، هه‌موو هه‌له
 مێژوویی یه‌کان راسته‌که‌نه‌وه، مێژویه‌کی راسته‌قینه و گه‌شاه‌ی کوردمان
 بۆ تۆمارده‌که‌ن.

1998/08/08

تییینی :

ده‌قی نه‌و کۆیله‌ی له‌ (یاداشت و چیم دی) یه‌وه وه‌رگیراوه‌ن، ده‌سکاری پێنووسه‌که‌یم
 کردوه، به‌و شێوه‌یه‌ی له‌گه‌ل پێنووسی نه‌و پۆژدا به‌گونجی.

قہرز کون دہی، بہ لام
نافہوتی!

دوای نمودی به لشه‌فیکه‌کانی پرووس، به سه‌رکردایه‌تی لیتنین، له
(17/ نه‌کستوبه‌ری/ 1917) دا، کۆده‌تا خوتناوییه‌که‌یان به سه‌رکه‌وتوبوی به
نه‌نجامگه‌یاند، دوا تزاری ئیمپراتوریای پرووسیا (نیکۆلای ئەلیکساندەر فیچ
رۆمانۆف، 1894-1917) یان ناچارکرد، واز له ده‌سه‌لات و فەرمانه‌روایی
به‌یتن. به‌لام لیتنین به‌وه‌ش وازی له نه‌هیتا، به‌لکو وه‌موویان گرتن، پاشان
به‌شیه‌یه‌کی نارها، خۆی، هاوسه‌ره‌که‌ی، منداله‌کانی، پزیشکی تاییه‌تی
خه‌یزانه‌که‌ی و چه‌ند ده‌سوپیه‌ه‌ندیکیان گولله‌بارانکردن. دواي نمودی
لاشه‌کانیشیان به‌ تیزاب سوتاندن، هه‌ر به‌ کۆمه‌ل له‌ گۆژیکدا شاردیانه‌وه.
ئیمه‌ لیته‌دا، له‌ هۆکاره‌ سه‌ره‌کییه‌کانی، نه‌م کرده‌وه خراپه‌ی کۆمۆنیسته‌کان
ناکۆلینه‌وه، چونکه‌ نموده‌ کاری ئیمه‌ نییه‌ و دادگای میژوومان بۆ لیتنین و
هاوپت‌کانی دانه‌ناوه. به‌لام نمودی تا ئیستسا، له‌ دووتوی په‌رتوکه‌کاندا
نوسه‌ران، له‌ سه‌ر زاران و له‌ نیتو کۆمه‌لانی خه‌لکیدا بلاوه، نموده‌،
کۆمۆنیسته‌کان ده‌یانویست، به‌ یه‌که‌جاره‌کی کۆتایی به‌ ده‌سه‌لاتی بنه‌ماله‌ی
رۆمانۆف به‌یتن، لا په‌ریه‌کی نوی، له‌ میژووی نه‌نموده‌ی پرووسدا هه‌لبه‌ده‌نه‌وه،

دهسه لات له دهس كولاك، بۆرژوا و سه رمایه داره كانی پرووس بسیتین، دهوله تی كریكار و جوتیار دامه زریقن، ژیرخانی ئابوری و كۆمه لایه تی یی كۆمه لگهی پرووس بگۆزن، سیستیمیکى نوئی ئابوری، له گشت پرووسیا و ولاته كانی بنده سیدا بچه سپیتین.

هه رچه نده را باویو، لیتین لهو باوه ره دابوو، تا یه كتی له بنه ماله ی رۆمانۆف له ژیاندا بچیتن، مه ترسییه کی گه ووه، بۆ سه ر پاشه رۆژی شوپشه پڕۆلیتاریا كه یان په ی داده كا. دوورنییه، نهو بنه ماله یه دهسه لات په ی داده نه وه و تۆله ی خۆیان سه نه نه وه، دواتریش هه موو نه خشه و پلانه كانی لیتین و هاوړی به لشه فیه كه كانی پوچكه نه وه. له به رنه وه، لیتین به یاری داوه، به یه كجاری و بۆ تا هه تا یه، پاكستاریانكا. به لام نه ز لهو باوه ره دام، گه ر نهو بۆ چوونه ش راسته ب، نهوا به شتیکی زۆری هۆی نهو كۆكۆزییه، بۆ تۆله سه نده نه وه ده كه رته نه وه. چونكه (هرا گه ووه كه ی لیتین، نه لیكسانده ر نیلیچ ئولیانۆف، له ریکه خراوێکی چه یی تیرۆریستی وهك نه زۆر نه یان ئولیاندا - ویستی گه ل - كاری ده كرد. له 1/مارسی 1887 دا، یه كتی بوو، له وانیه ی به ستداری له هه ولی كوشتی نه لیكسانده ری سییمى تزاری پرووسیا دا كرد. هه ولی شه ری نه لیكسانده ر ئولیانۆف گه ر، له 8/مای 1887 دا، له سێداره یاندا.) 18، 34-35، دیاره، نهو رووداوه له ژیا نی لیتین و بنه ماله كه یدا، هه روا رووداویکی كه م با یه خ نه بووه، به لكوو به پێچه وانه وه، تا راده یه کی زۆر، كساریکی ته وای له هه ست و هۆشی لیتین كسردووه، پێوه ندیه کی توندى، به باری دهروونی خودی لیتین خۆیه وه هه بووه، له دل و دهروونی لیتیندا، گریه کی سایكۆلۆژی گه ووه ی، به رانبه ر بنه ماله ی رۆمانۆف دروسكردووه. بۆیه له ژیر په رده ی له نیویردنی دهسه لاتی بنه ماله ی رۆمانۆف و پاراستنی شوپشه كه یدا، بهو شێوه تراژیدی و درێدانه یه، دره ختی نهو بنه ماله یه ی له په گۆریشه وه هه لكیشه وه.

نهم كاره، له سه رده می خۆی و تا دوا رۆژه كانی دهسه لاتی كۆمۆنیسته كان له یه كیتی سۆقیهت، به كاریکی باش و شوپشگێترانه له قه له مده درا. به شێوه یه كه سێ نه بوو، دهنگ به رزكات هه و و بتوانی، بلی: نهم تۆله سه نده نه وه یه له گه ل باوه ری ئاسمانی و زه مینیدا ناگۆنجی، له گه ل په و شتی كۆمه لگهی

مرۆڤا يەتيدا ناکۆکە! چونکە کاتى، يەکنى خۆى بە دەسە دەدا و واز لە دەسەلات دەهيتنى، ئىدى نابى، بەو شىۋە سزاي خۆى، مندال، دەسپۆتەندەكانى بدرى و گوللە بارانكرتن. پاشان بە مردوو بيش وازيان لى نەهيتنى، لاشەكانيان بە كەرەسەى كىمياوى بشتوتندرى. — بەلام لە ۱۹۹۰-۱۹۹۱ هەرچەندە، ماو يەكى زۆر بە سەر ئەم كارەساتەدا تىپەپرەو، بىن ئەو ي كەسى لە راستىي ئەو پروداوە ناگادارىن، تا لە سالى (1990) دا، كۆمارە يەكگرتووەكانى يەكيتى سۆڤيەت ھەلەوشانەو، پارتى كۆمۆنىست لە دەسەلات كەوت. ئىدى كۆمەلانى خەلك، ھەك شارە زەرەوالە وروژان، لەوە زياتر نەيانتوانى، لە ناستى كارەساتەكاندا بێدەنگىن. ژۆرنالىست و شارەزايانى مېژوو، بە سەرانسەرى دەولەتى سۆڤيەتدا بلاويونەو، لاپەرى كۆن و نوڤى مېژووى ئىمپېراتۆرياي سۆڤيەتيان ھەلدايەو، زۆر بە كۆلۆدلەو، بە دواى ھەوالەكاندا دەگەران، كونوقوژنى نەرشىڤى دەزگا جۆرە جۆرەكانى دەولەتيان دەپشكنى و ھەك مەشك چىنەيان تيدا دەكرد. پاشان پەردەيان لەسەر، ھەموو ھەلەوپەلە و تاوانەكانى كۆمۆنىستەكان لادا، چەندىن دەكۆمىتتى گەنگيان دۆزىيەو، رۆژبەرۆژىش لە بەرەوە بلاوياندەكردەو و كۆمىنتاريان لە سەر دەنوسى.

لەو سەردەمانەدا، ھەر زوو تاوانەكانى كۆمۆنىستەكان، بەرانبەر رۆژنەكانى گەلانى سۆڤيەت لە قاودرا. بە تايەتتەى دەنگوباسى «تيرۆرى سوور»، كە لە سەردەمى لىنىندا دەسپيەكرد و لە سەردەمى ستالينىشدا، لە چلە پۆيەيان تىپەپرانە، بە تەواوى گشت وولاتەكانى سۆڤيەت و سەرپاي جىھانى تەنپەو. جگە لەوەى بە ميلیۆنان خەلكى بىتچارەيان، لە كەمىنەنەتەو بى و گەلانى جىاجىيائى نىو سنورى چوارچىوەى ئىمپېراتۆرياي سۆڤيەت، دەرەدەر و پەرشىلاو كەردەو، لە زىدى خۆيان ھەليانكەندن و رايانگوتزان، گرتووخانە و زىندانەكانى سىبىريايان، لە خەلكى بێدەرەتان پەركرد، چەندىن ميلیۆن كەسى بىتوانيان گوللە بارانكرد. بەپىي ھەموو ئەو لىكۆلېنەوانەى، مېژوونوسان، زانايانى كۆمەلناسى، پۆلىتيككاران و نووسەرانى يەكيتى سۆڤيەتى ھەلەوشاوە، پيشانيان داو، (لە سەردەمى ستاليندا، نزىكەى 40 ميلیۆن كەس لە ناو براوە). (3، 63).

یه کتی له و فایله کۆتانهی، دواى ئەم پروژەوانە سەرلەنوی هەلدرایهوه، کارهساتی لهنیوبردنی بنه‌ماله‌ی رۆمانۆف بوو. هەر زوو دهنگوباسه‌که له رۆژنامه‌کاندا پلازکرایهوه، وه‌ک ده‌کۆمیتنتی له تیتلیقیزیۆندا پیشاندرا. دواى ئەوه‌ی گۆره‌که‌یان دۆزرایهوه، له‌و رۆژه‌وه تا ئەورۆ، زانایانی پرووس و بیانیی، له سۆراغی ساغکردنه‌وه‌ی پاشاوه‌ی ئێسکه‌کانیان دان، بۆ ئەوه‌ی بیسه‌لمێن، ئایا ئەو چەند پارچه ئێسکه‌ی دۆزراونه‌تەوه، پێوه‌ندیی به بنه‌ماله‌ی رۆمانۆفه‌وه هه‌یه؟

هەر له سالی (1992) شه‌وه، ده‌مه‌ته‌قیته‌کی زۆر توند، له لایه‌که‌وه له نیتوان پیاوه‌کانی که‌نیسه، کۆمۆنیسته‌کان و کاربه‌ده‌سانی ده‌وله‌ت، له لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، له نیتوان کۆمه‌لانی خه‌لکدا دروسبوو. پرسیا‌ری له گۆرتیدا بوو، ئه‌ویش نه‌وه بوو، ئایا ته‌رمه‌کانیان بۆ گۆرپه‌ستانی تایبه‌تی تزاره‌کان بگۆرتزێنه‌وه؟ ئایا شایانی ئه‌ومن، له ته‌نیشت گۆری با‌و‌با‌پیس‌ران و که‌س‌و‌کاریا‌نه‌وه، به رۆژه‌وه بنیژتین؟! ئەوه بوو، دواى ئەوه‌ی، به هۆی هێندێ له زانا‌کانی جیناته‌وه سه‌لمێندرا، له (90%) ئەو ئێسکه‌نه‌ی دۆزرا‌نه‌وه، بۆ بنه‌ماله‌ی رۆمانۆف ده‌گه‌رتنه‌وه، ئیدی به‌ریاریاندا، زۆر به رۆژه‌وه بگۆرتزێنه‌وه و له شاری «پیترس‌بۆرگ» له که‌نیسه‌ی «پیترو‌پا‌ولۆفسکه‌یا» دا بنیژتین.

هەرچەنده کۆمۆنیسته‌کان له‌و سه‌رده‌مه‌دا، به‌کرده‌وه کۆتاییان به ده‌سه‌لاتی بنه‌ماله‌ی رۆمانۆف هینا، له بنویخته‌وه ده‌سه‌لاتی پامیا‌ری، سه‌ریازی و ئابوورییان هه‌لکێشان. به‌لام وا دیاره، به‌ریان له‌وه نه‌کردبۆه، رۆژی له رۆژان ناتوانن، تا سه‌ر راستیی له جهم‌اوه‌ری گه‌ل به‌شارنه‌وه، چونکه له پروی مۆرالی و وێژدانه‌وه، تاوانێکی گه‌وره‌ی می‌ژووی یان، به‌رانبه‌ر ئەو بنه‌ماله‌یه‌ کرد. هه‌روه‌ها تا ئەورۆش نه‌یان‌توانیوه، ناو و ناویانگی ئەو بنه‌ماله‌یه، له به‌ر و هۆشی نه‌تە‌وه‌ی پرووسدا پشه‌که‌شکه‌ن. بۆیه دواى ئەوه‌ی ئەورۆ، زیاد له هه‌شتا سالی ره‌به‌ق، به سه‌ر ئەو کاره‌ساته خۆت‌ناوییه‌دا تپه‌رده‌بین، جگه له کۆمۆنیسته‌کان، که تا ئێستا له سه‌ر به‌ندروای خۆیان ماون، جاریکی دیکه هێندێ له پیاوانی نایین و که‌نیسه، کاربه‌ده‌سانی ده‌وله‌تی پرووسیای فیدرالی و زۆریه‌ی رۆژه‌گانی نه‌تە‌وه‌ی

هو دواى
پیاو
نۆف
رۆژ
هه‌روه‌ها
په‌لێکی
هه‌روه‌ها
په‌لێکی
هه‌روه‌ها
په‌لێکی

پاشا ئه‌وه‌ی
76 سالی
په‌لێکی
په‌لێکی
په‌لێکی

رووس، دانیان بهو تاواندها نا، داوای لیووردنیان له گیانی قوریانییه کانی
بنه ماله ی رۆمانوژ کرد، پله و پایه ی کۆمه لایه تیی و رامیارییان بۆ گێترانهوه،
زۆر به رێژهوه، ئێسکه کانیان کۆکردنهوه، سه ره له نوێ به پیتی دابونه ریتی
نایینی خۆیان، له (1998/07/17) دا، بۆ که نیسه دیان گواسته نه وه و له
ته نه شت باو و یاپیرانی خۆیا نه وه ناشتیانن. ته نه نه ت یه کێکی وه ک « پاریس
نیکۆ لایه قیچ یه لتسن » ی سه روک کۆماری رووسیای فیدرال و هیندی له
کاریه ده سانی ده ولته، به شتیه یه کی ره سمیی، له و رتیه سه مه دا
به شدارییان کرد. هه ره له و کاته دا، « یه لتسن » داوای له رۆژه کانی نه ته وه ی
رووس کرد، نه و خه بهاته خۆناوییه ی، نزیکه ی یه ک سه ده له رووسیادا
به رده وامبووه، له بیر خۆیا نی به رنه وه، تا یه کیتیی، براهه تیی و
خۆشه وستی، جیگای بگرێته وه.

به و شتیه ده بینن، له لایه که وه، دادگای میژوو سزای تاوانباران ده دا. له
لایه کی دیکه شه وه، بۆمان روونده بێته وه، نه و مافه ی به ناروا پیتشیلده کری،
درهنگ بێ یا زوو، بۆ خاوه نه کانیان ده گه رتیه وه. کو رد راستی فه رمو وه :
قه رز کۆن ده بی، به لام نافه وتی. بۆیه نه و مافه ره وایه ی، پتر له هه شتا
سالتی ده بی، وه ک ماس له گه ردنی نه ته وه ی رووسه وه نالابوو، بۆ
خاوه نه کانیان گه رانده وه. نه و قه رزه کۆنه ی لای کاریه ده سانی ده ولته تی
رووسیا بوو، هه رچه نه ده کۆنیش بوو، به لام هه ره نه فه وتا و دوا په ره ی میژووی
تاوانه کانیان هه لدا یه وه.

له روانگه ی نه م روودا وه گرنگه میژووی یه وه ده توانین، سێ وانه ی گه لتی
بایه خدار هه له ینجین :

1. میژووی روودا و کاره ساته میللییه کانی هه موو ریکه خراوێ، گه لتی،
نه ته وه و کۆمه لگه یه کی دیاریکراو، هه روا به ساخته تۆمارنا کری. گه ره
سه رده میکی دیاریکراویشدا، تا که دیکتا توژی یا ریکه خراوێکی ره فستار
فاشیی، به ناره زووی دلێ خۆی و به پیتی به رزه و نه دییه تایبه تییه کانی خۆی،
چه نه نو سه رریکی به کریگی راو، چه نه پینووسیکی خۆفرۆش راگرن، وه ک
ده یانه وێ، لاپه ره کانی میژوویان بۆ ره شکنه وه، به پیتسه ده لدان و
ستایشکردن، میژووی خۆیان، بنه ماله و ریکه خراوه کانیان بۆ برا زینه وه، به

شیتویه کی ناپه وړا، دروې بز نه پاره کانیان هه لبه ستن، راستیی ه میترووی
یه کانیان بز بشیتوین، ناوړوکی په رتو وگه قه به تن گنه ستوره کانیان، دوی
دوژمن و نه پاره کانی خوږیان بز بشاخن، میترووی تیکو شان، رابردوی
که سیتی و رابره کانی نه تموه که یان بز له که دارکن، نهوا جارکی دیکمش،
نم نمزمو نه نویه ی رووسیای فیدرال، نهوی بز سه لاندینه وه، لاپه ره کانی
میترو، به ناره زووی چمند کهس و ریک خراوئ نانوسرتنه وه، شیتواندن
میترو بهو شیتویه، تاهه تایه سه و ناگرئ، په تی درو کورته و راستیی بز
جه مساوهری گل همر دهرده کهوئ، میترووش بهو شیتویه ی هیده و وهک گل
دهیده وئ، خوی ده سه پتین و دهنوسرتنه وه، نه گینا میتروویه کی ساخته و
بیتفر دهرده چت و پایمخی زانستی خوی له دهنده دا.

بټۍ همرگیز پټکخراو و پارته رامیاریه کان ناتوان، به شتویه کی نه کادییی، پروداوه کانی میټروو تو مارکمن، ناتوان تاهه تایه میټرووی کاره ساته کانی، قزناغه جیاجیاکانی نه تموه که بشیوئغ، چونکه چاوی میټروو له ناستی هله، تلوان و ناپاکییه کاندایه، رټه پروناکیپر و شاره زاکانی نه تموه، زیت و وریان و نه نوو ستوون، هیچیان له تیکنانچن، هیچیان به سردا تپهر نایم، کسیش له دس زهری کوته کی گورچکبری راسته قینه ی میټروو، دهر پارتان، له بهر نه تموه، رټی هره دئ، هه موو راستیه کان به رټه کانی گمل دهر کهن، هه موو درټو ده مسه کان ناشکرابن، میټرووی راسته قینه ی راهر، کوته له، پټکخراو، پارته رامیاری و سرجه می نه تموه که، به شتویه کی نه کادیییانه، داده روه رانه، پر له راستیه پرستی، بن درټو ده مسه و بوختان، بن که فوکنول و هله چوونی دهر وون، دور له بهر وه ندی تاکه که سیی، بنه ماله و پټکخراوه کانیانه وه، بن نه وه ی هست و سوژی نه تموه یی کاریتیبکا، نو میټروو پر له سر وه ریه، به هه موو هله موو له کانییه وه، به هه موو نوچدان و سرکه موته کانییه وه، به هه موو لاپهره رش و گه شه کانییه وه، وهک خوی چون هیه، هره ناواش بهو شتویه تو مار پکری.

2. ههروهه ئهم رووداوه، وانهیهکی دیکه مان بیردهخاتهوه، ئهوش نهوه، بهری توندوتیژی، توندرویی، پهڕگیری، کوشتنوهرین و دیکتاتۆری گهرته

و هەر کۆتایی دێ. هیچ گەرفتی بە جەنگی نێوخۆ و یەكدی سڕینهوه چارهسەرناکرێ، گەر بۆ ماوهیهکی کورت یا درێژیش، دەرگای ئەو تەنگوچەلمە نهتەوهیی، رامیاری، ئابوری و کۆمه‌لایه‌تییه‌یه‌ خه‌فه‌ش بکری، ئەو تا سەر ناتوانی، دەرنگی جە‌ماوه‌ری گەل کسپکری. بۆیه پتووسته، هه‌موو گەرفته‌کان به‌ شتیه‌یه‌کی دیمۆکراسیی، له‌ پێگه‌ی دیالۆگی رامیاری و دانوستانه‌وه‌ چاره‌سەریکری، هه‌رگیزاوه‌رگیز، په‌نا بۆ به‌ر به‌کارهێنانی چه‌ک، یه‌کدی له‌نێوبردن، کۆکۆژی و کۆده‌تای سه‌ریازی خۆتێناویی نه‌بری.

3. له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، ئەم تاقیکردنه‌وه‌ میتروویی به‌ گرنه‌، چاریکی دیکه‌ نه‌وه‌مان فێرده‌کا، وێست و ئاره‌زووی جە‌ماوه‌ری گەل، له‌ سه‌روو هه‌موو شتیه‌که‌وه‌یه، هیچ کاتێ هیچ دیکه‌تۆری ناتوانی، به‌ر به‌ کاروانی به‌ره‌پێشه‌وه‌چوونی گەل بکری، هه‌ر کاتێ رۆڵه‌کانی گەل بیانوه‌ی، په‌ی به‌ راستیه‌یه‌کان به‌رن، به‌ هه‌ر شتیه‌یه‌ بێ، ده‌سیانپێده‌گا، بۆ کۆمه‌لانی خه‌لکی روونده‌که‌نه‌وه، ده‌سی چه‌په‌ل و خۆتێناویی تاوانبارانی‌ش ئاشکراده‌که‌ن و به‌ سزای میتروویی خۆیان ده‌که‌یه‌ن. تەنانەت دوا‌ی مەردێشیان، هەر که‌سه‌ نامهی کرداری خۆی بۆ ده‌خۆتێندرتیه‌وه، وه‌ک چه‌ند جاری له‌ میترووی یه‌کیتی سو‌قیه‌ته‌تدا روویداوه.

لێره‌دا پرسیا‌ری سه‌رده‌رده‌هیتی، ئه‌ویش نه‌وه‌یه، ئەم رووداوه‌ میتروویی یه‌ نوییه‌ی رووسیا، چیمان بیرده‌خاته‌وه؟! له‌ وه‌لامدا ده‌لێین: له‌ کاتێکه‌دا، له‌ پێگای ده‌زگای هۆکانی راگه‌یاندنی نێو ده‌وله‌تانه‌وه، گوتمان له‌م هه‌واله‌ ده‌بی، تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی نزیک له‌و باب‌ه‌ته‌مان بیرده‌که‌وتیه‌وه.

دوا‌ی ئەوه‌ی کۆده‌تا سه‌ریازییه‌که‌ی (14/یولی/1958) له‌ عێراق روویدا، هیندی له‌ دانیه‌شتووانی شاری به‌غدا و چه‌ند پارتیکی رامیاری عێراق، په‌لاماری کۆشکی پاشایه‌تییه‌کان دا، هه‌موو نه‌وانه‌ی ده‌سگیرانکردن، ده‌موه‌س له‌نێوانبەردن. ئەو کاته‌ کۆمه‌لانی خه‌لک وایانده‌زانی، به‌ له‌نێوچوونی به‌مه‌اله‌ی «شا فه‌یسه‌ل» و ده‌سوپیوه‌نده‌کانی، هه‌موو شتی کۆتایییدی، به‌هه‌شتی به‌رین له‌ عێراقدا داده‌ه‌زێ، گورگ و مه‌ر پێکه‌وه‌ ئاو ده‌خۆنه‌وه!

بەللام دواى ماوهدیه، هەر ئەو جەماوەره بۆی پوونبوو، ئەوێ
چاوەروانیاندا کرد، وا دەرناچوو، بەلکوو جگە لەوێ غەدرێکی زۆریان، ئەو
بنەمالەیه کرد، پۆزەپۆزیش، بارودۆخی عێراق بەرەو خرایتر پۆی. بۆیه
زۆریە زۆری ئەو خەلکە، پەشیمانبونەوه و سەردەمی کۆنیان بە ئاوات
دەخواست. تەنانەت سەرانی دەولەتی عێراق و پارێی بەعس، دانیان بەو
هەلەیدا نا، سەرلەنوێ بە پۆزەوه گۆرەکانیان بۆ هەلبەستەوه. سەیر
ئەوه بوو، خۆتێژێکی سادیزی وەک سەددام حوسێن، خۆی بە پیتی خۆی
سەردانی مەزارگەکانیان کرد.

کاتی ئەم گوتارە بەم بۆنەیهوه دەنووسین، مەهەستمان ئەوه نییه، داکۆکی له
دەسلاتی بنەمالەێ تزارەکان بکەین، بەلکوو مەهەستمان ئەوهیه، هەموو
گۆرانکارییه له سیستیمی رامیاری، ئابوری و کۆمەلایەتی هەر
وولاتیکدا، دەتوانرێ، بێ خۆتێژش و بەکارهێنانی زەهرو زەنگ
جێهێستێ. هەموو ئامانجەکانی گەل دەکێ، بە شێوهێکی دیمۆکراسیی
بەدییهتر. بەلشەفیکەکانیش، وەک دەسیان بەسەر دەسلەتدا گرت،
دەیاننوانی، ئەو بنەمالەیه بەو شێوهیه پاکتاوانە کەن. بەلکوو لەبەر ئەوهی،
هەر زوو خۆیان بە دەسهویدا وازیان لە دەسلەت هێنا، تەنیا بەوه
لێیان بگەرانایه، بۆ وولاتێکی دیکەیان دووربخستنایه تەوه، وەک چۆن
دەسلەتدارانی نوێ، لە میسر «شا فاروق»، لە عێراق «عەبدولڕەحمان
عارف» و لە زایری کۆن «مۆتۆسیسیسیکیۆ»یان نەکوشت، بەلکوو
ڕهوانەێ وولاتێکی دیکەیان کردن، چونکە هۆی ئەو پاکتاوانکردنە هەرچیه
بێ، کوشتن و پێن و کۆمەلکۆژی، بە پیتی هەموو باوەر و یاسایهکی نێو
دەولەتانیش بێ، بە تاوانێکی گەوره دادهنرێ.

1998/07/18

بۆره نه بئى، بازه بئى، كلك به ئەندازه بئى!

رۆژى (1997/10/25)، سەرۆكى INC - كۆنگرەى نىشتىمانىي عىراق،
 دوكتور ئەحمەد چەلەبى، لە شارى ستۆكھۆلم، سىمىنارىتىكى دەريارهى
 مېژووى دامەزراندن، چالاكىي، رهوشى INC و عىراق گرت. هەرچەندە
 دەبووايه، سىمىنارهكه كاژىرى يەكى پاش نىوهرۆ دەسىپىتېكردايه، بەلام
 لەبەرئەوهى خەلكىتىكى زۆر كەم هاتبوون، لە كاژىرى سىدا دەسىپىكردا
 دوكتور بە ناو، خۆى بە سەرۆكى هېزهكانى ئۆيۆزسىيۆن و سەرۆك كۆمارى
 پاشهرۆژى عىراق دەزانى، كەچى لەوئى، مەگەر چەند عەرەبىتىكى برادەرى
 خۆى نامادەبووين، ئەگىنا لە (99%)ى بەشدارانى كۆرەكه كوردبوون.
 دوكتور زياتر لەوه دەچوو، سەرۆكى هېزهكانى ئۆيۆزسىيۆنى كوردستان بئى،
 وەك لەوهى رېتەرى ئۆيۆزسىيۆنى عىراق بئى!
 ئەز وەك كوردئى، بە هېچ شىوئە نەمتوانى، لە ناستى هەموو ئەو شتانەى،
 پىتوهندىي بە پاشهرۆژ و كىتەشە ستراتېژىيەكانى نەتەوهكه مەوه هەبوو، لە

ناستی ئەو بیروباوەڕە شۆڤتینی و هەڵە گەورانەدا بێدەنگیم. بۆیە لە شۆتینی خۆیدا و زۆر بە کراوەیی وەلامدا یەو. هەرچەندە هیندی کوردپەرەری بێلایەنی دیکەش، وەلامیاندا یەو، بەلام لە لایە کەووە لەبەرئەو، کاتە کە کەمبوو، لە لایەکی دیکەشەو، هەم لەبەرئەو وەلامی پرسیارەکانی، بە هەڵەدەدا یەو و پێگاشیانە دەدا، جارتیکی دیکە وەلامی بێدەرئەو، هەم وەلامەکانیش بایی ئەوەندە نەبوون، هەموو لایەنتیکی کێشە و باسەکان رووبیکەنەو، لەبەرئەو بە پێویستی دەزانم، لێرەدا هیندی زانیاری، دەربارەی دید و بۆچوونەکانی سەرۆکی INC و سەرۆک کۆماری پاشەوۆزی عێراق رووبیکەمەو، تا هاوزمانەکانم لەو بیروباوەڕە شۆڤتینیانە ناگادارین. دیارە لێرەدا نامەوێ، بە دوورودرێژی لە باسە کە دوکتۆر بدوێم، بەلام هیندی قسە، دەمەتەقی و وەلامی پرسیارەکانی، پێوەندی بە کێشە سەرەکی و ستراتیژیەکانی نەتەوێ کوردەو هەین، هەڵدەدەم، بە کورتیی باسیان بکەم و لێیان بکۆلمەو.

ئەز هیندی لە قسەکانی ئەو پیاوێ تیگەیشتم، پیاویکی زەرەک و بە توانایە، شارەزاییەکی تەواوی لە باری ئەوۆزی پۆلیتیکی عێراق، نیوچە کە و جیهاندا هەیە. بەلام دەربارەی کێشە نەتەوێ، چارەسەرکردنی گێروگرتەکانی گەلانی بن دەست و مافی چارەنووسی نەتەوکان، تا بێتی لە هۆش و بیردا پێخاوسبوو. جا نازانم، ئەو کالقامیی و نەزانییە لەووەو هاتبوو، وەک هەموو شۆڤتینیەکی بەرچاوتەنگی نەتەوێ سەردەست، لە ناستی کێشە کورددا، خۆی کەر و کوێر کردبوو، یا دەیوست، خۆی و پیشاندا، پیاویکی دیمۆکراسیی لیبرالی سەرەخۆیە و بروای بەو هەیە، چەند گەلێکی دیاریکراو، لە چوارچێوەی دەولەتێکی پەرلەمانیی لیبرالدا پێکەو بژین!!

بە هەر شێوەیە، هیچ لە باسە کەمان ناگۆڕێ، چونکە دوکتۆر بە شێوەیەکی ناراستەو خۆ، نە دانی بە بوونی گەلی باشووری کوردستاندا دەنا، نە برواشی بە خاکی هەبوو، ناوی کوردستان بێ و نە هیچ مافیکیشی پێوەوادەبینی. با لێرەدا، چەند نمونە لەسەر دید و بۆچوونەکانی، فەیلەسوف و پیشەوای هێزەکانی ئۆپوزیسیونی عێراق بەتێنەو.

دوسرې
لارې

گهلی هاودهنگ و هاوړهنگ پټکنه ها تووه. به لکړو دوه لږه تیتکی تیریتوریاله،
وا تا له چهند که مینه نه ته وهی، گهل و نیشتمانیکی جیاواز پټکها تووه.
ته نانت «عبدالکهریم قاسم» یش، له رږزی (27/ یولی/ 1958) دا، وانا
ته نیا سیازده رږز به سر کډونه کا یدا تپه پروو، نه م راستیه ی را گه یاند
و له ده ستوری نو کاته ی عیرا قدا نووسی: (عیراق نیشتمانی هاوړه ش
عده ب و گورده) 17، 2.

ناشکرایه، نینگلیزه کان له سالی (1923) دا، دوه لږه تی عیراقیان دروسکرد.
به زور خوارووی کوردستانیان به عیرا قی عده بیسه و لکاند، که تا نه ورپوش
نو پټکوه لکاندنه هر به رده وامه، جکه له وهش، ناکوکی و پشیوی له
نیوان گهلانی عیرا قدا له نارادایه. ته نانت شا فیه سل پتر له شست سال
له مه وهر، له یاداشته نه نیه کانی خویدا تو ماری کردوه و ده لی: (هه تا
نیستاستی نیسه، ناوی گهلی عیراق بی، که نه مه ده لیم، پواره دلم
ده جنی. نه وهی هدی، جه ماوړه یکی زوری خه لکانیکه، مرؤف ناتوانی،
وه بهر زهینی خوی بدا. دلیان له ههستی نیشتمانی خالیه، به لام سنگیان
پره له نه رستی نایینی، خورافات و هیچ پتوهندیه ک پټکیانه وه گرتندا.
گوتراپه لی لایه نی شهرن، به ره و ناژوه ملده نین و له هه مو میریه ک هر
چونین، وهرسن. نیمه گره کمانه له م جه ماوړه، «گهل» یک پټکبه نین،
رایینین، فیریکه یین و خاوتنیکه ینه وه، کار واپروا، نو هه وله ی که ده بی،
بو به دیه پتانی نو نامانجه و گره پخړی، ناشن، به خه یالدا بی. «252، 12»
له بهر نه وه، له رووی زانست و لوژیکه وه، عیراق دوه لږه تیتکی فره نه ته وه و
نیشتمانه، له دوو گهلی سهره کی عده ب و کورد، چهند که مینه نه ته وهی
یه کی وهک تورکمان، ناسووری و نه رمنه نی پټکها تووه. له رووی
جوگرافیا وه، له دوو نیشتمانی جیاوازی وهک عیرا قی عده بی و باشووری
کوردستان دروسپوه. له دوا ی جهنگی یه که می جیهان، نیمپریالیزم نه م دوو
گهل و دوو نیشتمانه جیاوازی، له نه ته وه و نیشتمانه گوره ره نه که ی
خویان داپری. بویه، هر وه کوو چون، گهلی عده ب له عیرا قدا، به به شتی له
نه ته وهی عده ب و عیرا قی عده بیش به پارچه یه له نیشتمانه پانو پوره که ی
عده ب له قه له مده دری، به هه مان شپوهش، گهلی کورد له عیرا قدا، به

به شتی له نه ته وهی کورد و باشوری کوردستانیش، به پارچهیه له کوردستانی
نیشتمانی کورد داده نئێ. نه مه وهک راستیه کی میژوویی و جوگرافی،
هیچ جۆره ده مه ته قتی و گۆرانکارییه که هه لئاگرئ، مه گهر چهند شۆقیتیه کی
عه ره بی وهک ناغای چه له بی و سه ددام حوسین، به و راستیی و لۆژیکه
قه لسه ب و ره تیکه نه وه. عیراق وهک ده وله تی، به عه ره ب و کورد و هه موو
که مینه نه ته وه بی یه کانییه وه، به به شتی له نیشتمانی عه ره ب دا بنین! بۆیه
هه رگیز شتی نییه، ناوی گه لی عیراق بێ، له بهر نه وه ده بی، له خۆمانه وه
ده سپیته کین و زاراوه ی گه لانی عیراق به کار به تین.

زاراوه ی گه لی عیراق، ئێران، تورکیا، یۆگۆسلاویا و سۆفیته ... تاد له
بنه رته تا، دوو لایه نی دژ به یه کی، وهک ئیسه پرالیزمی ئینگلیزی و
کۆمۆنیسته گان، له پیتاوی به رژه وه ندیه تاییه تیه گانی خۆیاندا
دایان په شتووه. تا نه و گه لانه ی له بنده ستیاندا ن، له چارچه یوه ی ده وله تیکی
فره نه ته وه و نیشتماندا کۆیان بکه نه وه. بۆ نمونه: یه کیستی سۆفیته ی
هه له وه شاهه، زیاد له سه د نه ته وه، گه ل و که مینه ی نه ته وه بی تیدا ده ونا،
که چی هه ر ده یانگوت: گه لی سۆفیته و به گه لانی سۆفیته ناویان نه ده بردن.

هه ر له سه ره تای دامه زانندی ده وله تی عیراقیشه وه، ئینگلیزه گان نه م
زاراوه یه یان داناوه و تا نه ورۆ هه ر به هه له به کار ده یترئ. ئیستا کاتی نه وه
هاتووه، نه و هه له یه راستکرتته وه. چونکه گه ر هه ر که سه ی، پروا به وه نه کا،
عیراق له چه ند گه ل و که مینه یه کی نه ته وه بی جیاواز پیکه اتووه، واتای
نه وه یه، دان به مافه نه ته وه بی یه کانی گه ل و که مینه کاندانان و هه موویان
ته نیا به عه ره ب داده نئ. که چی دوکتۆر، له بهر نه وه ی تا ئیستا، که سه نه م
راستیانه ی به گوته دانه داوه، ده یگوت: نه م قسانه هی نه ته وه بی یه کانه،
گه لی عیراق هه ر یه ک گه له و جیاوازی له نیوانیاندا نییه. جگه له وه ی به
ناشکرا خۆی هه له ده خه له تاند و نه یده زانی، بیروباوهره شۆقیتیه گانی خۆی
چۆن لێفه پۆشکا، له هه مان کاتیشدا ده یویست، به زانیارییه ناراسته گانی،
گوته ی به شدارانی کۆره که به ساختی و باوه ریان بێ به یتن. ته نه انته چه ند
نمونه یه کی له سه ر گه لی رووس و نه مریکا هینایه وه، به هیچ جۆری، له گه ل
وه لانی پرسیاره گان و مه به سه سه ره کییه که ی خۆشیدا نه ده گونجا!

ماده ۱۰۱

به لام به داخله وه، له کساتیکدا ناغای چهله بی نهم دور و گسه وهه رانه ی
هه لده پرشت، میکرۆ فۆنه که به دهس خۆیه وه بوو، به ئاره زووی دلی خۆی
زانباری ناراستی بلاوده کردوه، له وه زیاتر پتگایانه ددها، وهلامی بدرتیه وه
و راستیه کان بۆ نهویش و بهشدارانی کۆره که پرونبکرتیه وه. نه گینا نه و
که سه ی که من شاره زایی له کیشی نه ته وه بی و پتکهاته ی دهوله ته کانی
جیهاندا هه بی، به ئاسانی ده زانی، پروسیای فیدرالی نه و رۆ، دهوله تیکی
ناسیۆنال نییه، به لکۆ له چند گهل و که مینه ی که نه ته وه بی پتکهاته وه،
هتندیکیان فیدرالیان هه یه و هتندیکی دیکه شیان ئۆتۆمییان هه یه. که
دهشگوتری گه لی پروس، ته نیا مه بهست له گه لی پروس خۆیه تی، نه ک
هه مه رو نه و گه لانه ی له چوارچیره ی دهوله تی پروسیای فیدرالدا دهوین.
چونکه گهس ئالی گه لی روسیا، به لکۆ ده لێن، گه لی پروس، له به رنه وه ی
روسیا ئای خاک و دهوله ته گه یه و پروسیش ئای نه ته وه گه یه.

گه لی نه مپیریکا، هه ر کهس ده باره ی دۆزینه وه و ئاوه دانکردنه وه ی
کیشه وری نه مپیریکا، که من زانیاری هه بی، هه رگیز نه و و پتانه تاگا. چونکه
نه مپیریکا، جگه له وه ی له سه رده مپیکی کۆنه وه، ئیشتانی هینه یه
سوورکان بووه، له لایه ن چه ندين گه لی نه وروپایی، ئاسیایی و ته قریقاییه وه
ئاوه دانکراوه ته وه. وانا وولاتی په نابه رانی گه لانی جیهانی جیاوازه و هه ر
یه که یان له سه رده مپیکی مپرووی دیاریکراوا، کۆچیانه کردوه و له و
نیشته جیبوون، هه ر گه له ی زمانی تاییه تی خۆی هه بووه و تا ته وروش،
هتندیکیان هه ر پاراستویه نه. به لام له نه نجامی پتکه وه ژبانی هاویه شی پتر
له دوو سه ده، پتداویستییه کانی ژبان و نه و سیستمه دیمۆکراسیه ی هه ر
له کۆنه وه، له نه مپیریکا پتیه وکراوه، هه ر له سه رده ی رۆژه کانی داگیرکردنی
نه مپیریکا، له لایه ن بریتانیای گه وروه، زمانی ئینگلیزی وه ک زمانی
دهوله ت و زمانی هاویه ش، به سه ر نه و گه له کۆچکردوانه دا خۆی
سه پاندوه. بۆیه گه لی نه مپیریکا، بارودۆختیکی تاییه تی هه یه و گه لیک
هاونا هه نگ نییه. له و باره یه وه « ساتیه نه لحه سه ری » ده لی: (دهوله ته
نه مپیریکاییه کان، له بارودۆختیکی جوگرافی، مپرووی و کۆمه لایه تی
تاییه تی و به ده گمه نی وادا دروسبوون ... زۆریه ی زۆری دانیشتوانی له

کوچهران پیکه ناتون. له ولاته جياوازه کاني جيهانه وه چونده نه وې و له گمل خوځاندا، زمان، دابو نمریت و خه سله ته نه ته وې يې په کاني خوځيان کواستوتوه. له بهرنه وه ولاته کاني نه مېړيکا، وهک بۆته په کي ليتها توه، که له جياواز هکان به پږه و چوتی جياواز، تیکه لار و ناوتی په کدي بوون و توانه توه. (66، 14) جا وا دياره، ناغای چه لمبی ده وې، گه لی کورد و که مینه نه ته وې يې په کاني دیکه ی باشوری کوردستانیش، له ژیر ناوی گه لی عیراق و له بۆته ی گه لی عه ربه دا بترنیتته وه. له وه ده چن، جياوازی له نیتوان گه له کوچکردوه کاني نه مېړيکا و گه لی کورددا نکا، که نه و گه لانه ی نه مېړيکا خاکی خوځيان نه بو وه و کوچکردو بوون، به لام نه ته وې نه ته وې کورد هدی، له کوردستانه که ی خویدا دوی؟! یا وا دياره، نه مېش وهک به عسییه عه فله قییه شوقینیه کان، کورد به که مینه نه ته وې و میتوان، خاکی کوردستانیش به پارچه یه له نیشتمانی عه رب ده زانی، بۆیه پتویسته له بۆته ی نه ته وې عه ربه دا بتوتنه وه. به عسییه عه فله قییه کان له خالی (11) ی ده ستوری پارت ه که یاندا، دهر باره ی که مینه نه ته وې په کان و گه لی کورد ده لین: (نه وې باسی کومه له ره که زکی دیکه ی جياواز بکا، یا دوی عه رب کاری تیدا بکا، یا بۆ مه به ستیکی داگیر که رانه هاتیتته نیشتمانی عه رب، له ولاتی عه رب به ده رده نری. (8، 13)

دهر باره ی کیشه ی که رکوک و نیوچه کاني دیکه ی باشوری کوردستانیش، نه گم نه ور پو پیاوړکی وهک « نه محمد چه لمبی »، به و هه مو بیده سه لاتییه ی خویه وه، که رکوک به کوردستان نه زانی، نایا له پاشه رزدا ده توانی، به شتویه کی ناشتیانه و دیمو کراسیانه، نه و کیشه گه وره یه چاره مریکا؟ راسته تا کورد له چوارچیتوه ی کوماری عیراقدا بری، که رکوک هر به شارتکی عیراق داده نری. به لام پتویسته، سنوره جوگرافی و سه منا نه ته وې په کسه ی، هر له نیتستساوه دیار به کری. چونکه په کتی له پرینسیپه کاني، سیستیمی (نوتونومی - فیدرالی) نه وې، ده بن، جوگرافیای هر یمه جياواز هکان و سنوری رامیاری، هر نیوچه په کی نوتونومی یا هر یمکی فیدرالی ده نیشانی کری. راسته له پارتوگی که رکوکدا، جگه له کورد، هیندی که مینه ی نه ته وې وهک عه رب،

تورکمان، ئاسووری و ئەرمانیی لێ دهرێن، بهلام ئەمە ئەو ناگەیەنێ،
ئیدی ناسنامە نەتەوایی پارێزگای کەرکووک، هێندە ئالۆز و قورسبێ، به
هیچ شتێوە دیاربینەکری.

کەرکووک وەک هەموو شارێکی دیکە نەم جیهانە، چەند کەمێنەکی
نەتەوایی تێدا دەژی. بهلام هەر وەک چۆن (مەککە و مەدینە)، بە دوو شاری
عەرەستانی سعودیە دادەنرێن، هەموو بەلگە و راستییە مێژوویی و
جوگرافیاییەکانیش، ئەو دەسەلمێن، کە کەرکووک شارێکی کوردستانە.

هەر وەها جگە لەو عەرەبانە لێ دواي جەنگی یەکەمی جیهان، لە سنووری
پارێزگای کەرکووکدا نیشتهجێکراون، کوردستان بە نیشتمانی، هەموو ئەو
کەمێنە نەتەوایی یانەش لە قەڵەمدەدرێ، کە لە مێژوویەکی کۆنەو تێیدا
دەژێن. کەواتا وەک چۆن گەلی کورد لە باشووردا، بە بەشتی لە گەلی عێراق
دانانرێ، هەر وەها ئەوانیش بەشتی لە گەلی عێراق پێکناهێن، وەک ئاڭای
چەلەبی دەیهوێ، راستییەکان چەواشەبکا!

دوکتۆر لەبەر ئەوەی، دان بە کوردستانی شاری کەرکووک و نێوچەکانی
دیکە لە باشووردا نەن، خۆی دەخەلەتێن، خەریکە چارەنووسی شارێکی
وەک بەغداش، کە پێشەختی عێراق، دەخاتە مەترسییەوه. گەر بەو شتێوە
چارەسەری گرتەکانی گەلانی عێراق و دەولەتی پاشەپۆزی عێراق بکا،
دیارە سەرۆک و سەرکرەبەکی زۆر دلسۆز، کارامە و بەرچاو پوونە و مانگە
شەویش سەر لە تێواره دیارە!

بە لای منەوه، دوژمنی ئاشکرا، گەلێ لە دوژمنی شاراوە باشترە و
مەترسیی کەمترە. چونکە دوژمنی بە ناوی دۆستایەتی گەلی کوردەوه، لە
پێزەکانی گەلدا خۆی خەشاردا، مەترسیی لە دوژمنی ئاشکرا گەلێ
زیاترە. سەددام بە ئاشکرا دژایەتییاندا، دەمانکوژی، رامانداکوژی،
ئەنفالماندا، کیمیاپاران و ژاریاراندا، کەرکووک و هەموو نێوچەکانی
دیکە لە باشووری کوردستان، بە خاکی عەرەب دادەنێ. بهلام وەک دەلێن:
ئاڭای چەلەبی گورگە و لە پێستی مەردا خۆی خەشارداوه! جا ئەو نەو پۆ،
تەنیا لە سەر پارەوێتی ئەمەریکا و بریتانیای ئاڭای دەلەوێ، نە لە
عێراق و نە لە کوردستان، خواوەنی هیچ جۆرە دەسەلاتیکی رامیاری،

سەربازىي و ئابورىيى نىيە، قەسەي تا بەر لووتى خۆي زياتر پىرناكا، كەچى خاۋەنى ئەو پىرە پوچ و دىدە گەندەلانەيە، بەو شىۋەيە دەدوۋى و دەيەۋى، بە فەشە مافىي ھەلەمانخەلەتەتتېنى. ئەدى خوانە خواستە، ئەگەر سەيىنى دەسەلات پەيدا بىكا و تەنبا خۆي بىكوژ و بېرىن، دەيىن لە ژىر چارشىۋى دىمۆكراسىي و دەولەتتى لىبرالدا، چى بە سەر گەلى باشورى كوردستان بەيتىنى؟ تۆ بلىتى ئەم جارەشيان، سەد رەھمەت بۆ كەندزى پىتەشو بىتيرىن!!

مەن ۋەك كوردى، بە لامەۋە گىرنگ نىيە، كىن لە بەغدا فەرمانەرەۋايى دەكا، بەلام ئەۋەي بە لاي مەۋە گىرنگە، پىتەستە ئەۋ كەسە، دان بە ھەموو مافە نەتەۋەيى يە رەۋاكانى، گەلى باشورى كوردستاندا بىن، ۋەك دەلتىن: بە بۆرە نەيىن، بازە بىن، بەلام كلكى بە ئەندازە بىن!

ئەز گەلىي لە دوكتۇر ناكەم، بەلام رەخەنەكى گەۋرە ئاراستەي سەرانى كورد دەكەم. چونكە پىتە ئەۋەي، لە سەر مافە ستراتىيەكانى گەلى باشورى كوردستان، لەگەل ئەۋ پىساۋەدا رىككەكون، دەۋەۋايە ھەموو ئەۋ لايەنەنەي بەشداريان، لە (INC)دا كوردوۋە، ھەر لە سەرەتاۋە، ھەموو شىتەيكىيان لەگەلدا يەكلايىپ كىردايەتەۋە، نەك ھەموو كىتە گىرنگ و ستراتىيەكان، بۆ پاشە رۆژىتى نادىار ھەلگىرن. ۋا دىيارە ئەۋ كۆر و كۆمەلە رامىيارىيانە، پەندىيان لە رىككە و تەننامە كەي (11/مارس/1970) ۋەرنە گىرتوۋە و ھەرگىزاۋە رەگىزىش كەلەك لە مېژوۋ ۋەرنەگىرنا لەۋە دەچىن، كاغەزى سىپىيان بۆ پەنجە مۆر كىردىن، بە سەرۋەكى خۇيان و ھەموو گەلانى عىراقىشيان دانابىن، بۆيە ئەۋىش ۋا بەناشكرا، ئەۋ ھەموو بىرۋايەۋەرە شۆقتىيىيانەي بە سەر دانىشتىۋاندا ھەلدە رەشت، يەكەن لە نۆتە رەكەنى (ى.ن.ك.) و

(پ.د.ك.)، ۋەلامىتىكان نەدەدەيەۋە. تەننەت دوكتۇر «لەتيف رەشىد»، (لەلەش) لە تەنىشتىيەۋە دانىشتىۋو، لەۋ بارەيەۋە دەنگ لە بەردەۋە ھاتىن، دەنگ لەۋ پىساۋە نەھاتوۋە بە داخەۋە، نۆتەرانى ھەردوۋە زلەتتەزە كوردستان ۋىرانكەرەكە، لە تاۋ يەكەدى سىپىنەۋە، پارە و دەسەلات، كىتە ستراتىيى و مافەكانى گەلى باشورى كوردستانىيان لە بىر كوردوۋە. لە برى ئەۋەي داکۆكىي لە مافەكانى گەلى كورد بىكەن، جەلە كۆنە چەككەكانى خۇيان، بە تەنفاي ئاغاي چەلەبىدا ھەلدەۋاسىي و تەنبا لەۋ ھوارانەدا قەسەياندەكرد، كە

پیتوهندی به ریکخراوه‌کانی خۆیانده هه‌بوو، وه‌ک نه‌وه‌ی کێشه‌ی کورد،
 ته‌نیا له‌ ریکخراوه‌که‌ی خۆیاندا بیهێن، شتێ نه‌یه‌ن، ناوی گه‌لی کورد بێ،
 به‌لکوه‌ له‌ باشووردا، دوو گه‌لی جیاوازی پارتی و یه‌کیتی هه‌بن!
 پیتۆسته سه‌رانی پارتیی و یه‌کیتی به‌ تایبه‌تی، گه‌لی عه‌ره‌یی عێراق و
 گشت گه‌لانی دیکه‌ی جیهان به‌ گشتیی، نه‌و راستیه‌ باش بزانی، کێشه‌ی
 کورد، هه‌روا کێشه‌یه‌کی لاوه‌کیی و زاده‌ی بیرێ چه‌ند سه‌رکرده‌ و چه‌ند
 ریکخراوتیکی رامیاریی کوردستان و عێراق نییه‌، یا به‌ ئاره‌زووی چه‌ند
 که‌سێ دروسبوون، به‌لکوه‌ کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌کی زیاد له‌ سی ملیۆن مرۆقه‌،
 کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌کی داگیرکراو و دابه‌شکراوه‌، که‌ له‌ هه‌موو جوژه‌ مافیتکی
 نه‌ته‌وه‌یی و دیمۆکراسیی بیه‌شکراوه‌، کێشه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی و رامیاریه‌،
 پیتۆستی به‌ چاره‌سه‌ریتکی به‌ره‌تیی ناشتیانه‌ و دیمۆکراسیانه‌ هه‌یه‌، ته‌نیا
 خۆشی له‌وه‌دا ده‌بینی، هه‌موو لا‌کان بێ جیاوازی، دان به‌ مافی چاره‌نووسی
 نه‌ته‌وه‌ی کورد، سه‌ره‌خۆیی رامیاریی و ئابووری ته‌واویی کوردستان و
 دامه‌زراندنی ده‌وله‌تیتکی یه‌کگرتووی کوردستاندا بنێن. هه‌موو مرۆفیتکی
 به‌وێژدان، پێشکه‌توخواز و دلسۆز، بۆ نه‌ته‌وه‌ و نیشتمانکه‌ی خۆی،
 پیتۆسته، دان به‌و مافه‌ سه‌ره‌کیانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورددا بنێ.

ئه‌مه‌ وه‌ک پرنسپیتکی سه‌رکیی و تیۆریی، له‌ ڕوی مافی چاره‌نووسی
 نه‌ته‌وه‌گانه‌وه‌، هه‌یچ جوژه‌ چه‌ندوچوونێ هه‌لناگرێ. به‌لام گه‌ر ته‌ماشایه‌کی
 بارودۆخی نه‌وێزی کوردستان و ره‌وشی رامیاریی، ئابووری، کۆمه‌لایه‌تی
 ریکخراوه‌کان و نه‌ته‌وه‌ی کورد بکه‌ین، ئه‌وا بۆمان ده‌رده‌که‌وێ، له‌ ڕوی
 پراکتیک، توانا و ده‌سه‌لاته‌وه‌، نه‌وێژ نه‌و توانا گه‌وره‌یه‌مان نییه‌، تا له‌م
 قۆناغه‌دا نه‌و ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یی یانه‌ به‌ده‌سه‌بنێن. بۆیه‌ پیتۆسته، له‌ هه‌موو
 پارچه‌کانی کوردستاندا، له‌ مافی فیدرالیی که‌متر داوانه‌کرن، له‌گه‌ڵ هه‌تیه‌
 به‌رچاروونه‌کانی ئۆپۆزیسیۆنی، گه‌لانی سه‌رده‌سته‌ی نه‌و ده‌وله‌تانه‌دا
 هه‌ولبدرن، ده‌وله‌تیتکی دیمۆکراسیی فیدرالیی دايمه‌زیندرن، به‌ مه‌رجێ دان
 به‌ هه‌موو مافه‌ نه‌ته‌وه‌یی یه‌کانی، گه‌لی باشووری کوردستاندا بنێن، که‌ له‌م
 قۆناغه‌دا خۆی له‌ فیدرالیدا ده‌نوێن. به‌ تایبه‌تی له‌ باشووری کوردستان،
 له‌ (1992/5/19) دا، په‌رله‌مانیتکی شه‌رعیی له‌ لایه‌ن گه‌له‌وه‌ هه‌ل‌بێژدراوه‌،

(له 4/ نه کتۆبه‌ری/ 1992 شدا، نه‌نجروه‌نی نه‌یشتعانیی کوردستان، به‌یاری له‌سه‌ر سیستیمی فیدرالی یۆ گه‌لی باشووری کوردستان داوه). «63,5» بۆیه هه‌ر که‌س و هه‌ر لایه‌نیکی ر‌امیاری کوردستان، له‌و به‌ریاره‌ لاب‌دا و لیتی به‌شیمان‌بیتته‌وه، به‌ ته‌نیا له‌ گه‌ل ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری عی‌راق‌دا، گفتوگو و دانوستان له‌سه‌ر مافه‌کانی گه‌ل بکا، نه‌وا تاوان و ناپاکیه‌کی گه‌وره، به‌رانه‌ر نه‌ته‌وه‌ی کورد ده‌کا.

له‌ کۆتاییدا ده‌لیم: گه‌ر نه‌ورۆ سه‌رانی ر‌یک‌خراوه کوردستانییه‌کان، له‌ ناستی « نه‌حمه‌د چه‌له‌بی » و هه‌یزه‌ بیده‌سه‌لاته‌کانی ئۆیۆزیسیۆنی عی‌راق‌دا نه‌وترن، باسی مافه‌ ره‌واکانی گه‌لی باشووری کوردستان بکه‌ن، نه‌و فیدرالییه‌ی خۆیان و په‌رله‌مانی کوردستان، به‌ریاریان له‌ سه‌ر داوه، پیتیانبه‌ملیتن، نه‌دی ده‌بن، له‌ ناستی درنده‌یه‌کی وه‌ک « عه‌لی کیمیایی » و پیاوکوژیکی وه‌ک « سه‌ددام حوسین » دا، چی بلیتن و داوای چییان لێ بکه‌ن؟! چۆنچۆنی گفتوگۆیان له‌گه‌ل‌دا ده‌که‌ن؟! به‌ چ شتیه‌یه‌ ناوی که‌رکووک، خانه‌قین و نیۆچه‌کانی دیکه‌ی کوردستان ده‌بن؟! وا بزانی، گه‌ر نه‌و پیاوانه، به‌و شتیه‌یه‌ ره‌فتاریکه‌ن، کورد پتیوستی به‌و سه‌رکرده، رووناگیر و نووسه‌رانه‌ نییه، که‌ له‌ ناستی داگیرکه‌ران‌دا بیده‌نگه‌ده‌ن و ماتومه‌لول ر‌اده‌وه‌ستن، ناتوانن، زار هه‌له‌تینه‌وه و داوای مافه‌ ره‌واکانی گه‌ل بکه‌ن. که‌چی له‌ کۆبوونه‌وه‌ جه‌ماوه‌ری یه‌کان‌دا، کاتێ مه‌زاد له‌ سه‌ر کیشه‌ی که‌رکووک گه‌رم ده‌بن، بۆ نه‌وه‌ی کۆمه‌لانی خه‌لک له‌ خشته‌به‌رن، جه‌ماوه‌ر به‌ لای خۆیان‌دا ر‌اکیشن، « مه‌سه‌عوود بارزانی » که‌رکووک به‌ « دل » ی کوردستان داده‌نی و « جه‌لال تاله‌بانیی » ش به‌ « قودس » ی کوردستانی له‌ قه‌له‌مه‌ده‌دا! دیاره‌ نه‌و جوۆره‌ که‌سه‌نه، بۆ یه‌ک‌دی کوشتن، تالانه‌کردن، ناو‌دیو‌کردن و کاو‌له‌کردنی کوردستان، له‌ شێرجه‌ هه‌یۆتر، له‌ پلنگ به‌ هه‌له‌سه‌ن و له‌ به‌ته‌وی ژۆرژانترن، به‌لام له‌ ناستی دوژمنه‌ سه‌ره‌کییه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کوردیشدا، زار له‌ ده‌میان‌دا نییه!

نه‌ورۆ کاتی نه‌وه‌ هاتوه، له‌ راستی‌دروستی و ره‌وایی کیشه‌که‌مان، که‌لانی دراوسی و جه‌هان تییگه‌یه‌نین، به‌ راشکاویی هه‌موو داخوازییه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کوردیان بۆ باسه‌بکه‌ین، تا ورده‌ورده، گوتیان به‌و داخوازییه‌ ره‌وایانه‌ی

نه ته وهی کورد رابهیتین. له هه مان کاتیشدا، کاتی نه وه هاتوه، گهلانی
 دراوسیشمان، چاوێ به باوه، نه خشه و پلانه کانی خویاندا بخشینه وه،
 خویان له هه موو دیدیکی شوقینیانیهی نه ته وهی بالاده ست پرگاریکه، تا
 هه موو پتیکه وه، به نازادی و به خسته وه ریی وهک سروژ بژین، دهوله ته
 هاویه شه کاغمان ناوه دانیکه بینه وه و کاروباره کانیشی به رتیکویتیکی
 به رتیه به رین، گهر به راستیی دهوله ته کانی تورکیا، ئیران، عیراق و سووریا،
 وهک چوار دهوله تی فره نه ته وه و نیشتمان وان، به لانه و نیشتمانی
 هاویه شی نه گهلانه داده نرین، نه گینا با له وه زیاتر، نه خۆمان بخره له تینین و
 نه کوری کوردیش، له پیتاوی برابه تیی درۆزنانهی گهلانی بنده ست و
 سهرده ستی هه ر چوار دهوله ته که دا، به کوشت بدهین!

1997/11/01

تییینی :

– له گۆزاری « بهرمانگ » ی ژماره « 109 » سالی (1998) دا بهلاوکهراوه ته وه.
 – کاسیتی کۆره کهم لایه، جارتیکی دیکهش گویم لیگرتوه، پاشان به گوتاره که دا
 چوموه، گوتم: نه! هتندی شت به هه له تیگه یشتیم و غه درم له چه له یی کردین!

بهریزان :

سه‌روۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانی یه‌کگرتوو، مه‌سه‌وود بارزانیی
سکرته‌ری یه‌کیتی نیشتمانیی کوردستان، جه‌لال تاله‌بانیی
سلاویکی کوردانه

هه‌رچه‌نده پێشه‌کی ده‌زانم، وه‌لامی ئهم نامه‌یه‌ی منیش، وه‌ک وه‌لامی ئه‌و
چه‌ند نامانه‌ی دیکه‌ی لیدی، که تا ئیستا چه‌ندین که‌سی نیشتمانیه‌روه‌ری
کورد، چ له‌ کوردستان و چ له‌ هه‌نده‌ران، ده‌ریاره‌ی ئهم جه‌نگه‌ نیوخۆییه‌
مالویرانه‌که‌رانه‌یه‌ی نێوانتان، ناراسته‌ی به‌ڕێزانی کوردوو. به‌لام ئه‌ز له‌
لایه‌که‌وه، هه‌لوتستی نه‌ته‌وه‌یی خۆم ده‌ریاره‌ی ئه‌و جه‌نگه‌ چه‌په‌له‌ ده‌رده‌بم،
له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، وه‌ک کوردی به‌ مافیتی سروسشتیی خۆمی ده‌زانم،
نه‌گه‌ر ده‌نگی ناڕه‌زایی خۆم دژی ئه‌و شه‌ره‌ خۆکۆژییه‌ بلنده‌که‌مه‌وه، چونکه‌
له‌ ناستی ئه‌و تاوان و کاره‌ساته‌ نه‌ته‌وه‌یی یه‌ گه‌وره‌یه‌دا، بێده‌نگیی کاریکی
زۆر خراپه‌ و نیشانه‌ی په‌زنامه‌ندی جه‌ماوه‌ری گه‌لیش ده‌گه‌یه‌نتی، ئه‌گه‌رچی له‌
بێده‌سه‌لاتیشدا بێ.

لیته‌دا من نامه‌وی، له‌ هه‌موو مه‌ترسیی و زیانه‌ گه‌وره‌ و گرانه‌کانی، ئه‌و
جه‌نگه‌ چه‌په‌له‌ی نێوانتان، له‌ سه‌ر ناستی نه‌ته‌وه‌یی و نێونه‌ته‌وه‌یی
بکۆلمه‌وه، چونکه‌ ئه‌و جو‌ره‌ قسانه‌ زۆر وتراوه‌ و زۆریشی له‌ سه‌ر نووسراوه‌،
زیانه‌کانیشی لای هه‌موو کوردیکی خاوه‌ن هه‌ست و به‌ هۆش و گۆشیش
روون و ناشکران، که ئه‌نجامی ئه‌و جه‌نگه‌ نیوخۆییه‌ی نێوانتان، چ
مالویرانییه‌کی له‌ دایه‌، به‌لام ده‌مه‌وی، سه‌رنجی به‌ڕێزتان بۆ چه‌ند خالیتیکی
گرنگ رابکێشم.

1. گه‌ر سه‌رنجیتی سه‌رپیتی له‌ بارودۆخی ئه‌و‌پۆی جیهان و پێوه‌ندیی
رامیاریی و ململانیی نێوان هێزه‌ دژه‌کانی جیهان بده‌ین، ئه‌وا زۆر به‌
پروونی بۆمان ده‌رده‌که‌وی، جیهانی رامیاری ئه‌و‌پۆ و ته‌رازووی نێوان
هێزه‌کان به‌ ته‌واوی گۆراوه‌، ململانیی نايدۆلۆژیی و جه‌نگی ساردی نێوان
هه‌ر دوو سوپه‌ریاوه‌ره‌که‌ی خۆره‌لات و خۆراوا کۆتاییه‌پێهاتوه‌. ئه‌وه‌ی

جاران به هه‌ڕه‌شه‌کردن، تۆقاندن، خۆئاماده‌کردن بۆ جه‌نگی نه‌تۆمیی و شه‌ری نه‌ستیره‌کان و ئاژاوه‌نانه‌وه، له‌ هه‌ر قورئنه‌تکی نه‌م جیهانه‌دا به‌دیده‌هات، نه‌وپۆ هه‌مووی به‌ دانیشتن، گفتوگۆ و دیالۆگی رامیاری چاره‌سهرده‌کری، تا گۆرانه‌کارییه‌کی گه‌وره‌ی دیکه‌ی جیهانه‌نیش، جاری هه‌ر به‌و شتیه‌وه ده‌یتیتیه‌وه.

2. له‌ به‌ر ڕۆشنایی ئه‌و ستراتیژیه‌ نۆییه‌ی جیهانه‌دا، ستراتیژی رامیاری هه‌موو گروپ، پارت، شۆرش، گه‌ل و ده‌وله‌ته‌کانی دیکه‌ی جیهانه‌نیش گۆڕاوه. ڕیک‌خراوه‌کان، ده‌وله‌ته‌کان، جگه‌ له‌ گه‌لانی دواکه‌وتوی ڕۆژه‌ه‌لاتی نیوه‌ند، ئیستا به‌ره‌و ئه‌وه هه‌نگاوه‌نن، ته‌نانه‌ت له‌ گه‌ل دوژمنه‌کانیشیانه‌دا، گه‌روگرفته‌ رامیاری و نه‌ته‌وه‌یی یه‌کانیان، به‌ شتیه‌یه‌کی ناشتیخوازانه و دیمۆکراسییانه چاره‌سهرکه‌ن، به‌ دانیشتن له‌ گه‌ل یه‌کدی و له‌ ڕیکه‌ی دیالۆگی رامیارییه‌وه، هه‌ول بۆ دۆزینه‌وه‌ی زمانیکه‌ی هاویه‌ش ده‌دن، تا هه‌موو لایه‌ پتکه‌وه له‌ ژێر چه‌تری پر له‌ هه‌تنبیی و ئاساییشدا، له‌ نیشتمانه‌ هاویه‌شه‌که‌ی خۆیاندا به‌ ئازادی بژین، نه‌ک بۆ هه‌ر گه‌روگرفته‌تکی رامیاری، سه‌ربازی، ئابووری ... تاد، په‌نا بۆ به‌ر به‌کاره‌یتانی چه‌ک به‌رن. ئه‌و ئامانجه‌ نه‌ته‌وه‌یی، رامیاری، سه‌ربازی و ئابووریانه‌ی، به‌زووتنه‌وه شۆرشگه‌یه‌یه‌کانی گه‌لانی بنده‌ستی جیهان دویتنی نه‌یانتوانی، له‌ ڕیکه‌ی جه‌نگی درێژخایه‌ن و شه‌ری پارتیزانییه‌وه، به‌ ده‌سه‌یه‌یتن، نه‌وپۆ ئه‌و ڕیک‌خراو و گه‌لانه، ستراتیژتکی نوێی دیکه‌یان بۆ خۆیان هه‌لبژاردوه، چونکه‌ سه‌رده‌می به‌کاره‌یتانی چه‌ک، بۆ چاره‌سهرکردنی گه‌روگرفته‌کانی نیوان پارت و هه‌یزه‌ رامیارییه‌کان، له‌ سه‌ر فه‌رمانه‌وایی و ده‌سه‌لات له‌ میژو به‌سه‌رچووه، ئه‌و ستراتیژش، ستراتیژی پتکه‌وه‌ ژبانی هاویه‌ش، زمانی دیالۆگی رامیاری، چاره‌سهرکردنی دیمۆکراسییانه و ناشتیخوازانه‌یه، تا چاره‌سه‌ریکی مامناوه‌ندی بۆ هه‌موو گه‌روگرفته‌کانی نیوان خۆیان به‌دۆزنه‌وه و به‌توانن، پتکه‌وه هه‌لبه‌کن.

3. سه‌رکردایه‌تی رامیاری هه‌موو به‌زووتنه‌وه شۆرشگه‌یه‌یه‌کانی جیهان، جگه‌ له‌ سه‌رکردایه‌تی رامیاری جوولانه‌وه‌ی کورد، که‌لکیان له‌م هه‌لومه‌رحه‌ تاییه‌تیه‌ نیونه‌ته‌وه‌یی و گۆرانه‌کارییه‌ گه‌وره و گرانه‌ی سیستیمی نوێی

جیهانی وەرگرتوو، هه‌موو گیسوگرفته‌کانی نیتوان خۆیان به شتیوه‌یه‌کی مۆدرتانه، شارستانیانه و دیمۆکراسییانه چاره‌سه‌رکردوو. بۆ نمونه: ئه‌رتیرییه‌کان و فه‌له‌ستینییه‌کان، که له چهندین ڕێکخراوی ڕامیاری جیاواز پتکهاتوون، له سه‌ر زۆر کیشه و باسی نایدۆلۆژی، ستراتیژی، ده‌سه‌لاتی ڕامیاری و فه‌رمانه‌وايش ناکۆکن، به‌لام هه‌رگیز کارێکیان نه‌کردوو، دژی یه‌کدی په‌لاماری چه‌ک به‌دن، دلی دوژمنه‌کانیان به خۆیان خۆشبه‌که‌ن، هه‌له‌ میترووییه‌که به ده‌سی خۆیان له‌باریه‌رن. که‌چی ئیتمه به پتچه‌وانده، هه‌رگیز په‌ندمان له لاپه‌ره‌ره‌شه‌کانی میترووی نه‌توه‌یی پر له شه‌رمه‌زاری، ناکۆکی، دووبه‌ره‌کی، ناپاکی و جه‌نگی نیتوخۆی خۆمان وهره‌گرتوو، وا دیاره به‌و زووانه‌ش وهریناگرین!

4. ساده‌ترین پرینسیپه‌کانی ئه‌لف و بیتی زانستی پۆلیتیک و ستراتیژی سه‌ربازی، نه‌وه‌مان بۆ ڕوونده‌که‌نه‌وه، نه‌گه‌ر دوولای دژ به‌یه‌ک، ناکۆکی، دووبه‌ره‌کی و جه‌نگی خۆشناوی له نیتوانیاندا ڕویدا، نه‌و دوولایه‌ بۆ ماوه‌یه‌کی دوورودرێژ، له سه‌ر که‌له‌پاچه‌کردن، پاکتاوکردن و له‌نیتوێردنی یه‌کدی به‌رده‌وامبوون، له سه‌ر نه‌وه‌ سووربوون، لایه‌کیان لاکه‌ی دیکه‌یان ته‌فروتنابکا، به‌لام هه‌یچ لایه‌کیان نه‌یتوانی، به سه‌ر لاکه‌ی دیکه‌دا سه‌رکه‌وێ، به ته‌واوی له‌نیتوبه‌ری، به‌گۆره‌ی هه‌موو یاسایه‌کی ئاسمانیی و زه‌مینیی ده‌بی، هه‌ر دوولایان واز له‌و جه‌نگه‌ خۆشناوییه به‌یئن و ڕێکه‌یه‌کی دیکه‌ بگره‌به‌ر، ستراتیژیکی دیکه بۆ چاره‌سه‌رکردنی ته‌نگوچه‌له‌مه‌کانی نیتوانیان هه‌لبێژن، که نه‌ویش، ستراتیژی ناشتی گشتیی، زمانی زانست، ژیریژی، پاراستنی وولات، یه‌کیتی ڕیزه‌کانی که‌له.

به‌لام من لێسه‌دا، ته‌نیا نه‌وه‌نده‌ ده‌لیم، جه‌نگی نیتوخۆ له‌ باشووری کوردستاندا، نه‌وا نزیکه‌ی سی سالی ره‌به‌قه، خه‌ریکه‌ ره‌گی قوولی خۆی، به ته‌واوی له‌ بیرو و هۆشی هه‌موو مرۆفێکی کورددا داده‌کوته‌، سی سالی ڕێکه له ژێر چارشیی مملاتی نایدۆلۆجی، قه‌دوانی سوای پتیشه‌وتنه‌خوای، کۆنه‌په‌رستی، پروپاگه‌نده‌ی تیره‌گه‌ریتی، کوردایه‌تی، شۆڕشگێه‌ری و به‌رزه‌وه‌ندیی که‌له‌دا، ناکۆکی، دووبه‌ره‌کی و جه‌نگ، له سه‌رده‌می جیا‌جیادا و له نیتوان هه‌ر دوولاتاندا به‌رده‌وامه، سه‌ره‌پای نه‌وه‌ی

گه له کهمان، سی سالی پر له کویره ده‌ری، نه گبه تیی، ده‌ریه ده‌ری و ویرانکاری بۆ ږاکیتشاون، که چی هیتشتا به ختوخوږایی ږۆله‌ی نازا و جوامیتری کورد، به ده‌سی یه‌کدی به کوشتده‌دن، به‌بی نه‌وه‌ی، هیچ نه‌نجامیته‌کی چاوه‌روانکراوی هه‌بووین، به‌بی نه‌وه‌ی، تا نیستاستا کوتایی دیاری، به‌بی نه‌وه‌ی، هیچ کوردی به‌ ته‌واوی بزانی، نهم جه‌نگه‌ کوردکوژییه له‌ سهر چیه‌! نایا له‌ ماوه‌ی نه‌و سی ساله‌دا، هیچ لایه‌کشان توانیوتی، لا دژه‌که‌ی به‌رانبه‌ری له‌نیویه‌ری؟ چاره‌سه‌رتکی بنه‌بری بۆ نه‌و نه‌گبه‌تیی و به‌لا که‌وره‌یه‌ بدۆزیتته‌وه؟ له‌ میژووی چ نه‌ته‌وه‌یه‌کی ژتوده‌سدا پرویداهه، جگه‌ له‌ میژووی نه‌ته‌وه‌ی کورد نه‌ین، له‌ دووقۆله‌وه‌ شه‌ربکا؟ له‌ لایه‌که‌وه، له‌گه‌ل داگیرکه‌ر و له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، له‌گه‌ل هتیره‌کانی نیتوخۆدا، سی سالی ره‌به‌قیش به‌ ده‌سی خۆی ږۆله‌کانی بۆ گۆره‌پانی جه‌نگ و مه‌رگ بنیژی؟ نایا که‌ی واز له‌و جه‌نگه‌ ده‌هین؟ که‌ی که‌می بیر له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی بلندی کۆمه‌لانی ره‌شوپووتی گه‌له‌که‌مان ده‌که‌نه‌وه؟ خۆزگه‌ بۆ گه‌له‌که‌مانتان پرونده‌کرده‌وه، نهم شه‌روه‌رایه‌ له‌ سهر چیه‌؟ نایا تاوان نییه، که‌لی نه‌و هه‌موو قوریانییه‌ی بۆ دابن، به‌ سه‌دان جار دوژمنی بیتگانه‌ی داگیرکه‌ر، ده‌سی بۆ ناموسی ژنان و کیژانی بریدی، به‌ هه‌زاران شه‌هیدی دابی، نۆ نه‌نفالی گچکه‌ و که‌وره‌ی دیبی، کیسیاباران کرابن، به‌ هه‌زار شه‌ره‌شق و کویره‌وه‌ری، له‌ دهم گورگی هاری به‌عس ږزگاری بووین، نه‌و گه‌له‌ی نیویه له‌ ناواره‌یی سهر سنوره‌کان و پایته‌ختی ده‌وله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کانی کوردستان ږزگارکرد، نه‌ورۆ ئیوه‌ش به‌و شتیه‌یه‌ پاداشتی چاکه‌ی بده‌نه‌وه؟ نایا کاتی نه‌وه‌ نه‌هاتوه، که‌می به‌ خۆتاندا بچنه‌وه؟ چاوئ به‌ به‌رنامه‌ و ستراتیژی خۆتاندا بگیتس‌نه‌وه؟ بیژی له‌ سکی برسیی ږۆله‌کانی نه‌و گه‌له‌ هه‌زاره بکه‌نه‌وه؟ تاکه‌ی شه‌ری یه‌کدی ده‌که‌ن؟ نایا لایه‌کشان ده‌توانن، لاکه‌ی دیکه به‌ هتیزی چه‌ک به‌ ته‌واوی له‌نیویه‌ری؟

هه‌موو نه‌زمونه‌ قووله‌کانی، میژووی گه‌لانی جیهان، نه‌وه‌مان بۆ ده‌سه‌لمینن، که‌ هیچ گیسروگرفتیی، به‌ به‌کاره‌ینانی چه‌ک چاره‌سه‌رنه‌کراوه‌ و ناکری، سه‌رکه‌وتنی هه‌میشه‌یی و تا سه‌ریش بۆ هیچ لایه‌ نه‌بووه‌ و نییه. که‌واته‌ نهم شه‌ره‌ خۆکوژییه‌ بۆ؟ له‌ پیناوی چیدا ده‌کری؟ جگه‌ له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی دوژمنان و

داگیرکه رانی کوردستان، بهر ژه وه ندیی کیتی دیکه ی تیدایه؟ تا که ی درێژه ده کیشتی؟ نه وه نده درێژ ی کیشا، نه که رۆله کانی گه له که مان، به لکوو ته نانه ت دۆست و دورمه کانی شمان لیتی بێزار بوون. رۆژی ده وهستی و دووان شه ره، ده ردی برایه کی خوشه و بست له کوردستان وه نامه یه کی بۆ نووسیوم و ده لتی: ئه م شه ره کورد کوشیه وه کوو چیمه نی لیها توه، هه ر ده یسری و سه ره ده لده دا توه. ئایا بیریکتان له سه رنجامه که ی کردۆته وه؟ نه گه ر سه ی به عسی ره فستار فاشیی داگیرکه ر، په لاماری کوردستانی دایه وه و داگیریکرده وه، ئیوه ش هه ر وه ک جاران په ناتان بۆ بهر شاخ و کیشه سه رکه شه کانی کوردستان برده وه، نه و کاته چی به یه کدی ده لێن و به چ روویه که وه، داوای یارمه تی و کۆمه ک له جه ماوه ری گه له که مان و نازاد یخوازانی جیهان ده کن؟

5. ده بێ بهرێزتان ناگاداری نه و بارودۆخه نیوده وه له تیسه بن، که نه ورۆ بۆ بزوتنه وه ی شۆرشگێهری نه ته وه ی کورد ها تۆته گۆژی. گه لانی نه ورویای مرۆ دۆست به گشتیی و ده ولته دیمۆکراسیی و ناشتیخوازه کانی جیهان به تایبه تی، ئاماده ن هه موو جوژه یارمه تییه که مان به دن، کوردستانمان بۆ ناوه دان بکه نه وه، گه له که مان له دهس هه ره شه ی سه رگ و برسیستی ی پرگاریکه ن، جاریکی دیکه نه هێلن، سه رباره درنده کانی سربای داگیرکه ری به عس، به ئاره زووی خۆیان له کوردستاندا کوشتنوپرین بکه ن، نه ویش به مه رجی، خۆمان شت بێن، یه ک بێن، کۆک و برا و ته با بێن، نه گینا نه گه ر خۆمان له نیو خۆماندا وه ک که وی خۆخۆر هه لسوکه وت بکه ین، بێگانه با دۆستیشمان بن، بۆچی ده بێ، له خۆمان زیاتر، دلایان به ئیمه بسوتی؟! له هێندێ سه رچاوه ی باوه رپێکراوه بیستسوومه، ده ولته کهانی نه ورویا، نه میتیریکا، که نه ده، ئوسترالیا ئاماده ن، ده سی یارمه تی بۆ گه له که مان درێژکه ن، کوردستانمان له هه موو روویه که وه بۆ بهوێننه وه، به لام به مه رجی نه و جه نگه چه په له ی نیوان پارتی و یه گیتی به وستی و گۆتاییه پیتی. چونکه ده لێن: تا جه نگ و کوشتنوپرین له کوردستاندا هه بێ، نه وان ئاماده نین، یارمه تییمان بده ن، رۆژه رۆژی ش، له بهرنامه کانی خۆیان پاشگه زده بنه وه. دکتۆر (نه جمه دین) سه رۆکی کۆنگره ی نیشتمانیی کورد له نه میتیریکا، له

چار پێکه و تنیکی تێلێفیزیۆنی « مەد » دا، زۆر بە راشکاوی گوتی: کار بە دەستان و هەزارەتی دەرەوی ئەمێریکا دەلێن: ئەم جەنگە نێوخۆییە لە باشووری کوردستان بەرپا بۆ، دامەزراندنی دەوڵەتیکی کوردیی دوادەخا. بۆیە گورت و کرمالنجیی دەلێم: هەر کەسێ، هەر لایە، هەر پارتیکی رامیاری کوردستان، هەلە میژووییە کە لە کیس کە لە کەمان بەدا، بە تەواوی دەسبەخاتە بینی فیدرالییە کە و ئەم تاقیکردنەوێ گەڕنگی کە لە کەمان بخنکێنن، دژی ناوات و ئامانجە پیروژەکانی نەتەوە کەمان رابووستن، ئەوا لە میژووی نەتەوە کەماندا، ناپاکییەکی گەورە بۆ خۆی و پێکخراوەکەی، تۆمار دەکا، جا ئێدی هەر کەس، هەر لا و هەر پارتیکی رامیاری کوردستان دەبن، یا بێن.

6. ئەز پێموا، ئەمۆ، کلیلی شەڕ و ناشتی، چ لە نێوخۆ و چ لە گەل داگیرکەرەکاندا، بە دەس سەرکردایەتی پارتی و یەکیەتی، لە سەر و هەموو شیانەو بە دەس بەرێژانە. جا ئەگەر کەسێ، بەزەبێتان بە کۆمەڵانی رەشپووتی کە لە کەماندا بێت، بەرێژەوێ بەلندی بزووتنەوێ کە و نەتەوەکە، پێش بەرێژەوێ تاکە کەسێ، بەنەمالیی و پارتایەتی تەسکەوێ بخەن، ئەوا هەموو ئامانجەکانمان دێت، ناواتە دێرینەکانی دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستانیش، گۆردەکرێن. چونکە تەنیا و تەنیا نێو دەتوانن، بپاریدن و ئەو جەنگە ناھەموارە رابووستن، چارەسەرێکی بەرپەتیی، بۆ ئەو بارودۆخە ئالۆزە کوردستان بەدۆزێ، ئەگەر ئەو نەکەن و لە سەر هەمان رێزازی شەڕخوێزی خۆشتان بەردەوام بن، پێش هەموو کەسێ، نێو بەرامبەر خوا، خۆنی شەھیدان، دادگای گەل و میژوو بەرپرسیار دەبن.

7. تاکو ئێستا گەلێ گوتار و نامیلکەم، لە سەر جەنگی نێوخۆ نووسیبو، لە هەموو ئەو نووسینانەشدا، هەر دوولام وەک یەک تاوانبار کردوو. تەناتە هێندێ کەس گەلێ ئەوێ لێدەکەن، دەلێن: چۆن دەبن، هەر دوولا وەک یەک سەیر بکری؟ هەر دوولا وەک یەک بکوتری؟ لە وەلامدا دەلێم: هیچ لایەنێ لەو دوولایەنە شەڕکەرە، فریشتە ئازادی و بووکی دیوکرایی نین، تا نوێژ لە سەر دامەتێیان بکری، لایەنە کە دیکەشیان نەهێرێ. شەڕخوێزی و دیکتاتۆریی بێ، تا بە هەموو شتێوە نەفرەتی لێ بکری.

لای من تەنیا گەرنەگ ئەوێ، خۆینی کورد بە دەسی کورد نەپژێ، هەموو
 گێروگرفتەکانی نێوان بالەکانی بزووتنەوێ کوردایەتی، بە ڕێگەیهکی
 ناشتیخوازانە، دیمۆکراسییانە و شارستانییانە چارەسەر بکری، واز لە
 یاسای جەنگەڵ بەهێزتری، حوکومەتە فیدراتیڤە کەم لە کیس نەچێ، منداڵانی
 کورد چیدیگە ئەنفال و کیمیاباران نەبیننەو، جا ئێدی کێ دەبێ بە بەگ و
 پێشپەرە، کیتی دیکەش دەبێ بە قرە و پاشەرە لە کوردستاندا، بە قەدەر سەرە
 دەرزییەکی دلی من داناخوڕپێتی! بۆیە لە نێوان دیکتاتۆری و دیمۆکراسیدا،
 لە نێوان جەنگ و ناشتیدا، لە نێوان ناپاکیی و نیشتمانپەروریدا،
 هەمیشە دژی دیکتاتۆری، جەنگ و ناپاکیم. دیمۆکراسیی، ناشتی و
 نیشتمانپەروریش هەڵدەبژێرم. بەرژەوێندی نەتەوێ کەم لە کوێ بێ، پەل بۆ
 ئەوێ دەکوتم. ئەوێ بەرژەوێندی نەتەوێ کەم، لە شەری کوردکوژی و نییە،
 بۆیە دژی ئەو شەرە چەپەلەم و بە هەموو شتێوە گلاوێدە کەم، دژی هەموو
 گێڕەشتیوتن، ناژاوەچی، هەلبەست و شەڕخوازیکیشم، کە دەیانەوێ،
 دەلاقە ناکۆکییەکانی نێوان ڕیزەکانی گەل ناوالەتربکەن، زامەکان
 قوولتربکەن.

بەلام لێرەدا پرسیارێ خۆی دینیتە پێشپەرە، نوێش ئەوێ، نەگەر ئەم
 جەنگە کوردکوژییە لە سەر ئەوێ، لایەکتان بیهوێ، کوردستانمان بۆ
 ڕزگارکا و دەولەتێکی ناسیۆنالی سەرپەرستی یە کەرتووی کوردستانی
 داخەزرینی، لاکە دیکەشتان دژی ئەو بیروباوەڕ و ئامانجە ستراتیژیانە
 گەلە کەمان رابووستن، بیهوێ، داگیرکەری بەعس بۆ کوردستان بگێڕێتەو،
 ئەوا لەو کاتەدا دەبێ، هەموو کوردێکی بە وێژدان و نیشتمانپەرور،
 هەلوێستستێکی نەتەوێی روون و ناشکرای هەبێ، هەر کوردێکی
 هەرچیەکی بکا، لە پێناوی بەدیهێنانی ئەو ئامانجە پێرۆزانەدا، ڕەخنە
 لێ ناگیرێ. بێگومان دەشبن، پشگیری ئەو لایە بکری، کە بانگی
 سەرپەرستی کوردستان و دامەزراندنی دەولەتی کوردیی، بە گوێی ڕۆڵەکانی
 گەلە کەماندا هەڵدەدا و لاکە دیکەش ریسوا بکری. ئەو کاتە ئەو شەرە، نە
 بە شەری براکویی، نە بە شەری کوردکوژی، نە بە جەنگی نیتووخۆ و نە بە
 هیچ جوێر شەرتێکی دیکەش لە قەڵەمدەدرێ، شەرە کەش شەرتێکی چەپەل

نابڼ، به لنگو به شهرتکي پيروز و رها داده نرئ، چونکه شهرکه له نيوان بهرې گسل و بهرې دوژمناني گهلدا دهېت. به لام هرچند بالي بېرم ليکنده دم، نو شهره سي سالييه نيوانستان، جگه له وې شهرتکه له پتياوې دهسلات، پاونخوازي و پاره دا ده کړئ، هيچ جوړه ليکنده وېه کي ديکې نه بووه و نيه.

سهر نه وېه، نه ونده خالي هاوېه شيش، له نيوانستاندا هېه، نه ونده خالي ناکوک، له ديد و بزوون و نامانجه ستراتيژييه کاني نيوانستاندا نيه! نه گهر و نيه و نکولي ليده کهن، ناي هر دوولتان داوای فيدراليي بؤ باشووري کوردستان و ديموکراسيې بؤ عتراق ناکهن؟ ناي هر دوولتان، داوای هملېژاردن له کوردستان و عتراقدا ناکهن؟ ناي هر دوولتان، پرواتان به خه باتي نيوکوي و هاوېه شسي نيوان هر دوو گهلي غدرېب و کورد له عتراقدا نيه؟ ناي هر دوولتان به نوره، سهرده مئ له کوردي خوړهلات و سهرده ميکي ديکه ش، له کوردي باکورستان نه داوه؟ ناي هر دوولتان، پتوهندېي گهرموگورتان له گهل هممو داگيرکهراني کوردستاندا نه بووه و نيه؟ ناي هر دوولتان، چاره رواني سوز و بهرې بهرې رېژواو نين؟ خو تيسشاس جارن نيه، لايه کستان سهر به يه کيتي سوقيهت و لايه کي ديکه شستان سهر به نه ميترکا بئ، تا بلتين: له سهر نه و ناکوکين! ناي هر دوولتان، له و هممو نه گبه تي، کارسات، تيکشکاندن و نوچدانې، به سهر گه له که ماندا هاتوه، بهرپرسيارنن؟ باوه پيش ناکهن، بيروباوه پي نازادي و ديموکراسيېش، له گيرفاني هيچ لايه کستاندا، سهره له خانم بؤ گهلي کورد بچري! نيدې نم شهره رايه له سهر چيه؟ کي نم مه ته له قورس و گرانه، بؤ ژله کاني نه ته وې کورد هله دهيتن؟

8. چند کاريکي باشبوو، کاتي ژنده رال بارزانيي، له سالي 1970 دا، ليخوشبونکي گشتي، بؤ هممو نه ياره کاني خوې ده گرد، ناوېکي به رهمه تي بهو ناگري چوار سالي جهنگي ليخوخو باشووري کوردستاندا گرد، ريزه کاني پارتې و گهلي کورد يه گيانگرته و.

به لاي منه و، نو کاره به نرخي بارزانيي، به يه کي له هره کاره گوره و گرانه کاني داده نرئ. که چي تيوه ده تانه وئ، نه وې بارزانيي دروستيکړد،

سەرلەنۆی تێکیبدەنەوه، گیانی پاکی لە گۆری بێتارامیدا نازاریدن. ئەدی ناکرێ، لە بری ئەو هەموو خۆتێرپشتن و جەنگە چەپەلانی، پەندێ لە سەرپای میژووی، پڕ لە شەڕوشۆری نەتەوهی کورد بە گشتیی و میژووی ئەم سی سالی، جووتە شۆڕشی گەلەکەمان، لە باشووری کوردستاندا بە تایبەتی وەرەبگر؟ چاو لەو هەنگاوێ چاکەیی سەرۆک بارزانی بکەن، کەمێ لیپووردن و نەرمونیایی، لەگەڵ ھاوزمان و ھاوخوازەکانی خۆتاندا بەکاربهێتن، واز لە دەرەشیی، کۆنەقین، توندڕەویی، کەللەرەقیی، کورسیپەرستی و ئازاوەی نیوخۆ بهێتن و کوردستانمان بۆ بکەن بە ماستی مەبو؟!

لە کۆتایییدا دەلێم: من لێرەوه بۆ وەستاندنی ئەو شەڕە، هیچ جۆرە پێشنیازێکم نییه، چونکە ئەوەندەمان پێشنیازکرد و کەس وەلامینەداینەوه، کارەکە بە تەواویی بێلەزەتوو. بەلام ئێوه، خۆتان لە ئێمە ی باشتر دەزانن، کە بۆ بەرکردنی ئەو جەنگە نیوخۆیی یە، پێویستە چی بکری و چی باشە. تەنیا ئەوەندە دەلێم: ئەو شەڕە چەپەلە، یەک رۆژ زووتر بۆهستێندری، هەشتا هەر درەنگە، یەک دڵۆپ خۆرین کەمتر پڕۆتندری، هەشتا هەر زۆرە. دواکارم لە بەرێزان، تا هەموو شتەکانیشمان بە یەگجاری، لەدەسنەچوو، چاوی بە بەرنامە و پلانی کانی خۆتاندا بخشیننەوه، منیش لە پێناوی یەگهتیی و تەبایی ریزەکانی گەلی کورددا، وەک کوردیکی ئاوازی بێلایەن، نامادە ی هەموو خزمەت و کاریکی چاکم.

دوا جار بۆ هەولێ ناشتی، بڕایەتی و تەبایی، هیوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازم.

دوکتۆر حوسێن محەممەد عەزیز

تەبیینی :

- ئەم نامەیە، لە شاری ستۆکھۆلم، بە دەسی بە هەر دوو نوێنەری پارتی (تەها بەرواری) و یەگهتیی (ئاسۆگەرمیانی) دراوه. جا خۆیان و خۆی خۆیان، ئارەوانە یا نەیان ئارەوانە، ئەوەیان پێوەندی بە منەوه نییه!

- دەقی ئەم نامەیە بۆ (نەوشیروان مستەفا) لە لێدەن پۆستکراوه.

- لە کاتی خوشیدا، کۆمەڵکراوه و بۆ هەندێ دۆست و برادەری نزیک پەوانەکراوه.

سەرچاوه‌کان :

1. احمد خواجه، چیم دی، ب 1، چاپی یه‌کهم، چاپخانه‌ی شفیق، بغداد، 1968.
2. جمال نیز، حول المشکله الكردیه، 1969.
3. حوسین محهمده عه‌زیز، ململاتینی نایدۆلۆژی له کوردستاندا، ستۆکهۆلم، 1995.
4. حوسین محهمده عه‌زیز، کورد و شۆرش و هه‌لی میژوویی، سوید، 1996.
5. حوسین محهمده عه‌زیز، فیدرالیزم و ده‌وله‌تی فیدرال، سوید، 1996.
6. حوسین محهمده عه‌زیز، گیرۆگرفته سه‌ره‌کییه‌کانی کورد، سوید، 1998، ل 80.
7. رفیق حلمی، یاداشت، کوردستانی عراق و شۆرشه‌کانی شیخ محمود، به‌شی یه‌کهم، چاپی دووهم، چاپخانه‌ی رۆشنییری و لاوان، هه‌ولێر، 1988.
8. شه‌ره‌فخانی بدلیسی، شه‌ره‌فنامه، هه‌زار کردوویه به‌ کوردی، 1972.
9. کریس کۆچیرا، میژووی کورد له سه‌ده‌ی 19-20 دا، وه‌رگێترای محمدریانی، چاپی یه‌کهم، چاپخانه‌ی کارون، ئێران، 1369، ل 595.
10. د. که‌مال مه‌زه‌هر، وێژدان و میژوو ... یان دادگهی موشیری هه‌مه‌ی سه‌لیمان، مسانگنامه‌ی په‌یام، ژماره‌ 8، بانه‌کی راگه‌یانندن و به‌لاوکه‌ردنه‌وه‌ی په‌سه‌ن، 8/ په‌وشه‌مه‌ر/ 1998، له‌ندن، ل 24.
11. ن. ا. خه‌لفین، خه‌بات له‌ رهی کوردستاندا، وه‌رگێترانی: جه‌لال ته‌قی، چاپخانه‌ی راه‌په‌ڕین، سه‌لیمانی، 1971.
12. جهموریه‌ الخوف، الترجمه‌ الکامله (سمیر الخلیل و احمد رائف) مطبعه‌ الزهراء، الطبعه‌ الاولی، القا‌ره، 1991.
13. دستور حزب البعث العربی، مطبعه‌ الاعتدال، دمشق،
14. ساطع الحصري، ما هی القومیه؟ بیروت، نیه‌سان 1985.
15. نبیل الملحم، سبعة ايام مع ابرق قائد و شعب، الطبعه‌ الاولی، داراخیل للطباعه و النشر و التوزیع، اثینا - یونان، 1996، ل 290.
16. القدس العربی، ژماره‌ 2931، 1998/10/13.
17. الروسط، العدد 324، التاريخ 1998/4/13.
18. Gunnar Gunnarson, Lenin, Tidensforlag, Stockholm, 1970, P 215

له بهرهمه چاپکراوه کانی نووسهر

گوتسار :

- 1/ بهرو نازادی، رابوون، ژماره 2، سوید، 1991، ل 46
- 2/ له پیتاوی راستیدا، بهریانگ، ژماره 87، سالی 12، سوید، 1993، ل 48
- 3/ په کیتی سؤقیه تی هه لوه شاره له روانگی بهر ژوه نډییه کانی نه ته وهی کورده وه، رابوون، ژماره 7-8، سوید، 1993، ل 67
- 4/ دهریاری کسایه تی کورد، رابوون، ژماره 10-11، سوید، 1994، ل 71
- 5/ بهرو ستراتیژیکي په کگرتوی نه ته وهی، ههنگاو، ژماره 13، لندهن، 1995، ل 7
- 6/ سایکولژییه تی مرؤفی ناواری کورد و بازاری چاپه مهنی کوردی، گزینگ، ژماره 8، سوید، 1995، ل 30
- 7/ لیکنولینه وه یک دهریاری کژمه لگی کورده واری، گزینگ، ژماره 9، 1995، ل 48
- 8/ کژبه تاقانه ساواک هی دهنگ و پهنگی نه ته وه کم (MedTV)، گزینگ، ژماره 13، سوید، 1996.
- 9/ ههنگای په کم و سهره تای کاریکی مه زن، بهریانگ، ژماره 102، سالی 14، سوید، 1996، ل 51
- 10/ چنده سهرنجی دهریاری سهره خوشی و پرسه دانان، بهریانگ، ژماره 104، سالی 15، سوید، 1997، ل 22
- 11/ دیکتاتور کان له بهر یک ناوینه، قژی نه خشه و پلانه کانیا ن داده یین، بهریانگ، ژماره 105، سالی 15، سوید، 1993، ل 39. گوڤاری دیمزکراسی، ژماره 30، سالی 7، کوردستان - سلیمانی، تشرینی په کم می 1997، ل 16.
- 12/ کدی هوشن به بهر خوماندا دهه یینه وه؟ بهریانگ، ژماره 106-107، سالی 15، سوید، 1998، ل 23. گوڤاری دیمزکراسی، ژماره 31، سالی 7، کوردستان - سلیمانی، نیسانی 1998، ل 21.
- 13/ با خومان چاک بناسین، بهریانگ، ژماره 108، سالی 16، سوید، 1998، ل 27
- 14/ سن سهرنجی زمانه وایی، مانگنامه ی په یام، ژماره 8، پووشه پر 1998، ل 18
- 15/ مافی دیار یکردنی چاره نووس، گوڤاری ټالا، نوزگانی پارتی سهره غزیی کوردستان، ژماره 30، پته ندانی 1998، ل 7.

نامیلکه و پەرتووک :

- 1 / دەبارەى پرۆژەكەى يەكئىتى نىشتىمانىي كوردستان، چاپى يەكەم، چاپخانهى مەلەبەندى رۆشنبىرى كوردى، سوید، 1994، ل32
- 2 / دوا پرۆژە، چاپى يەكەم، چاپخانهى مەلەبەندى رۆشنبىرى كوردى، سوید، 1994، ل11
- 3 / پىنج ووتارى غەمگىن، چاپخانهى باران، سوید، 1994، ل77
- 4 / دىوكراسى، نايدۆلۆژى و جەنگى نىوخۆ، چاپخانهى باران، سوید، 1994، ل84
- 5 / مەسلەتئى نايدۆلۆژى لە كوردستاندا، چاپى يەكەم، سوله‌يانی، 1993، ل208.
- چاپى دووم، لە بلاوكراوه‌كانى كىتیبى ھەرزان، سوید، 1995، ل125
- 6 / پىنج كاتژمىر لەگەڵ برايم ئەحمەددا، چاپى يەكەم، چاپخانهى باران، سوید، 1996، ل91. چاپى دووم، كوردستان، 1996.
- 7 / نامەيەكى درێژ بۆ ئەوشىرون مستەفا، چاپخانهى باران، سوید، 1995، ل47
- 8 / كورد و شۆرش و ھەلى مێژووى، چاپى يەكەم، لە بلاوكراوه‌كانى كىتاب ھەرزان، سوید - یۆنشقېنگ، 1996، ل222.
- 9 / فیدىرالىزم و دەولەتى فیدىرال، چاپى يەكەم، چاپخانهى باران، سوید، 1996، ل98. چاپى دووم، لە بلاوكراوه‌كانى دىوكراسى، كوردستان - سوله‌يانی، 1996، ل90
- 10 / بەلەن لىكۆلەينەو و پەخەنەك شىواندنى راستىيى، چاپى يەكەم، لە بلاوكراوه‌كانى كىتاب ھەرزان، سوید، 1996، ل53
- 11 / خولانەو لە بازەنەكەى بۆشدا، دەقى چاپەنكەوتن و دەمەتەقتەك لەگەڵ جەرچىس فەتھوللاى پارزەردا، چاپى يەكەم، چاپخانهى نايتىك، ستۆكھۆلم، 1997، ل126.
- 12 / رۆلى سىستىمى بنەمالە لە بزاڤى رزگاربخوازی نىشتىمانىي كوردستاندا، چاپى يەكەم، چاپخانهى مېديا، سوید - ستۆكھۆلم، 1997، ل100
- 13 / گېرگرفتە سەرەكەيەكانى كورد، لە بلاوكراوه‌كانى كىتاب ھەرزان، سوید - یۆنشقېنگ، 1998، ل80.
- 14 / نۆجەلان ئەزمونىكى نوێ و پەندى مێژووى، چاپى يەكەم، چاپخانهى مېديا، سوید - ستۆكھۆلم، 1999، ل104.

ناوهرۆک

- 1/ چەند روونکردنەوهیدەک 9-5
- 2/ ناشتی بە دەنگ نییە، بە ڕەنگە 28-10
- 3/ ئۆجەلان ئەزمونیکی نوێ و پەندە میژوویی 56-29
- 4/ ھا جاری پەلە نەکەین، هێشتا زوووە فتوای وا بەدەین 72-57
- 5/ قەرزی کۆن دەبین، بەلام ناقەوتی 80-73
- 6/ ھۆرە نەبین، بازە بین، کلک بە ئەندازە بین 92-81
- 7/ نامەیدە بۆ بارزانیی و تالەبانیی 101-93
- 8/ سەرچاوەکان 102

کتی ده توانی، نهو چوار ساله وشکه، پر له دړکوداله مه ترسییهی جهنگی
 نیتوخوا، له بیر خوی بهریته وه؟ کتی ده توانی، چاو لهو چوار ساله، پر له
 قاتوقری، بهلا و نه گبه تیبه پیوستی؟ کتی ده توانی، دیمه نی نهو جوگه سووره
 خوتناوییهی رۆله کانی کورد، له بیر و هوشیدا بسریته وه؟ کتی ده توانی، نهو
 میژووه ره شه بکوژتیته وه؟ کتی ده توانی، ناپاکیی سهرانی پارتی و یکتیتی
 له یادبکا؟ گرمیان، هه موو نه وانه شمان فهراموشکرد، نازی کتی ده زانی، له
 ناینده یه کی نزدیکدا چی دیکه رووده دا؟ بۆیه نابتی، هه رگیز ناخویشی و
 کاره ساته کانی جهنگی نیتوخوا مان بیرچیته وه. هه موو کاتی ده بی، له رۆژانی
 خویشی، سهرکه و تن و ناشتیدا، ناخویشی و کاره ساته کاغان له بهرچاوی،
 تا خویشی و سهرکه و تنه کاغان لی تیکنه چی. له هه مان کاتیشدا ده بی، له
 رۆژانی ناخویشی و تنه گانه دا، هه رگیز وره بهرنه ده بی، ره شبین نه بی، بۆ
 ناسویه کی گهش و پرشنگدار پروانین، بۆ نه وهی به سهر ناخویشی و
 گرفته کاغدا سهرکه وین. هه روه ها نابتی، هیندهش باسی ناخویشی بکه یین،
 وره ی رۆله کانی گه ل پروختینین. بۆیه ده بی، له ناشتیدا رۆژه سهخته کانی
 جهنگمان له یادبی، له کاتی جهنگیشدا، ناشتی باوه ر و هیوامان بی!

OJALAN, A NEW EXPERIMENT AND HISTORICAL LESSON

BY
Dr. HUSSEIN M. AZIZ

1999 (2698K)